

16.9.2022

OULU

Oulunsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi

Tilaja:
Oulun kaupunki

Heilu Oy
Jussi-Pekka Hiltunen

Sisällysluettelo

1. Johdanto	5
2. Perustietoa tutkimusalueesta.....	5
2.1. Oulunsalon historiaa lyhyesti.....	5
2.2. Vanhat kartat	7
2.3. Aikaisemmat tutkimukset ja tunnetut kohteet.....	10
3. Inventointityö	12
4. Tulokset.....	16
5. Muinaisjäännöskohteet (uusi kohde*).....	18
Kiinteät muinaisjäännökset	18
5.1. Oulunsalon uhrikirkko	18
5.2. Kukkonen.....	22
5.3. Peltola.....	24
Muut kulttuuriperintökohteet.....	27
5.4. Sarkkinen*	27
5.5. Pelttari*	30
5.6. Kylänpuoli*.....	34
5.7. Filppula*	37
5.8. Eskonsipo*	40
5.9. Yli-Kaakinen*	43
5.10. Isola*	46
5.11. Jääskö*	49
5.12. Lääkkö*	52
5.13. Lassila*	55
5.14. Raumala*	58
5.15. Karvola*	61
5.16. Takkinen*.....	64
5.17. Ala-Toikka*	67
5.18. Muikku*	69
5.19. Varjakan kartano*	72
5.20. Nauska*	75

5.21. Ervasti*	78
5.22. Kosunen*	81
5.23. Siekkinen*	84
5.24. Helanen*	87
5.25. Uutela*	90
5.26. Varjakka	93
5.27. Varjakansaari	98
5.28. Varjakka Pyydyskari	104
Mahdolliset muinaisjännökset	107
5.29. Siirtola*	107
5.30. Kaakinen*	110
5.31. Uusi-Juntti*	113
5.32. Mökkiperä*	116
5.33. Koura*	119
5.34. Kaveri*	122
5.35. Niemi*	125
5.36. Savela*	128
Löytöpaikat	132
5.37. Ala-Kaakinen	132
5.38. Purnunnokka 1*	135
5.39. Purnunnokka 2*	138
5.40. Kiskakangas	140
5.41. Kotaniemi*	143
5.42. Salonpää*	146
Muu kohde	149
5.43. Pellonpää*	149
6. Lähteet	152
Liite 1. Oulunsalon osayleiskaava-alueen arkeologisen inventoinnin yleiskartat.	154
Liite 2. Isojakokartoilta (1764/1788) paikannetut talot ja torpat.	155

OULU Oulunsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi

Tiivistelmä & arkistotiedot

Oulun kaupunki on laatimassa Oulunsalon osayleiskaavaluonnosta. Oulun museo- ja tiedekeskus Luuppi edellytti hankkeesta antamassaan lausunnossaan (OUKA/7892/10.02.02/2020) suunnittelualueella tehtäväksi arkeologisen inventoinnin osana selvitystyötä. Alueen arkeologisesta inventoinnista vastasi Heilu Oy / Jussi-Pekka Hiltunen.

Inventoidulta alueelta tunnettiin entuudestaan kaksi kiinteää muinaisjäännöstä, kolme muuta kulttuuriperintökohdetta, kaksi irtolöytöpaikkaa sekä yksi mahdollinen muinaisjäännös. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan museolle oli tullut ilmoituksena neljä irtolöytöpaikkaa, jotka oli tehty metallinilmaisimella.

Kaava-alueen arkeologisen inventoinnin jälkeen alueelta tunnetaan kolme kiinteää muinaisjäännöstä, 25 muuta kulttuuriperintö kohdetta, kahdeksan mahdollista muinaisjäännöstä, kuusi löytöpaikkaa ja yksi muu kohde.

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuslaitos:	Heilu Oy
Tutkimuksen tekijä:	FM Jussi-Pekka Hiltunen ja FM Jaakko Ervasti
Kenttätyöaika:	16.5., 7.7., 28.-29.7. ja 25.8.2022
Tutkimuksen tilaaja:	Oulun kaupunki
Alueelle sijoittuneet aiemmat tutkimukset:	Ahti Paulaharju mittausdokumentointi 1957 Mika Sarkkinen & M. Torvinen 2015 tarkastus Mika Sarkkinen ei määritelty 2016 Tiina Äikäs koekaivaus 2018 Tiina Äikäs kartoitus 2019 Tiina Äikäs koekaivaus 2021

Kannen kuva: kohteen *Varjakka* betonisia rakennuksen perustuksia, joihin on laitettu Kukonkatu 72B tieviitat sekä tehty puutarhaistutuksia. Länteen.

Taustakarttoina Maanmittauslaitoksen Karttakuvapalvelun (WMTS) 08/2022 aineistoa, ellei toisin mainita. Koordinaatisto ETRS-TM35FIN, korkeus N2000. Valokuvat: Jussi-Pekka Hiltunen

1. Johdanto

Oulun kaupunki on yleiskaavatyössä laatimassa Oulunsalon osayleiskaavaluonnosta. Oulun Museo- ja tiedekeskus Luuppi edellytti Oulunsalon osayleiskaavaa koskevassa lausunnossaan (OUKA/7892/10.02.02/2020) tehtäväksi suunnittelualueella arkeologisen inventoinnin. Oulun kaupunki tilasi edellytetyn arkeologisen inventoinnin Heilu Oy:ltä. Inventoinnin toteutti Heilu Oy:n arkeologi (FM) Jussi-Pekka Hiltunen. Inventoinnin maastotyöt tehtiin 16.5., 7.7., 28.-29.7 sekä 25.8.2022. Inventoinnin maastotöihin osallistui myös arkeologi (FM) Jaakko Ervasti 7.7.2022, jolloin maastossa tarkastettiin Varjakansaari. Inventoinnin raportti laadittiin elo-syyskuussa 2022.

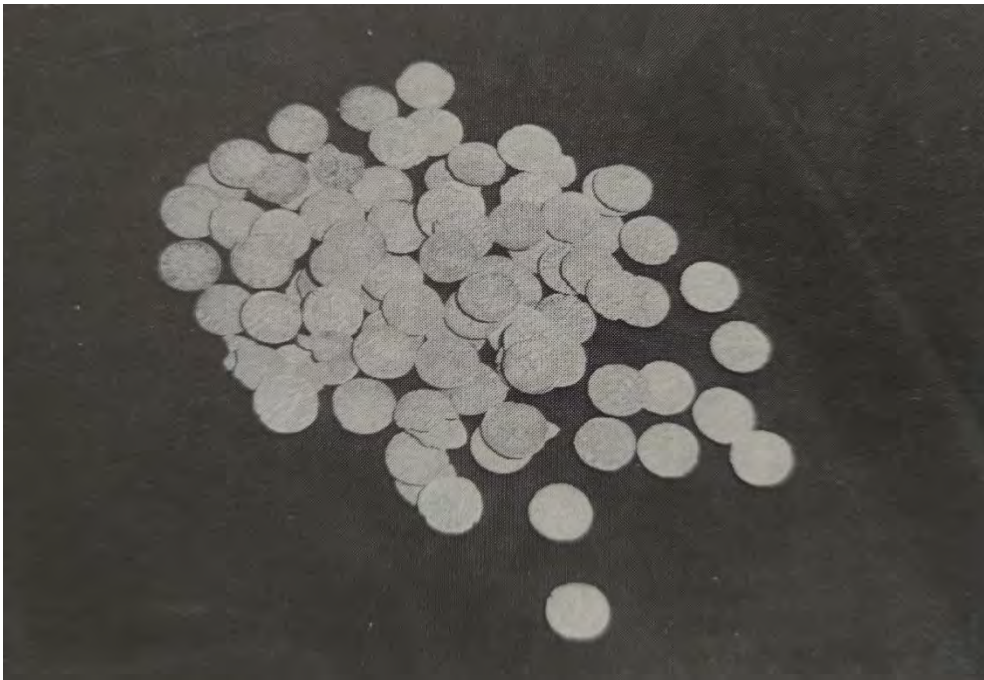
2. Perustietoa tutkimusalueesta

Kaava-alue sijoittuu Oulun keskustan lounaispuolelle entisen Oulunsalon kunnan alueelle. Inventoivan alueen koko on noin 79 km² mukaan lukien vesialueet. Maantieteellisesti Oulunsalo rajautuu Kempeleeseen, Liminkaan, Lumijokeen ja Hailuotoon. Inventoitu alue on yleispiirteeltään hyvin tasaista ja sijoittuu korkeustasolle noin 2,5–25 m mpy. Inventointialuetta luonnehtii keskustan taajama-alue ja sitä ympäröivät peltoalueet ja toisaalta Oulunsalon länsiosassa Salonselän harjualueen mäntyvaltainen metsä, joka on alueen korkein seutua. Oulunsalon eteläosassa sijaitsee 1950-luvulla valmistunut Oulun lentoasema. Inventoitavalla alueella on jokia pienempiä ojajaaksoja ja pieniä soistuneita järviä ja lampia. Lentokentän pohjoispuolella sijaitsee alueen suurin järvi, Papinjärvi. Inventoitaviin alueisiin kuului myös Varjakansaari, joka sijaitsee Oulunsalon pohjoispuolella, vain noin 300 metrin päässä mantereesta.

2.1. Oulunsalon historiaa lyhyesti

Oulunsalo on syntynyt maankohoamisen seurauksena ja ensimmäiset karikot paljastuivat merestä sen alueella noin 2000 vuotta sitten. Noin vuonna 200 jaa. merenpinnan yläpuolelle oli kohonnut Salonselän harju luode-kaakko-suuntaisena pitkänomaisena, kapeana luotona. Vähitellen Oulunsalo kasvoi saarena uusien alueiden noustessa meren pinnan yläpuolelle ja 1700-luvun kuluessa se kasvoi kiinni mantereeseen. Maa kohoaa alueella edelleen noin 8,5 mm vuodessa. (Mäkinieniemi & Kela 2021: 8)

Oulunsalossa on sijainnut kaupp- ja markkinapaikka viimeistään 1400-luvulla. Markkinapaikan hävityksestä on olemassa kirjallinen maininta vuodelta 1415. On kuitenkin mahdollista, että se on perustettu Oulunsaloon jo 1300-luvun jälkipuoliskolla, koska Oulunsalosta on löytynyt vuonna 1957 rahakätkö, joka piti sisällään 92 Albrekt Mecklenburgilaisen hallituskaudelle (1365–1389) ajoittuvaa kolikkoa. Kauppapaikan tarkkaa sijaintia ei tiedetä, mutta oletettavasti se on sijainnut Oulunsalon itäpäässä Kylänpuolessa, jossa tavataan nimi Hamina ja jonka läheisyydestä myös rahakätkö on löytynyt. (Hiltunen 1987: 26–27 & Vahtola 1992: 616) Maankohoaminen huomioiden Oulunsalon vanhin asutus on syntynyt todennäköisesti 1300-luvulla. Ensimmäiset lähteet Oulunsalon vahvuuksista ovat 1500-luvun puolivälistä. 1548 kylässä oli 36 taloa, jotka sijaitsivat suojaisella mantereen puolella. 1400- ja 1500-luvuilla asutus vankistui ja laajeni saaren pohjois- ja luoteisosiin. Keskiajalla Oulunsalon asutus oli luonteeltaan rannikkoasutusta ja taloketju ulottui saaren kaakkoisrannasta Kylänpuolen, Kirkonkylän, Karhuojan ja Ervastin kautta Salonpähän. Lukuun ottamatta Salonpäättä talot sijaitsivat 5–7,5 metrin korkeuskäyrien vaiheilla eli noin vuosien 1200 ja 1450 välissä. Salonpäässä suurin osa taloista oli vuoden 1450 rantaviivan alapuolella. (Hiltunen 1987: 29, 32–34 & Vahtola 1992: 616)

Oulunsalosta vuonna 1959 löytyneen rahakätkön kolikoita. (Kuva Hiltunen 1987: 26.)

Oulunsalon Varjakansaassa on toiminut 1800-luvun keskivaiheilla Franz Johan Franzenin omistama laivatelakka, joka lopetti toimintansa 1870-luvun puolivälissä. Vuonna 1900 saarelle perustettiin höyrysaha, joka oli aikoinaan yksi Pohjoismaiden suurimmista. Varjakan höyrysahan toiminta päättyi vuonna 1929 sahan voimansiirtoakselin katkeamiseen. Saha oli lisäksi kerennyt palaa jo vuonna 1919. Varjakansaaren luoteisosassa Pyydyskarilla toimi lisäksi vuonna 1924 rakennettu telakka, joka jatkoi toimintaansa aina 1970-luvun alkuun asti. Varjankansaarella oli sahan lisäksi pääkonttori piharakennuksineen ja saunoineen, työntekijöiden asuinrakennuksia,

ruokala, kauppoja, elokuvateatteri. Lisäksi saarella oli mm. oma paloasema, varastoalueita sekä saaren halki kulkenut Pyydyskarille ulottunut rautatie. Varjakkaan, Varjakansaaren mantereeseen puolelle rakennettiin sahan henkilökuntaa varten kahdeksantoista asuinrakennusta. (Hiltunen 1987: 281-293 & Mäkinie mi & Kela 2021: 51-52) Varjakan saarella on säilynyt yhteensä 14 rakennusta, esim. Varjakan sahan konttorirakennus sekä sahan paloasema. (Mäkinie mi & Kela 2021: 53).

2.2. Vanhat kartat

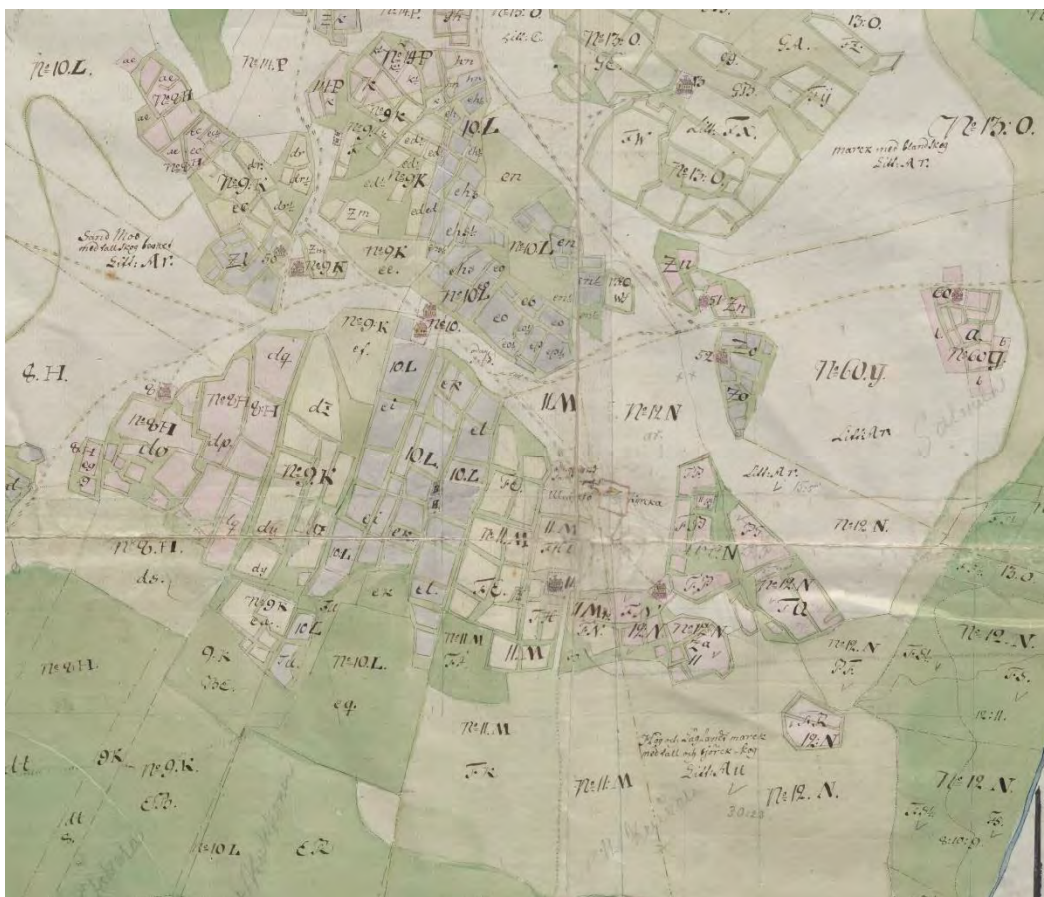
Vuoden 1650 kartalla Oulunsalo on vielä saari. Vuoden 1653 kartalla Oulunsalo on saari eikä kartalle ole merkitty syystä tai toisesta ollenkaan taloja. Oulunsalosta on laadittu vuosina 1764–1788 isojakokartat, joista historiallisen ajan asutuksen sijainti paikannettiin esitöiden yhteydessä arviolta 10-20 m tarkkuudella. Isojaon kartoille alueelle on merkitty 61 taloa ja torppaa, 11 tuulimyllyä sekä Oulunsalon vanha kirkko ja kellotapuli. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastossa asutus on painottunut samoille seuduille, kirkon ympäristöön, nykyisen Kylänpään seudulle, kirkon koillispuolelle sekä Salonpään kuin isojakokartoissakin. Vuoden 1918 pitäjänkartalla asutus on yhä painottunut samoille alueille kuin aikaisemmissa kartoissakin. 1950-luvun peruskartoissa asutuksen paino on yhä samoilla alueilla kuin aikaisemmillä kartoilla, mutta se on lisääntynyt sekä tiivistynyt. Oulun lentokenttä on rakennettu jo tässä vaiheessa ja se on myös merkitty karttaan.

Ote vuoden 1650 kartasta, jossa Oulunsalo on merkitty nimellä Ulasalo ja se on vielä saari. Sen oikealla puolen näkyy Oulun kaupunki ja alapuolella Liminka.

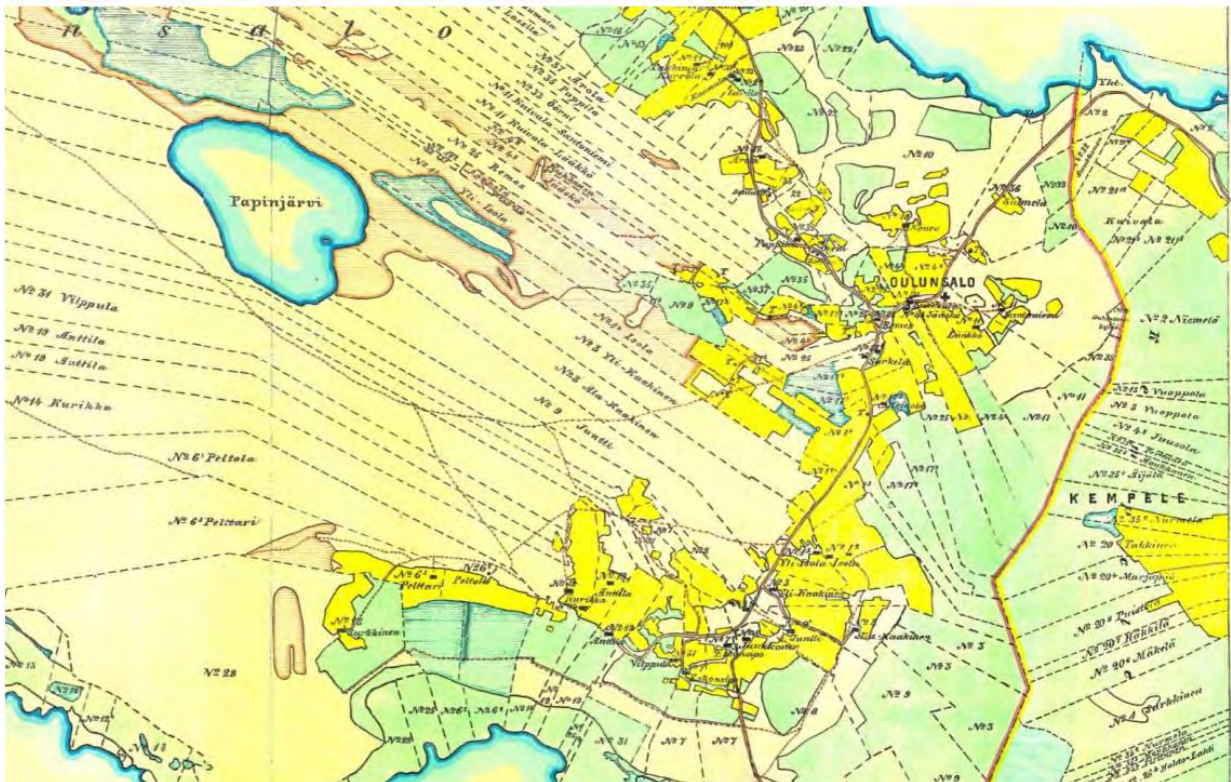
Ote vuoden 1653 kartasta, johon Oulunsalo on merkitty nimellä Uhla salo ja se on vielä saari. Mantereen puolelle on merkitty Oulun kaupunki, Limingan sekä Lumijoen kylien taloja sekä Limingan kirkko.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta, joka kuvaa kirkonseutua.

Ote vuoden 1856 Kalmbergin kartastosta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta, jossa Oulunsalon keskustaa ja sen lähialueita.

2.3. Aikaisemmat tutkimukset ja tunnetut kohteet

Nyt inventoidulla alueella ei ole aiemmin tehty laajempia arkeologisia inventointeja. Syynä tähän on pitkälti se, että alue on suhteellisen matalaa eikä sitä ole pidetty kovinkaan otollisena ajatellen nimenomaan esihistoriallisia muinaisjäännöksiä. 1990-luvulta alkaen käsitys arkeologisen kulttuuriperinnön luonteesta on muuttunut niin, että myös historiallisen ajan kohteet ovat tulleet erilaisten hankkeiden yhteydessä selvitettäväksi. Oulunsalon alueella on tehty muutamia tarkastuksia sekä Varjakkaan liittyviä tutkimuksia, lähinnä Pohjois-Pohjanmaan museon ja Oulun yliopiston toimesta.

Oulunsalosta tunnetaan vain harvoja muinaisjäännöskohteita: kaksi historiallisen ajan kiinteää muinaisjäännöstä, kolme Varjakan alueelle sijoittuvaa muuta kulttuuriperintökohdetta, kaksi löytöpaikka sekä yksi mahdollisena muinaisjäännöksenä merkitty tervahauta. Näiden lisäksi alueelta on tiedossa neljä ilmoitettua metallinilmäisimellä tehtyä löytöpaikkaa.

Kiinteä muinaisjäännös *Kukkonen* (muinaisjäännöstunnus 1000031433) on historiallisen ajan talonpohja. Oulunsalon kotiseutumuseona toimivan Kukkosen tilan pihapiirissä on maaton rakennusraunio, jonka ala on noin 6 x 6 metriä. Raunio vaikuttaa kiukaallisen rakennuksen jäännökseltä. Sen sijoittuminen pihapiirissä viittaa siihen, että kyse on paikalla olevia talon alkuperäisiä rakennuksia vanhemmasta rakennuksesta. Toinen kiinteä muinaisjäännös *Oulunsalon uhrikirkko* (muinaisjäännöstunnus 567010045) on historiallisen ajan kirkonpaikka. Kohde sijaitsee Oulunsalon kirkon kirkkomaalla, sen kaakkoiskulmassa, jossa on uhrikirkon muistomerkki. Oulunsalon uhrikirkko on rakennettu vuonna 1665 ja poistettu käytöstä 1855. Paikalla on tehty mittausdokumentointia Ahti Paulaharjun toimesta vuonna 1957, mutta kaivaustutkimuksia paikalla ei ole tehty.

Varjakansaarella sijaitsee kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta *Varjakansaari* (muinaisjäännöstunnus 1000038079) ja *Varjakan Pyydyskari* (muinaisjäännöstunnus 1000038080) sekä Varjakan mantereella Varjakan satamaan johtavan tien varrella muu kulttuuriperintökohde *Varjakka* (muinaisjäännöstunnus 1000038081). Kaikki kohteet ovat muinaisjäännösrekisterissä pisteinä. Saarella on toiminut Varjakan saha vuosina 1900-1928. Sahaan kuuluvat myös Pyydyskarin telakka- ja satama-alue (kohde *Varjakka Pyydyskari*), mantereella sijainneet työläisten asunnot (kohde *Varjakka*). Varjankansaarella oli sahan lisäksi pääkonttori piharakennuksineen ja saunoineen, työntekijöiden asuinrakennuksia, ruokala, kauppoja, elokuvateatteri. Lisäksi saarella oli mm. oma paloasema, saaren halki kulkenut Pyydyskarille ulottunut kapearaiteinen rautatie sekä laajoja varastoalueita. Osa saaren rakennuksista on säilynyt, osa saaren rakenteista on arkeologisoitunut. Sahan rakenteet ja rakennukset ovat kattaneet käytännössä koko saaren, rannoilla on myös veteen ulottuvia rakenteita. Oulun yliopisto on tehnyt mantereella sijainneissa työläisten asunnoilla (*Varjakka muinaisjäännöstunnus 1000038081*) vuonna 2018 koekaivauksen, 2019 kartoituksen ja 2021 koululaiskaivauksen.

Muinaisjäännösrekisteriin Oulunsalossa on merkitty kaksi löytöpaikkaa. *Ala-Kaakinen* (muinaisjäännöstunnus 567040046) ja *Kisakangas* (muinaisjäännöstunnus 1000044194). *Ala-Kaakinen* sijaitsee Kylänpuolella peltoalueen eteläpuolisen Myllymetsän pohjoislaidalla lähellä peltoa. Paikalta on löydetty vuonna 1959 rahakätkö, jossa oli 98 ruotsalaista aurtuaa Albert Mecklenburgilaisen ajalta (1364–1389). Ne on ilmeisesti kätkeyty noin 1390–1415. Kätkö liittyy todennäköisesti keskiaikaiseen Oulunsalon kauppapaikkaan, jonka tarkkaa sijaintia ei tunneta, mutta joka tiedetään hävitetyn vuonna 1415. *Kisakangas* sijaitsee Oulun lentokentän luoteispuolella. Paikalta löytyi metallinetsinnässä 31.5.2019 kaksi mahdollista nuolenkärkeä ja kaksi hevosenkengän naulaa, jotka ajoittuvat historialliselle ajalle/rautakaudelle.

Mahdollinen muinaisjäännös *Peltola* (muinaisjäännöstunnus 1000035329) on tervahauta, joka on merkitty maastokartalle ja erottuu selvästi vinovalovarjosteessa. Kohdetta ei aiemmin ole tarkastettu maastossa.

Varjakansaarella sijaitseva sahan Paloasema. Luoteeseen.

3. Inventointityö

Inventoinnin valmistelutöiden yhteydessä selvitettiin kaava-alueella sijaitsevien muinaisjäännöskohteiden sijainnit ja muinaisjäännöstyyppit. Ensisijaisena lähteenä käytettiin muinaisjäännösrekisterin tietoja. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan museolta saatiin neljän ilmoitetun metallinilmaisimella tehdyn löytöpaikan tiedot. Valmistelutöiden aikana tarkastettiin myös alueen rinnevarjoste (Maanmittauslaitoksen korkeusmalli sekä pistepilvi), ortokuvakartta, GTK:n maaperäkartta sekä aluetta kuvaavia vanhoja karttoja (edellinen luku).

Inventoinnin maastotyöt tehtiin 16.5., 7.7., 28.-29.7 sekä 25.8.2022. Maastotyöt painottuivat maankäytön muutospainealueille sekä esitöiden aikana muinaisjäännösten löytymisen kannalta potentiaalisiksi katsotuille alueille. Maastossa tarkastettiin Pohjois-Pohjanmaan museolta saatujen metallinilmaisimella tehtyjen löytöjen paikat ja niiden ympäristöä. Maastotöissä tehtiin useita koekuoppia, -pistoja sekä kairauksia maastossa muinaisjäännösten löytymisen kannalta otollisiksi katsotuille paikoille sekä erilaisiin kuoppiin sekä painanteisiin. Isojakokartalta paikannatetut talotontit, jotka olivat asuttuja, tarkastettiin kauempaa tienvarsilta tai muualta lähetyiltä maastosta. Hyödyksi talotonttien säilyneisyyden arviointiin käytettiin myös Maanmittauslaitoksen ortokuvakarttaa.

Maastossa havaitut muinaisjäännöskohteet dokumentoitiin digitaalivalokuvin ja muistiinpanoin. Muinaisjäännöskohteiden ja kuljetun reitin sijaintitiedot mitattiin GPS-laitteella (Garmin Montana 610), jonka mittatarkkuus laitteen ilmoituksen mukaan oli 2-8 metriä.

Oulunsalosta on laadittu vuosina 1764–1788 isojakokartat, joista historiallisen ajan asutuksen sijainti paikannettiin esitöiden yhteydessä. Isojaon kartoille merkityistä 61 talosta ja torpasta 22 katsottiin inventoinnin yhteydessä muuksi kulttuuriperintökohteeksi, kahdeksan mahdolliseksi muinaisjäännökseksi ja yksi muuksi kohteeksi. Muiksi kulttuuriperintökohteiksi katsottiin (Museoviraston maaseudun historiallisten asuinpaikkojen inventointiohjeen ohjeiden mukaan) sellaiset paikannetut talotontit, jotka sijoittuivat asuttujen tilojen kohdilla, ja jotka hyvin tulkinnanvaraisesti ovat säilyttäneet alkuperäisen luonteensa ja maatalousvaltaisen elinkeinonsa. Mahdollisiksi muinaisjäännöksiksi katsottiin sellaiset kohteet, jotka ovat säästyneet myöhemmältä maankäytöltä, mutta niistä ei inventoinnin maastotöiden aikana saatu konkreettisia havaintoja (esim. viljeltyjen peltojen kohdille sijoittuneet kohteet). Loput 30 isojakokartalta paikannettua taloa tai torppaa sijoittuvat modernien asuinalueiden sekä rakennusten tai muun myöhemmän maankäytön ”tuhoamille” kohdille.

Inventoinnissa tarkastettiin Oulunsalon kaksi tunnettua kiinteää muinaisjäännettä. *Oulunsalon uhrirkirkko* (raportin kohde 1) sekä *Kukkonen* (raportin kohde 2) ja niille laadittiin aluerajaukset.

Inventoinnissa tarkastettiin mahdollinen muinaisjäännet *Peltola* (raportin kohde 3), jota ei aiemmin ole maastossa tarkastettu. Kyseessä on historiallisen ajan tervahauta ja se ehdotetaan muutettavaksi kiinteäksi muinaisjäännekseksi.

Varjakansaassa ja Varjakansaaren mantereen puolella on Varjakan sahan sekä Pyydyskarin telakan rakennuksia sekä niiden raunioita. Mantereella sijaitsee kohde *Varjakka* (raportin kohde 26), jolle laadittiin inventoinnin yhteydessä aluerajaus. *Varjakansaarelle* (raportin kohde 27) ja *Varjakka Pyydyskari* (raportin kohde 28) laadittiin myös aluerajaukset. Näistä kohteista on kerrottu tarkemmin kohdekuvauksista. Varjakan kartanolla, Varjakansaarta vastapäätä mantereen puolella on ilmeisesti ollut sotavankileiri 1941–42. Varjakan kartanon eteläpuoleisia metsäalueita käytiin läpi, mutta niistä ei havaittu mitään vankileiriin viittaavia jäännöksiä.

Inventointialueelle on muinaisjäännesrekisteriin merkitty kaksi löytöpaikkaa *Ala-Kaakinen* (raportin kohde 37) ja *Kisakangas* (raportin kohde 40). Molemmat tarkastettiin inventoinnin yhteydessä. *Ala-Kaakisen* tai *Kisakangas* kohdalta tai ympäristöstä ei havaittu mitään kiinteään muinaisjäännekseen viittaavaa. Pohjois-Pohjanmaan museolta saatiin neljän ilmoitetun metallinilmaisimella tehdyn löytöpaikan tiedot, jotka tarkastettiin inventoinnissa. Oulunsalon lounaisosassa, Sarkkisen länsipuolella on kaksi löytöpaikkaa. Toisesta on löytynyt rautakaudelle ajoittuva punnus (raportin kohde 38) ja tästä noin 235 metriä länteen on löytynyt nuolenkärki (raportin kohde 39). Oulunsalon luoteisosassa, Salonpään peltoalueelta on löytynyt ilmeisesti 1500-luvulle ajoittuva kaiverruksin koristeltu veitsenkahva (raportin kohde 42). Salonpään eteläpuolelta, Salonselältä on löytynyt metsäalueelta tulusrauta, kaksi viskaria sekä vanhoja nauvoja (raportin kohde 41).

Edellä mainitut löytöpaikat ja niiden ympäristöä käytiin läpi inventoinnin maastotöissä. Alueilla kaivettiin koekuoppia – sekä pistoja ja tehtiin kairauksia. Löytöpaikoilta ei tehty mitään havaintoja kiinteistä muinaisjäänneksistä, joten niitä voidaan pitää löytöpaikkoina.

Oulunsalossa on sijainnut kauppa- ja markkinapaikka viimeistään 1400-luvulla. Nykyisellä peruskartalla on Kylänpuolen eteläosassa Riikon tilan pelloille merkitty paikka nimeltä Hamina, joka voisi viitata vanhaan kauppa- tai markkinapaikkaan. Todennäköisempää kuitenkin on, että markkinapaikka olisi sijainnut enemmän sisämaassa, nykyisten tilojen kohdilla. Pellot olivat viljalla inventoinnin aikaan, joten peltoalueita ei voinut käydä jalkaisin läpi. Peltojen keskellä on pienehkö metsäalue, jota ei kuitenkaan päästy inventoinnissa tarkastamaan, koska pellot olivat viljalla.

Maanmittauslaitoksen pistepilviaineistossa erottuu lentokentän läheisyydessä teräväpiirteisiä kaivantoja. Kaivannot on tehty 1950-luvulla varusmiesten toimesta harjoituskaivannoiksi, juoksuhaudoiksi ja taisteluasemiksi. Näitä ei päästy inventoinnin yhteydessä tarkastamaan, koska ne sijaitsevat aidatulla lentokentän alueella.

Ylävasen: moderni omakotitalo isojakokartalta paikannetun talotontin kohdalla Oulunsalon keskustassa. Pohjoiseen. Yläoikea: muutospainevaluetta Lassilan kohdalla, jossa pelto oli pitkällä ruoholla. Lounaaseen.

Alavasen: muutospainevaluetta Karhuojalla. Koilliseen. Alaoikea: Oulunsalon lentokenttä. Yksi isojaon kartalta paikannetuista talotonteista sijaitsee kuvassa näkyvien aitojen sisäpuolella. Luoteeseen.

Ylävasen: Salonselällä sijaitsee laajoja maanottoalueita. Itään. Yläoikea: muutospainevaluetta Niemenrannassa. Alue oli suurimmaksi osaksi hyvin tiheää sekametsää. Lounaaseen.

Alavasen: Haminan kohdalla olevaa peltoaluetta. Koilliseen. Alaoikea: Pinokorven metsäaluetta, jossa kasvoi harvennettua mäntykangasmetsää. Luoteeseen.

4. Tulokset

Inventoidulta alueelta tunnettiin entuudestaan kaksi kiinteää muinaisjäännöstä, kolme muuta kulttuuriperintökohdetta, kaksi irtolöytöpaikkaa sekä yksi mahdollinen muinaisjäännösalue. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan museolle oli tullut ilmoituksena neljä irtolöytöpaikkaa, jotka oli tehty metallinilmaisimella.

Tunnetut kiinteät muinaisjäännökset *Oulunsalon uhrikirkko* ja *Kukkonen* tarkastettiin maastossa. Molemmat kohteet olivat muinaisjäännösrekisterissä pistemäisinä kohteina. Nyt niille laadittiin maastohavaintoihin ja vanhoihin karttoihin perustuen aluerajaukset.

Aikaisemmin mahdollisena muinaisjäännöksenä muinaisjäännösrekisterissä ollut historiallisen ajan tervahauta *Peltola* ehdotetaan muutettavaksi kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

Varjakansaaren kohteille (*Varjakansaari* ja *Varjakka Pyydyskari*) laadittiin inventoinnissa aluerajaukset maastossa tehtyjen havaintojen perusteella. On hyvin todennäköistä, että saarella on vielä lisää sahaan ja telakkaan liittyviä rakenteita, joita ei havaittu inventoinnin yhteydessä. Mantereen puolella sijaitsevalle kohteelle *Varjakka* laadittiin myös aluerajaus maastossa tehtyjen havaintojen sekä Oulun yliopiston paikalla tekeminen mittauksien perusteella.

Oulunsalossa on muinaisjäännösrekisterissä kaksi löytöpaikkaa *Ala-Kaakinen* ja *Kisakangas*. Kummankaan kohteen paikoilta ei tehty havaintoja kiinteästä muinaisjäännöksestä. Myös Pohjois-Pohjanmaan museolle ilmoituksena tulleet neljä irtolöytöpaikkaa ja niiden ympäristöä käytiin läpi inventoinnissa, mutta niistäkään ei havaittu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavia merkkejä.

Alueen historiallisen ajan asutus paikannettiin vuosien 1764–1788 isojakokartoilta. Vanhoista talon paikoista 22 katsottiin muiksi kulttuuriperintökohteiksi, kahdeksan mahdollisiksi muinaisjäännöksiksi ja yksi torpan paikka on muuksi kohteeksi. Mahdollisten muinaisjäännösten kohdalta ei saatu konkreettisia todisteita säilyneistä rakenteista tai kulttuurikerroksista, mutta niiden kohtien välttyminen myöhemmältä maankäytöltä on mahdollistanut sen, että sellaisia paikoilla voi hyvinkin olla.

Inventoinnin jälkeen alueelta tunnetaan kolme kiinteää muinaisjäännöstä, 25 muuta kulttuuriperintökohdetta, kahdeksan mahdollista muinaisjäännöstä, kuusi löytöpaikkaa ja yksi muu kohde.

Kohdeluettelo

Kohdenumero	Nimi	Tyyppi	Tarkenne	Ajoitus	Mj-tunnus
KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET					
1	Oulunsalon uhrikirkko	kirkkorakenteet	kirkonpaikat	historiallinen	567010045
2	Kukkonen	asuinpaikat	talonpohjat	historiallinen	1000031433
3	Peltola	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	1000035329
MUUT KULTTUURIPERINTÖKOhteet					
4	Sarkkinen	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
5	Pelttari	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
6	Kylänpuoli	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
7	Filppula	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
8	Eskonsipo	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
9	Yli-Kaakinen	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
10	Isola	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
11	Jääskö	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
12	Lääkkö	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
13	Lassila	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
14	Raumala	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
15	Karvola	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
16	Takkinen	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
17	Ala-Toikka	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
18	Muikku	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
19	Varjakan kartano	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
20	Nauska	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
21	Ervasti	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
22	Kosunen	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
23	Siekkinen	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
24	Helanen	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
25	Uutela	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
26	Varjakka	asuinpaikat	talonpohjat	historiallinen, 1900-luku	1000038081
27	Varjakansaari	teollisuuskohteet, kulkuväylät, asuinpaikat	höyrysahat, ratapohjat, talonpohjat, laiturit	historiallinen, 1900-luku	1000038079
28	Varjakka Pyydyskari	teollisuuskohteet, kulkuväylät	telakat, satamat, ratapohjat	historiallinen, 1900-luku	1000038080
MAHDOLLISET MUINAISJÄÄNNÖKSET					
29	Siirtola	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
30	Kaakinen	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
31	Uusi-Juntti	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
32	Mökkiperä	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
33	Koura	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
34	Kaveri	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
35	Niemi	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
36	Savela	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-
LÖYTÖPAIKAT					
37	Ala-Kaakinen	löytöpaikat	kätköt	keskiaikainen	567040046
38	Purnunnokka 1	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	rautakautinen	-
39	Purnunnokka 2	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	ajoittamaton	-
40	Kisakangas	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	historiallinen/rautakautinen	1000044194
41	Kotaniemi	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	ajoittamaton	-
42	Salonpää	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	keskiaikainen	-
MUU KOHDE					
43	Pellonpää	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen	-

5. Muinaisjäännöskohteet (uusi kohde*)

Kiinteät muinaisjäännökset

5.1. Oulunsalon uhrikirkko

Nimi:	Oulunsalon uhrikirkko
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	567010045
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	kirkkorakenteet, kirkonpaikat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Ahti Paulaharju mittausdokumentointi 1957
Koordinaatit:	N 7202234 E 425496 z -
Koordinaattiselite:	Muinaisjäännösrekisteristä

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Kohde sijaitsee Oulunsalon kirkon kirkkomaalla, sen kaakkoiskulmassa. Uhrikirkko on rakennettu vuonna 1665 ja poistettu käytöstä 1855. Paikka on merkitty muistokivellä. Kirkolla oli uhrikirkon maine Pohjanmaalla ja Lapissa, myös Etelä-Suomessa ja Ruotsin Länsipohjassa. Uhraamista tapahtui vielä 1700-luvulla. Kirkon maine uhrikirkkona, uhraamisen ajankohdat - Olavin ja Tapanin päivinä - sekä kirjallinen tieto viittaavat siihen, että Oulunsalossa olisi ollut kappeli keskiajalla ennen Oulun kirkon perustamista 1608 v. Kaivaustutkimuksia paikalla ei ole tehty. Mittaustutkimukset Ahti Paulaharju 1957.

Hiltunen 2022:

Kohde sijaitsee nykyisellä hautuumaalla sen kaakkoisosassa. Paikalla sijaitsee muistokivi, jossa lukee ”TÄLLÄ PAIKALLA ON SEISSYT V:STA 1665 UHRIKIRKKONA KUULU OULUN SALON I:NEN KIRKKO, JOKA YNNÄ ERILLINEN TAPULI PURETTIIN V. 1870 JA PUUTAVA KÄYTETTIIN PAPPILAN KORJAUKSEEN. KIRKKOA KORISTIVAT LARS GALLENIUKSEN V. 1689 SEINÄMAALAUKSET. MAA JA TAIVAS KATOAVAT, UTTA HERRAN SANA PYSYY IANKAIKKISESTA IANKAIKKISEEN.”

Hautausmaalla muistokiven kohdalla sekä siitä kaakkoon erottuu maastosta kaksi korkeampaa kohtaa, joiden toisen kohdalla kirkko on voinut sijaita. Alueella on paljon

hautoja, joista vanhimmat ovat ilmeisesti 1800-luvun loppupuolelta. Kirkko sekä kellotapuli on merkitty vuoden 1764/1788 isojakokarttaan. Karttatarkastelun perusteella kirkko on sijainnut hautausmaan koillisosassa, kutakuinkin muistomerkin kohdalla ja kellotapuli on sijainnut nykyisen hautausmaan ulkopuolella (N 7202212 E 425431) Lääkön tilalle johtavan hiekkatien ja sen lounaispuolella olevan nurmialueen kohdalla. On mahdollista, että sekä kirkosta että kellotapulista voi löytyä maanlaisia kulttuurikerroksia tai rakenteita, joista ei inventoinnin maastotöiden aikana saatu konkreettisia havaintoja.

Muinaisjäännösalue merkitty punaisella vinorasterilla. Muistomerkin kohta merkitty punaisella pisteellä ja kellotapulien paikka merkitty alakohteena punaisella tähdellä.

Oulunsalon uhrikirkko merkittynä vuoden 1764/1788 isojakokarttaan.

Paikalla sijaitseva muistokivi. Itäkoilliseen.

Oulunsalon uhrikirkon aluetta. Muistokivi sijaitsee kuvassa keskellä näkyvän koivun juurella.
Kaakkoon.

Isojakokartalle merkityn kellotapulin paikka. Kaakkoon.

5.2. Kukkonen

Nimi:	Kukkonen
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	1000031433
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, talonpohjat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Mika Sarkkinen ei määritelty 2016
Koordinaatit:	N 7202208 E 425143 z -
Koordinaattiselite:	Muinaisjäännösrekisteristä

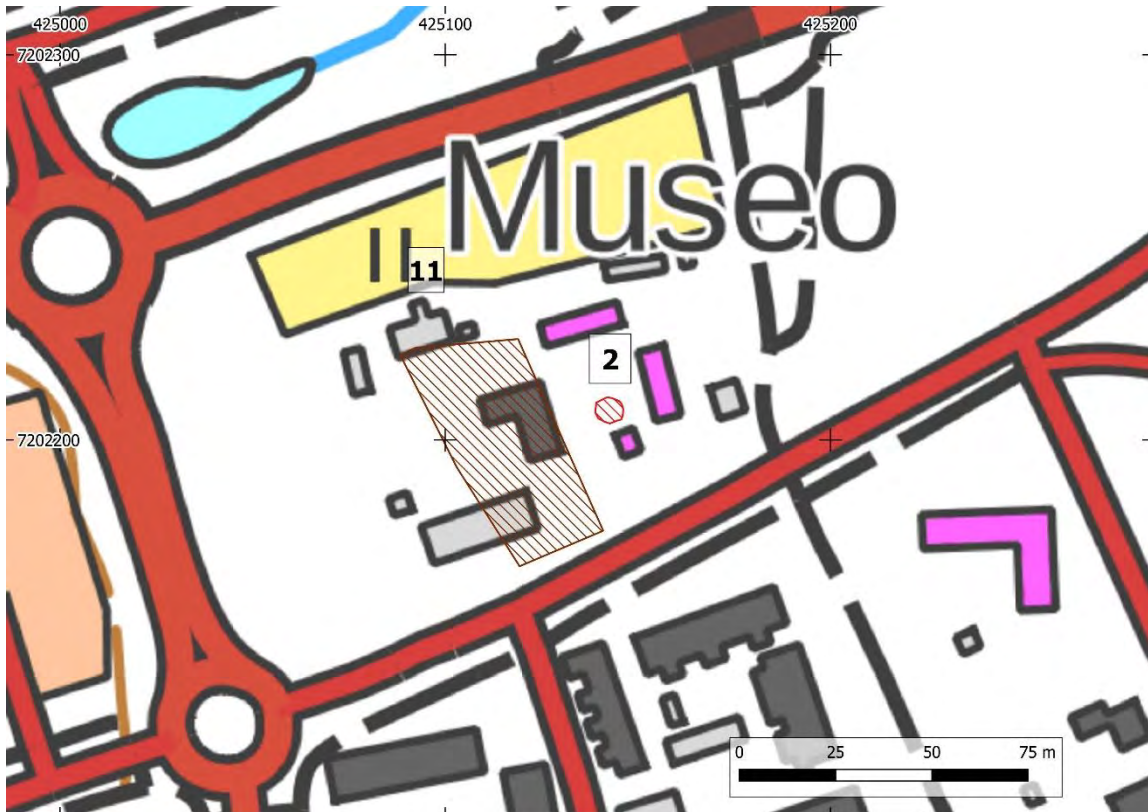
Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Nykyään Oulunsalon kotiseutumuseona toimivan Kukkonen tilan pihapiirissä on maatonut rakennusraunio, jonka ala on noin 6 x 6 metriä. Raunio vaikuttaa kiukaallisen rakennuksen jäännökseltä. Sen sijoittuminen pihapiirissä viittaa siihen, että kyse on paikalla olevia talon alkuperäisiä rakennuksia vanhemmasta rakennuksesta. Kukkonen tilan historia juontuu viimeistään 1600-luvulle. Nykyiset talon rakennukset ovat 1800-luvulta, päärakennus osin mahdollisesti jo 1800-luvun alusta. Vaikka pihapiiri onkin pitkälti säilynyt samanlaisena kuin talon ollessa asuinkäytössä, on talon alkuperäinen käyttötarkoitus muuttunut. Välittömästi Kukkonen länsipuolella oleva Jääskön (ent. Kanniaisen) talo on edelleen asumiskäytössä. Mainitut tilat on erotettu kantatilasta 1690-luvulla, joten myös Jääskön tilan alue on potentiaalista muinaisjäännöstä.

Hiltunen 2022:

Oulunsalon kotiseutumuseon pihalla on muinaisjäännösrekisterin kuvauksen mukainen raunio, joka erottuu noin 6 x 6 x 0,5 metrin kokoisena kumpareena. Se on pusikoitunut ja sammaleen peitossa. Kohdalla kasvaa myös suuri puu ja sen kaakkoispuolella on vanha museon rakennuksena toimiva aitta. Sammaleen alla tuntui kumpareen koillisnurkassa olevan jonkin verran kiviä.

Vuoden 1764/1788 isojakokartalle kohdalle ei ole merkitty talotonttia, lähinnä sitä on viereinen Jääskön tila (tämän raportin kohde 10).

Kukkosen muinaisjäännösalue merkitty punaisella vinorasterilla. Tämän raportin kohde 10, Jääskö on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Paikalla oleva raunio erottuu heikosti kuvassa keskellä olevan puun kohdalla, vanhan aitan oikealla puolella. Lounaaseen.

5.3. Peltola

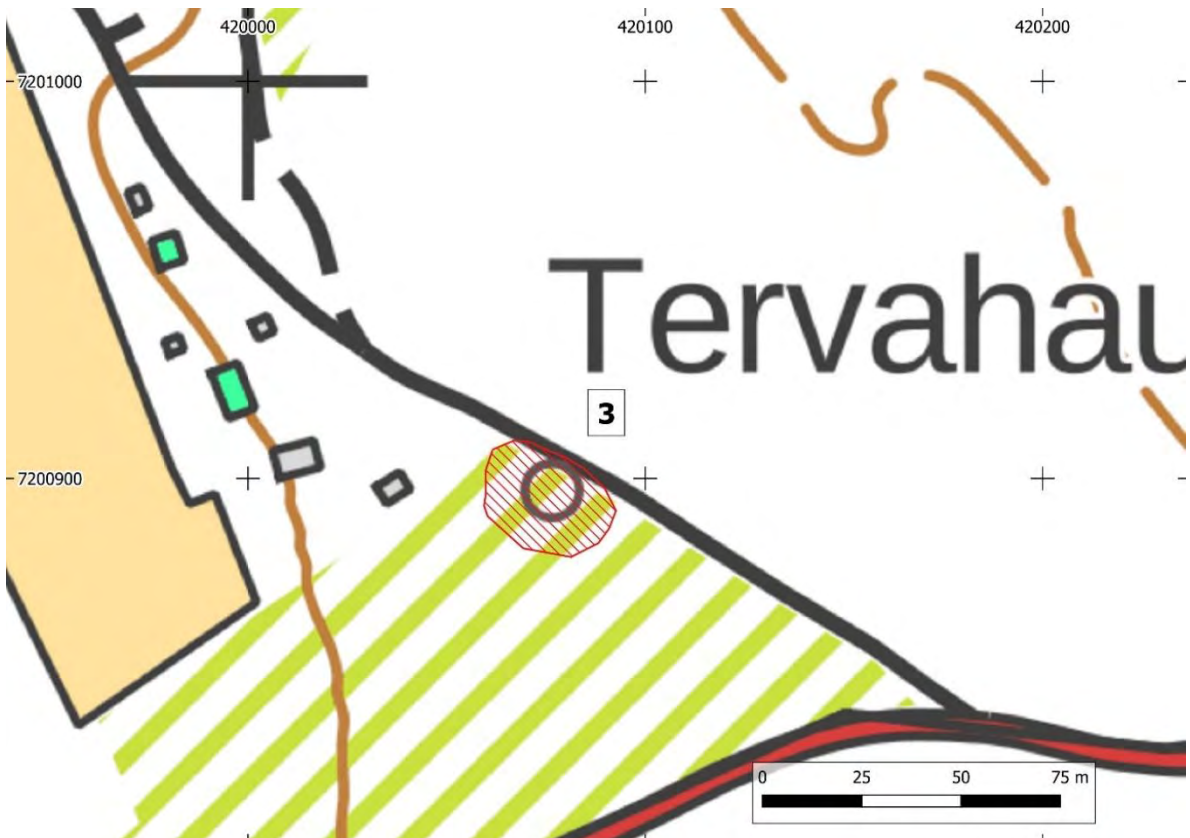
Nimi:	Peltola
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	1000035329
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös, ent. mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200895 E 420075 z-
Koordinaattiselite:	Muinaisjäännösrekisteri

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

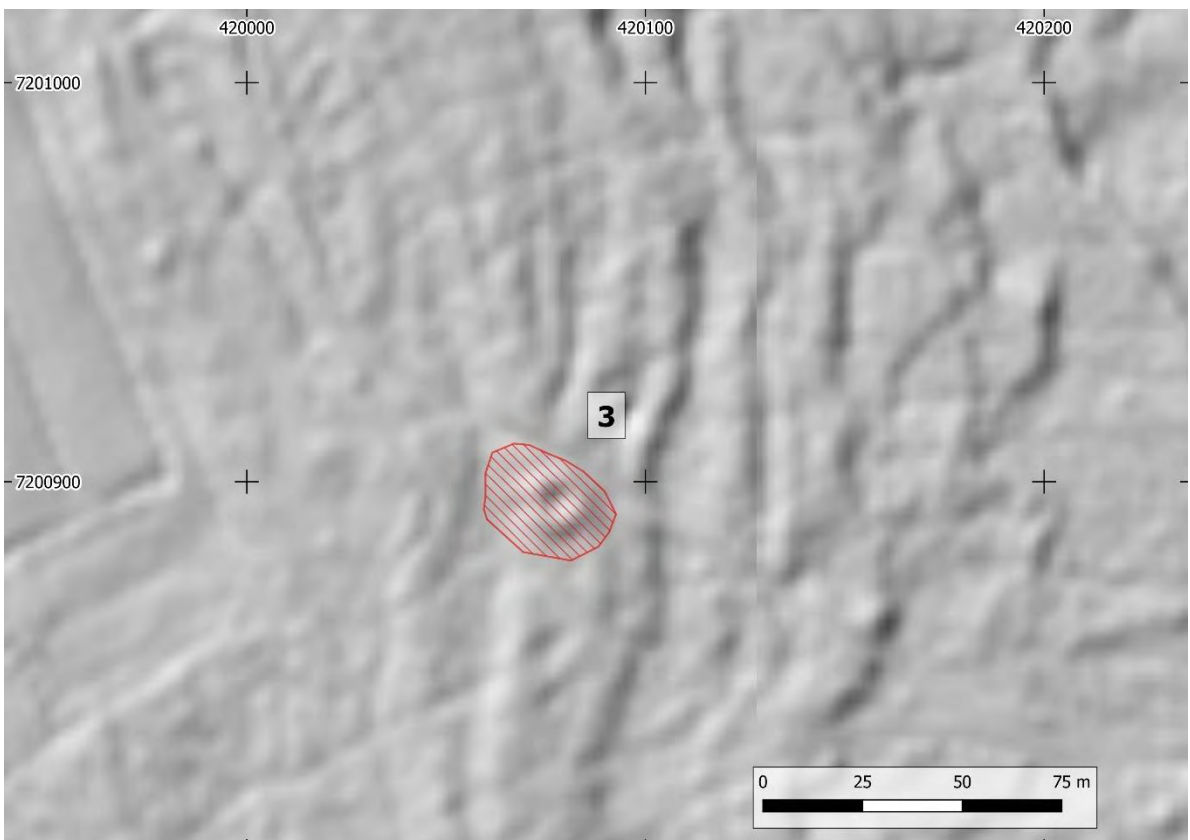
Paikalla on maastokartalle merkitty ja vinovalovarjosteessa selvästi erottuva tervahauta. Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa.

Hiltunen 2022:

Alueella kulkevan hiekkatien, Peuhunkujan eteläpuolella, noin 4 metriä tiestä sijaitsee tervahauta. Tervahaudan eteläpuolella on hakkuualue. Tervahaudan halkaisija on noin 16 metriä. Sen vallien leveys on noin 3,5 metriä. Sen syvyys keskeltä vallien yläreunaan mitattuna on noin 1 metrin. Halssi suuntautuu länsiluoteeseen. Se on noin 3 metriä pitkä, 2 metriä leveä ja 1,8 metriä syvä. Tervahaudan kohdalle on jätetty harvakseltaan puustoa sekä sen pohjalle on kerätty oksia. Tervahauta on merkitty peruskartalle ja se erottuu selvästi myös MML:N korkeusmallissa.

Muinaisjäännösalue merkitty punaisella vinorasterilla.

Tervahauta erottuu selvästi MML:n korkeusmallissa. Muinaisjäännösalue merkitty punaisella vinorasterilla.

Lapio on pystyssä tervahaudan keskellä. Etelään.

Muut kulttuuriperintökohteet

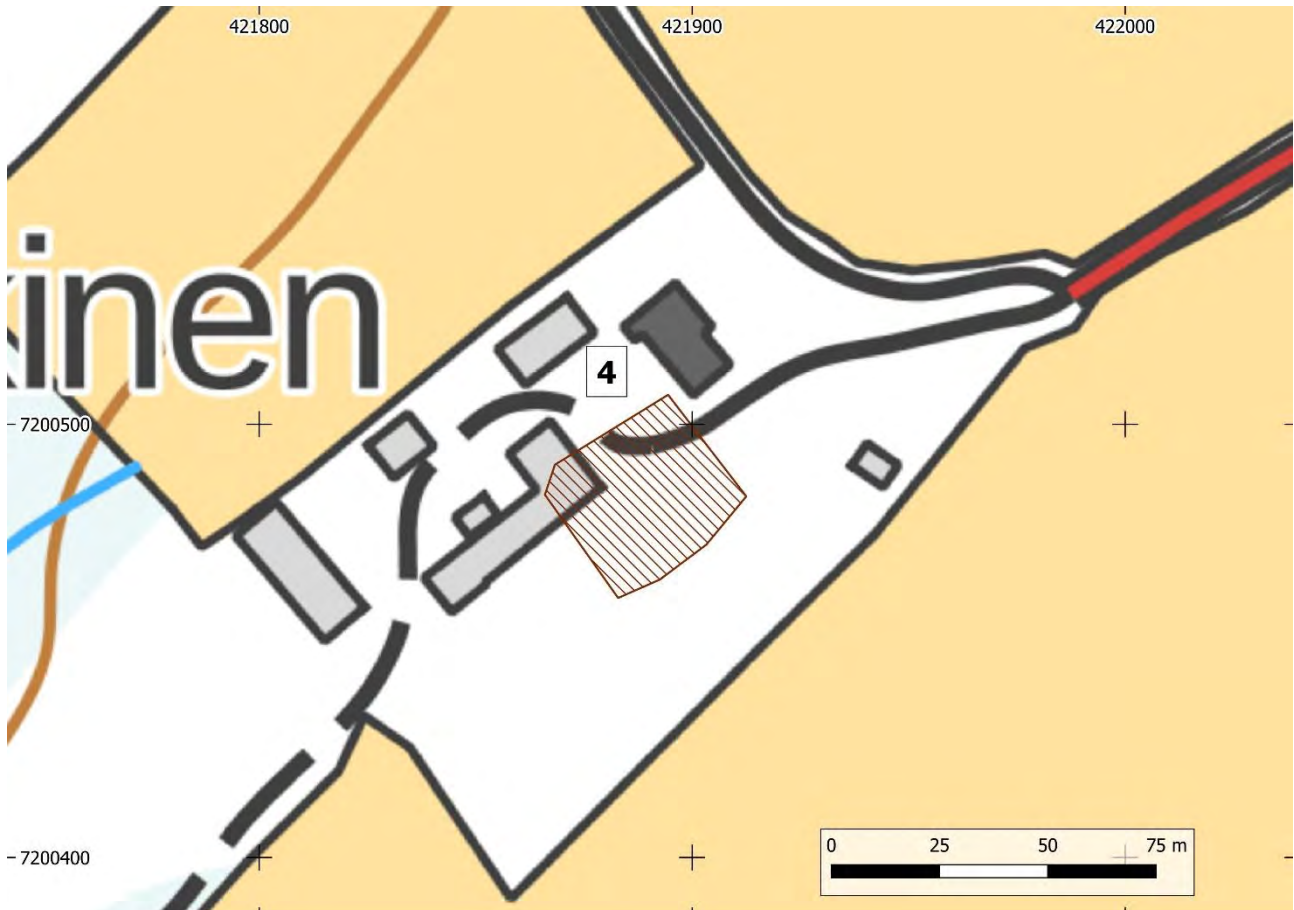
5.4. Sarkkinen*

Nimi:	Sarkkinen
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200482 E 421889 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti sijoittuu nykyisen Sarkkisen tilan alueelle osaksi vanhan päärakennuksen ja osaksi pihamaan kohdalle. Sarkkiseen on merkitty talo myös vuoden 1856 Kalmborgin kartastoon sekä vuoden 1918 pitäjänkarttaan. Vuoden 1953 peruskartalla tilanne on kuta kuinkin sama kuin nykyisin; alueelle on merkitty suurempi ns. päätalo ja sen ympärille muutamia muita rakennuksia.

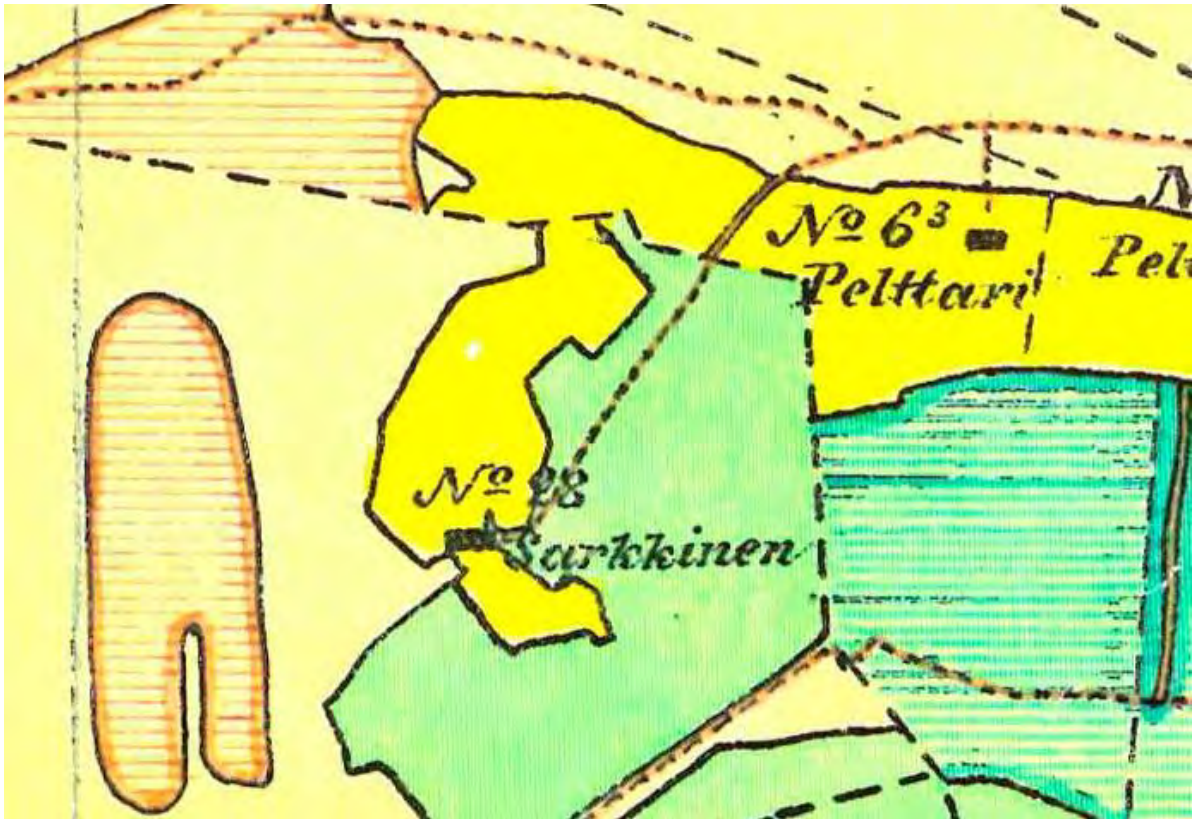
Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta, johon merkitty Sarkkinen ja Pelttari.

Sarkkisen tilan rakennus sekä pihaan johtava hiekkatie. Lounaaseen.

5.5. Pelttari*

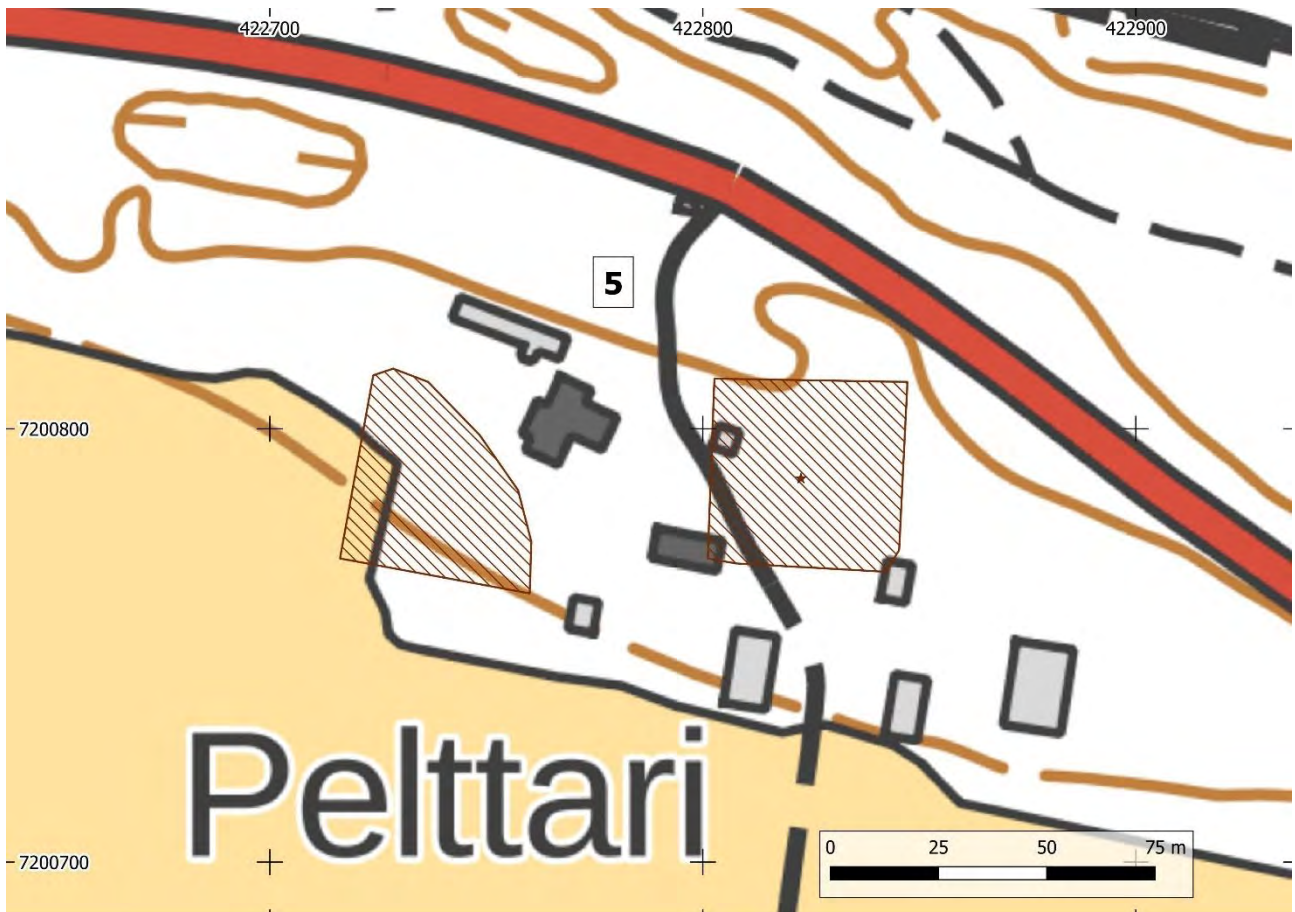
Nimi:	Pelttari
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200786 E 422735 z -
Koordinaattiselite:	Läntisemmän alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettua kaksi talotonttia sijoittuvat nykyisen Pelttarin tilan alueelle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartasto ei ole kovin tarkka, mutta vaikuttaa siltä, että kohdalle on merkitty torppa. Vuoden 1918 pitäjänkartalla kohdalle on merkitty Peltolan talo ja nykyisen Peltolan tilan, joka sijaitsee Pelttarista noin 330 metriä itään, on taas merkitty Pelttari. Vuoden 1953 peruskartalla läntisemmän talotontin kohdalla on yksi rakennus sekä piha-alueita. Nykyisellä peruskartalla talotontin kohdalle ei ole merkitty rakennuksia. Itäisemmän talotontin kohdalle vuoden 1953 peruskartalla on merkitty yksi rakennus ja metsämaastoa. Nykyisellä peruskartalla kohdalla on samainen rakennus.

Läntisemmän talotontin kohdalla ei ole enää nykyisin rakennuksia, vaan se on heinittynyttä pihamaata sekä pellon reuna-alueita. Talotontin läheisyydessä on vanha tilan rakennus sekä varasto, jotka eivät ole enää käytössä. Itäisemmän talotontin kohdalla sijaitsee vanha aitta sekä alueella sijaitsevan omakotitalon pihapiiriä ja metsämaastoa. Lähellä talotontin pohjoisosaa on maanottoalueita, jotka liittyvät ilmeisesti sen pohjoispuolella olevan tien rakentamiseen.

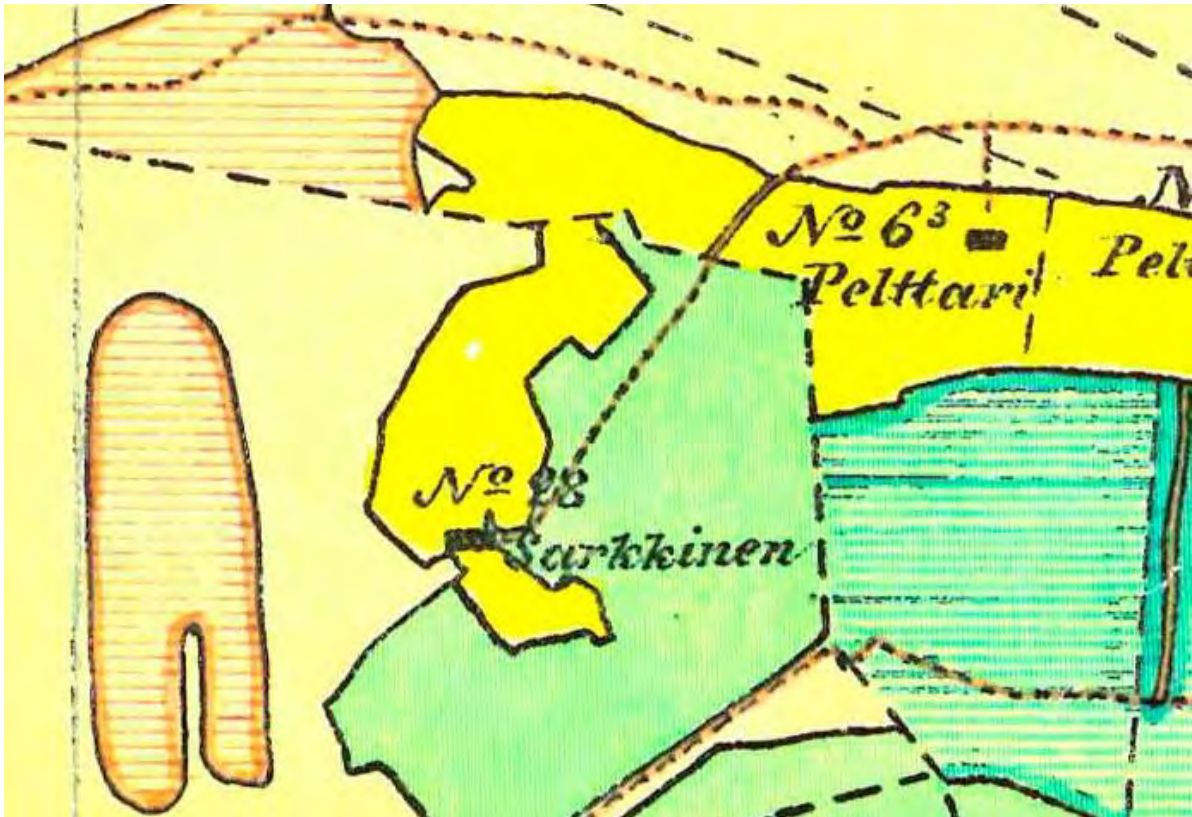
Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla. Itäisempi talotontti on merkitty alakohteena ruskealla tähdellä.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta, johon merkitty Sarkkinen ja Pelttari.

Läntisemmän talotontin aluetta. Etelään.

Itäisemmän talotontin aluetta. Etelään.

5.6. Kylänpuoli*

Nimi:	Kylänpuoli
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200462 E 423417 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu kaksi talotonttia sijoittuvat nykyisen Anttilan tilan kohdalle. Anttilan tila on merkitty myös vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon sekä vuoden 1918 pitäjänkarttaan. Vuoden 1953 peruskartalla paikalle on merkitty kolme rakennusta.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Anttilan tila. Itään.

5.7. Filppula*

Nimi:	Filppula
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200295 E 423770 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijaitsee Filppulan (Vilppulan) tilan pihapiirissä. Filppulan tila on merkitty vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon nimellä Filpula. Vuoden 1918 pitäjänkarttaan se on merkitty nimellä Vilppula. Vuoden 1953 peruskartalla kohdalla on merkitty kaksi rakennusta sekä pellon reunaa. Nykyisellä peruskartalla kohdalle on merkitty yksi rakennus sekä piha-alueita ja pellon reunaa.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus (kohteet 7 ja 8) on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta. Ylempi talotontti on tämän raportin kohde 7 ja alempi kohde 8.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Filppulan tila. Länneen.

5.8. Eskonsipo*

Nimi:	Eskonsipo
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200220 E 423821 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijaitsee Eskonsipon tilan pihapiirissä. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon tila on merkitty nimellä Sippo. Vuoden 1918 pitäjänkarttaan se on merkitty nimellä Eskonsippo. Vuoden 1953 peruskartalla kohdalle on merkitty kolme rakennusta sekä niiden välistä piha-aluetta. Nykyisellä peruskartalla tilanne on sama kuin vuoden 1953 peruskartalla.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus (kohteet 7 ja 8) on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta. Ylempi talotontti on tämän raportin kohde 7 ja alempi kohde 8.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Eskonsipon tilan rakennuksia, joiden kohdalle paikannettu talotontti sijoittuu. Kaakkoon.

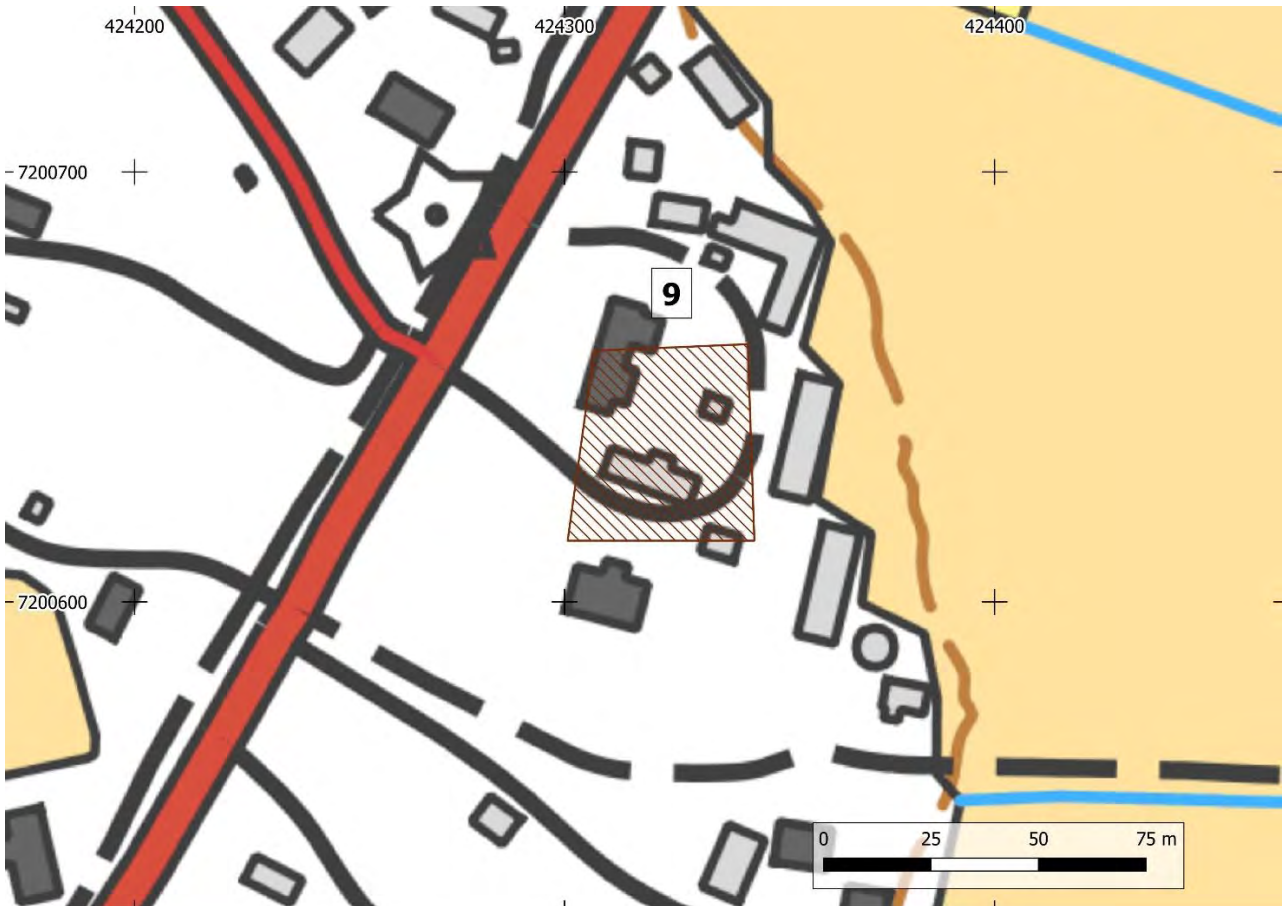
5.9. Yli-Kaakinen*

Nimi:	Yli-Kaakinen
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200637 E 424324 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka Kaakisen tilan kohdalle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartasto on epätarkka, mutta on mahdollista, että kohdalle on merkitty rakennus. Vuoden 1918 pitäjänkartalle kohdalle on merkitty Yli-Kaakisen tila. Vuoden 1953 peruskartalla kohdalle on merkitty kolme rakennusta. Nykyiselle peruskartalle on merkitty kaksi rakennusta, jotka ovat myös vanhalla peruskartalla sekä yksi uusi rakennus, jota ei ole vanhalla peruskartalla.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Kaakisen tilan rakennuksia, joiden kohdalle paikannettu talotontti sijoittuu. Itään.

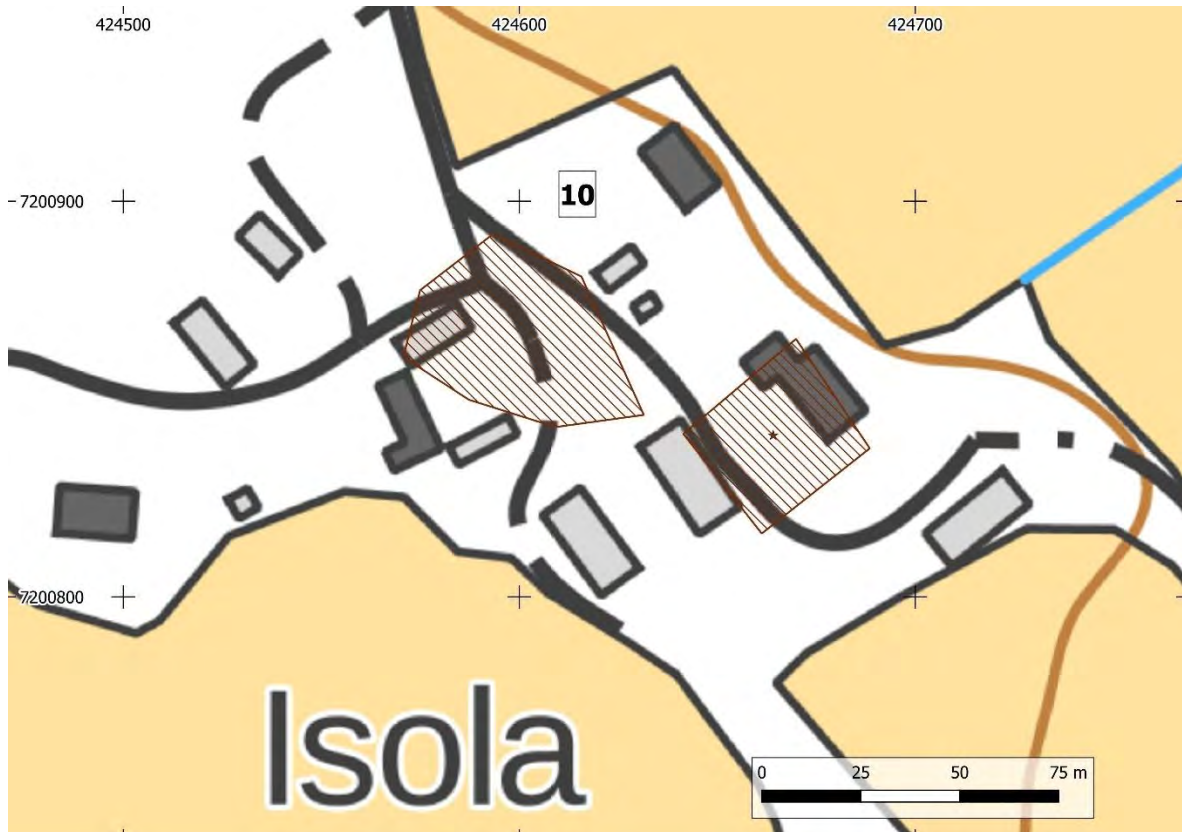
5.10. Isola*

Nimi:	Isola
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200864 E 424594 z -
Koordinaattiselite:	Läntisemmän alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu kaksi talotonttia, jotka sijoittuvat Isolan tilan pihapiiriin. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastossa paikalle on merkitty Isolan tila. Vuoden 1918 pitäjänkarttaan on merkitty kaksi taloa, Yli-Isola sekä Isola. Vuoden 1953 peruskartalla itäisemmän talotontin kohdalle (N 7200841 E 424664) on merkitty kaksi rakennusta sekä tilalle johtavan tien pää. Läntisemmän talotontin kohdalle on merkitty piha-alueita.

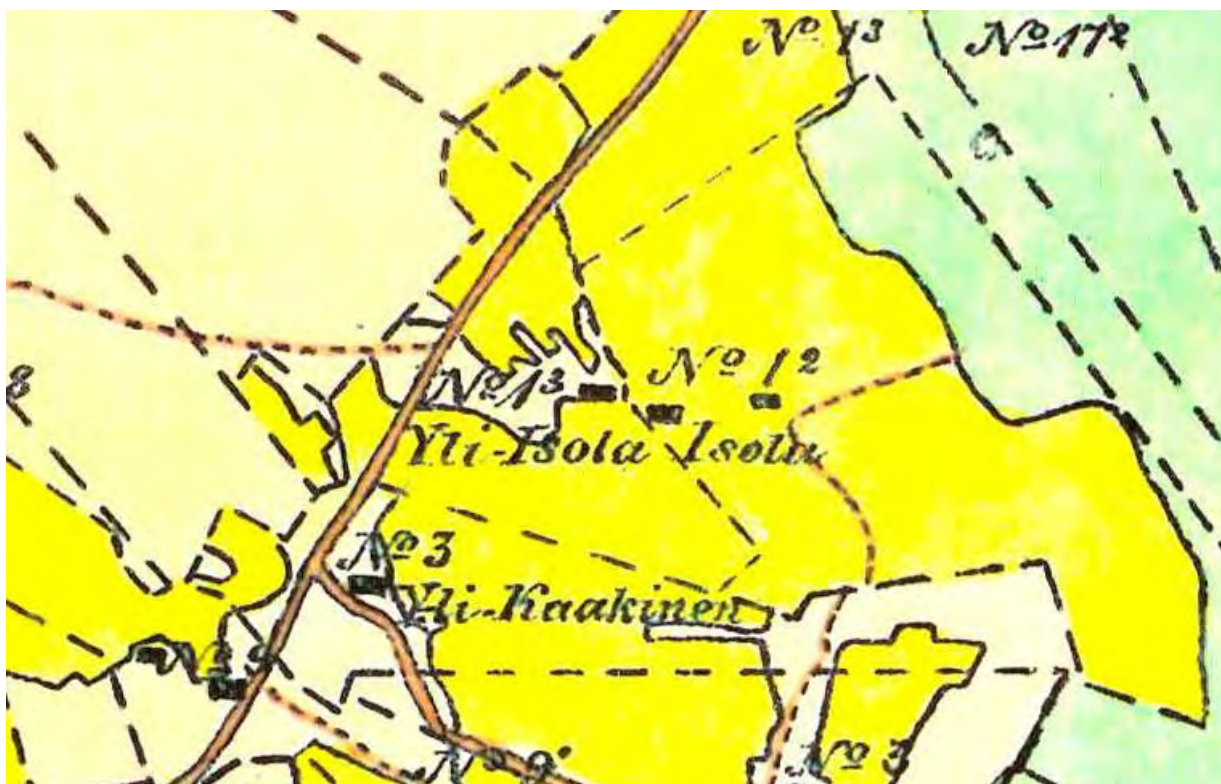
Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla. Itäisempi alue merkitty alakohteena tähdellä.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Isolan tilan rakennuksia, joiden kohdalle läntisempi talotontti sijoittuu. Etelään.

5.11. Jääskö*

Nimi:	Jääskö
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7202199 E 425114 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Jääskön tilan pihapiiriin Oulunsalon kotiseutumuseon länsipuolelle. Talotontille on merkitty kaksi taloa. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon kohdalle on merkitty talo. Vuoden 1918 pitäjänkartalle on merkitty Jääskön tila ja heti sen koillispuolelle Kukkosen tila (nykyinen Oulunsalon kotiseutumuseo). Vuoden 1953 peruskartalle sekä nykyiselle peruskartalle kohdalle on merkitty kaksi rakennusta ja niiden välistä piha-aluetta.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Vieresen tilan, Kukkosen, pihassa sijaitsee kiinteä muinaisjäännös *Kukkonen* (tämän raportin kohde 2), joka on ilmeisesti kiukaallisen rakennuksen jäännös ja voi liittyä paikalla aikaisemmin sijainneeseen rakennukseen.

Jääskön muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla. Tämän raportin kohde 2, Kukkonen on merkitty punaisella vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Paikannetun talotontin aluetta Jääskön tilan pihapiirissä. Pohjoiseen.

5.12. Lääkkö*

Nimi:	Lääkkö
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7202077 E 425508 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Lääkön tilan kohdalle Oulunsalon kirkon ja kirkkomaan kaakkoispuolelle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastossa paikalle on merkitty talo Kuivala nimellä. Vuoden 1918 pitäjänkartalla tila on merkitty Lääkön nimellä. Vuoden 1953 peruskartalla se esiintyy nimellä Kuivala-Lääkkö ja sinne on merkitty useita rakennuksia. Pihapiiri on hyvin samanlainen nykyisellä peruskartalle; tilalle on tullut vain kaksi rakennusta lisää verrattuna vuoden 1953 karttaan.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Lääkön tila, jonne sijoittuu isojakokartalta paikannettu talotontti. Eteläkaakkoon.

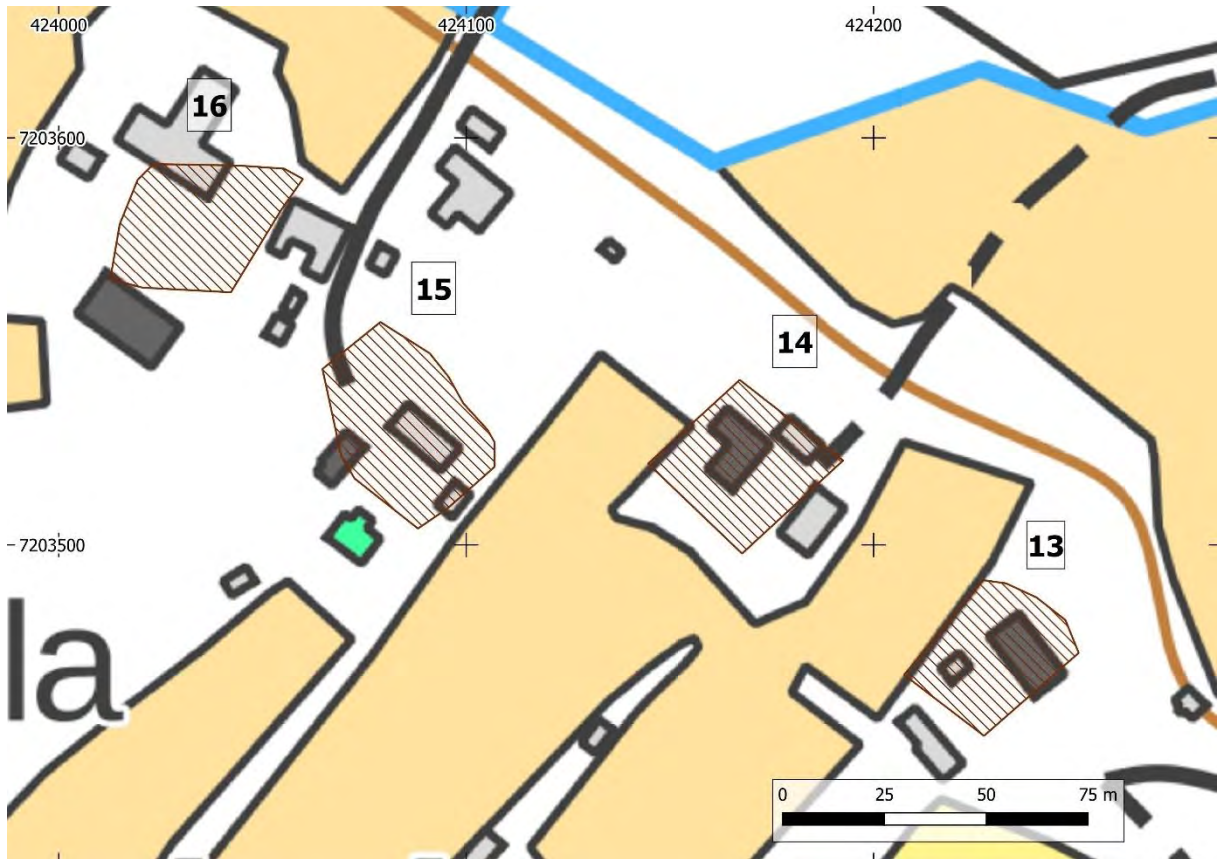
5.13. Lassila*

Nimi:	Lassila
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7203470 E 424230 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Lassilan tilan kohdalle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastolle on merkitty viereiset Raumalan ja Karvolan tilat. Vuoden 1918 pitäjänkartalle Lassilan tila on merkitty. Vuoden 1953 peruskartalle kohdalle on merkitty samat kaksi rakennusta kuin nykyisellekin peruskartalle.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Raportin muut kulttuuriperintökohteet 13, 14, 15 ja 16 aluerajaukset on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta. Numerot viittaavat tämän raportin kohteisiin.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Lassilan tilan pihapiiriä, johon paikannettu talotontti sijoittuu. Luoteeseen.

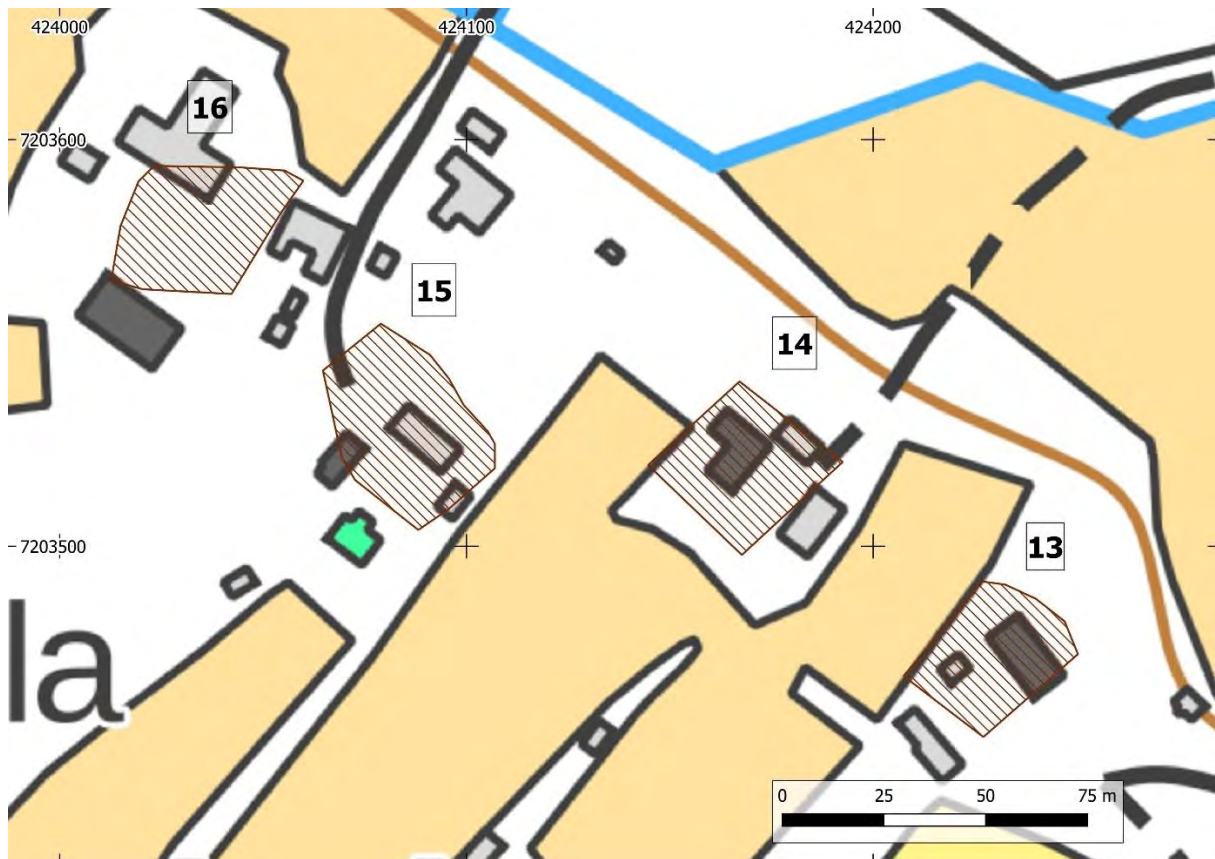
5.14. Raumala*

Nimi:	Raumala
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7203517 E 424169 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Raumalan tilan kohdalle. Se on merkitty vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon sekä vuoden 1918 pitäjänkartastoon samaisella tilan nimellä. Vuoden 1953 peruskartalle tilan alueelle on merkitty kolme rakennusta, joista kaksi sijoittuu talotontin kohdalle. Rakennukset ovat myös nykyisellä peruskartalla.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Raportin muut kulttuuriperintökohteet 13, 14, 15 ja 16 aluerajaukset on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta. Numerot viittaavat tämän raportin kohteisiin.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Raumalan tilan rakennuksia, joiden kohdalle paikannettu talotontti sijoittuu. Luoteeseen.

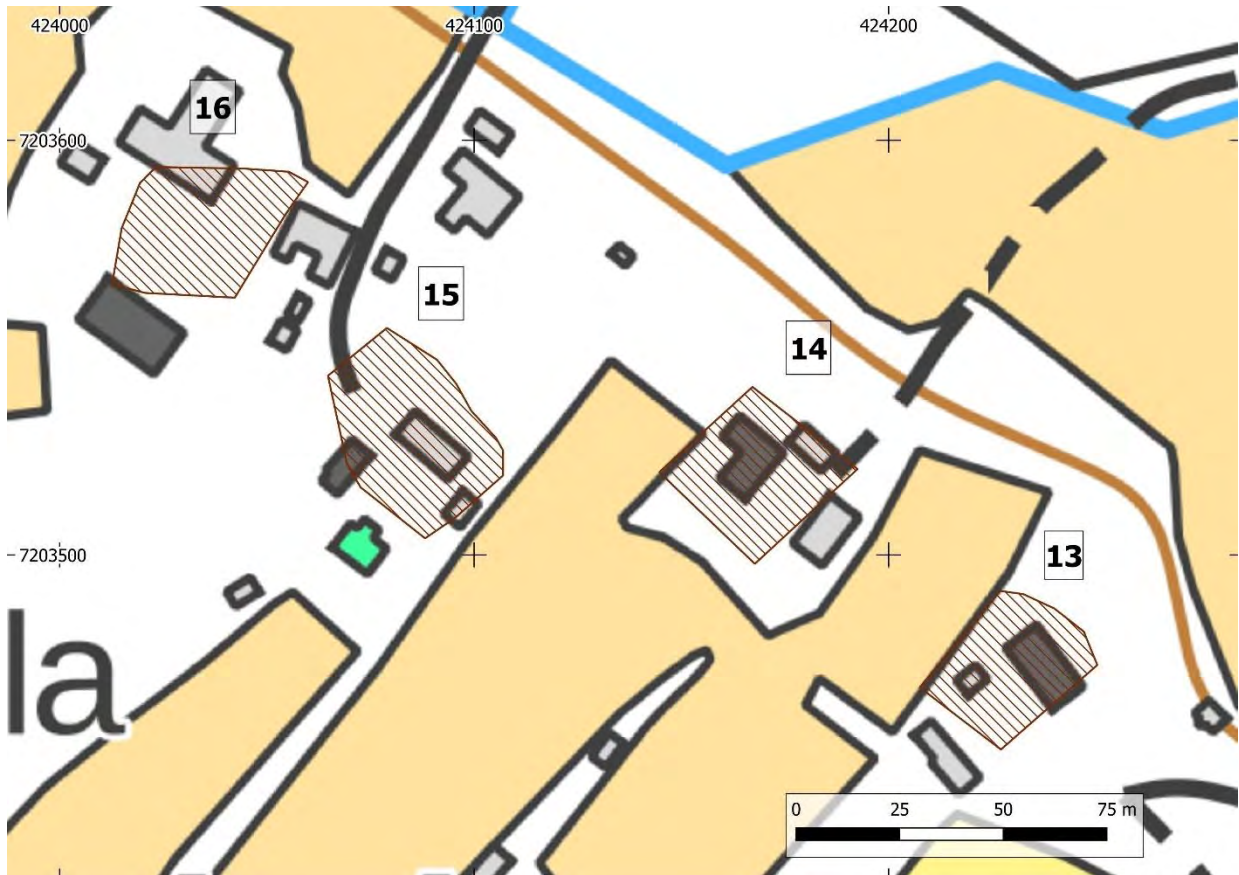
5.15. Karvola*

Nimi:	Karvola
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7203530 E 424083 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Karvolan tilan kohdalle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastolle sekä vuoden 1918 pitäjänkarttaan on merkitty Karvolan tila samaiselle kohdalle. Vuoden 1953 peruskartalle kohdalla on kaksi rakennusta, jotka ovat merkitty myös nykyiselle peruskartalle. Talotontti kattaa myös rakennusten välisen piha-alueen, joka on tasaista nurmialuetta.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Raportin muut kulttuuriperintökohteet 13, 14, 15 ja 16 aluerajaukset on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta. Numerot viittaavat tämän raportin kohteisiin.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Karvolan tilan piha-alueetta, johon paikannettu talotontti sijoittuu. Kaakkoon.

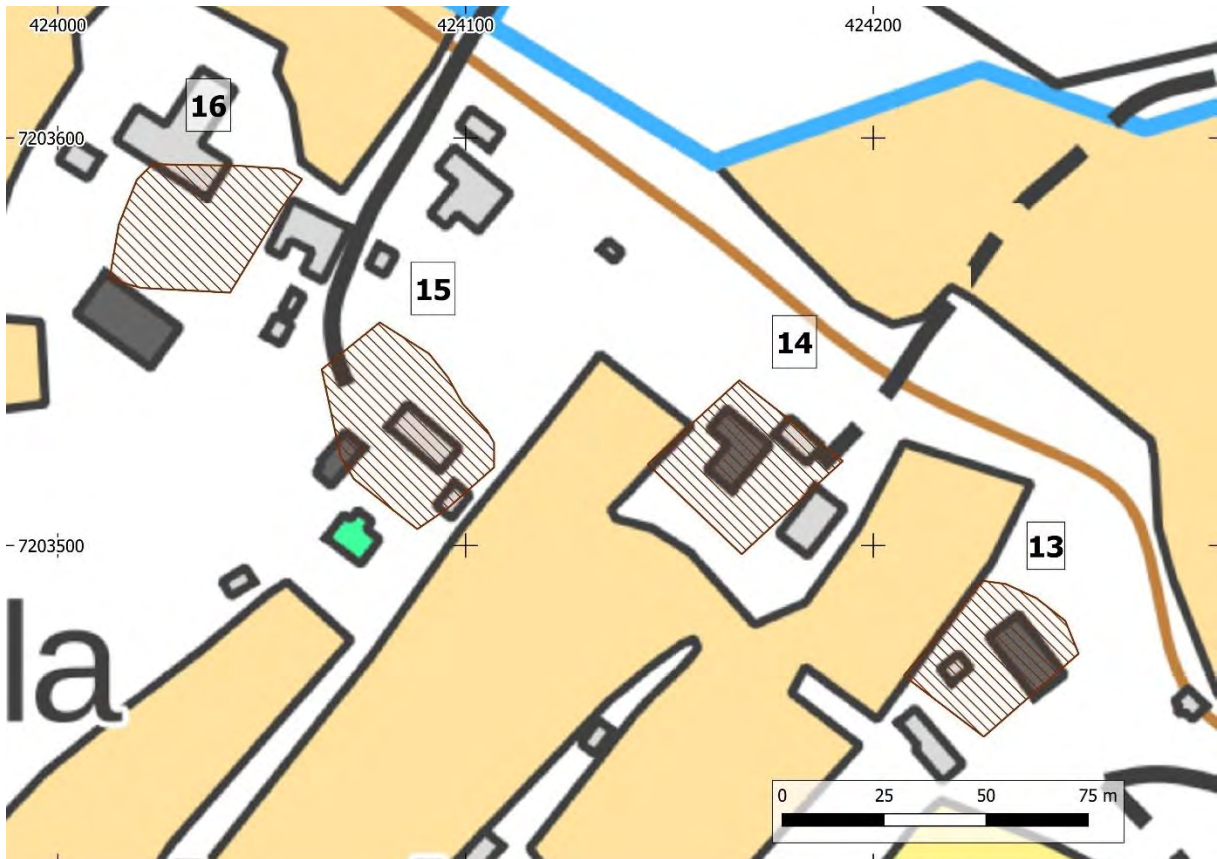
5.16. Takkinen*

Nimi:	Takkinen
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7203579 E 424035 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Takkisen tilalle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastolle on merkitty Karvolan tila nimellä, mutta sen läheisyyteen myös kaksi muuta taloa, joista toinen on todennäköisesti Karvola. Vuoden 1918 pitäjänkartalle paikalle on merkitty Takkisen tila. Vuoden 1953 peruskartalla kohdalle on merkitty kaksi rakennusta. Nykyisellä peruskartalla talotontti rajautuu kahden rakennuksen väliin tilan piha-alueelle.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Raportin muut kulttuuriperintökohteet 13, 14, 15 ja 16 aluerajaukset on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta. Numerot viittaavat tämän raportin kohteisiin.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Takkisen tilan rakennuksia sekä niiden välinen piha-alue, johon paikannettu talotontti sijoittuu.
Länteen.

5.17. Ala-Toikka*

Nimi:	Ala-Toikka
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7204116 E 423928 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Ala-Toikan tilan talon kohdalle. Tila on merkitty Vuoden 1856 Kalmbergin kartastolle nimellä Toikka. Vuoden 1918 pitäjänkartalla se on Ala-Toikka ja tien toiselle puolelle on merkitty Ala-Toikan tila. Vuoden 1953 peruskartalla tilan pihapiirissä on neljä rakennusta. Nykyisellä peruskartalla pihapiiri on jonkin verran muuttunut. Talotontin kohdalla olevat rakennukset ovat samalla paikalla, mutta ne ovat hieman laajentuneet verrattuna vuoden 1953 peruskartan rakennuksiin.

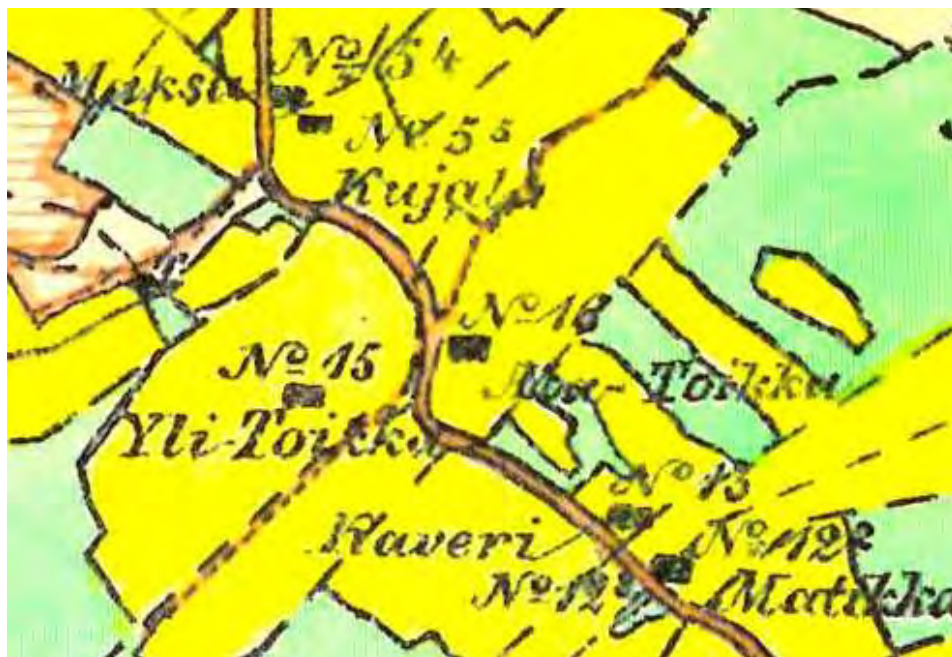
Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta. Talotontti numero 21 on Ala-Toikka.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

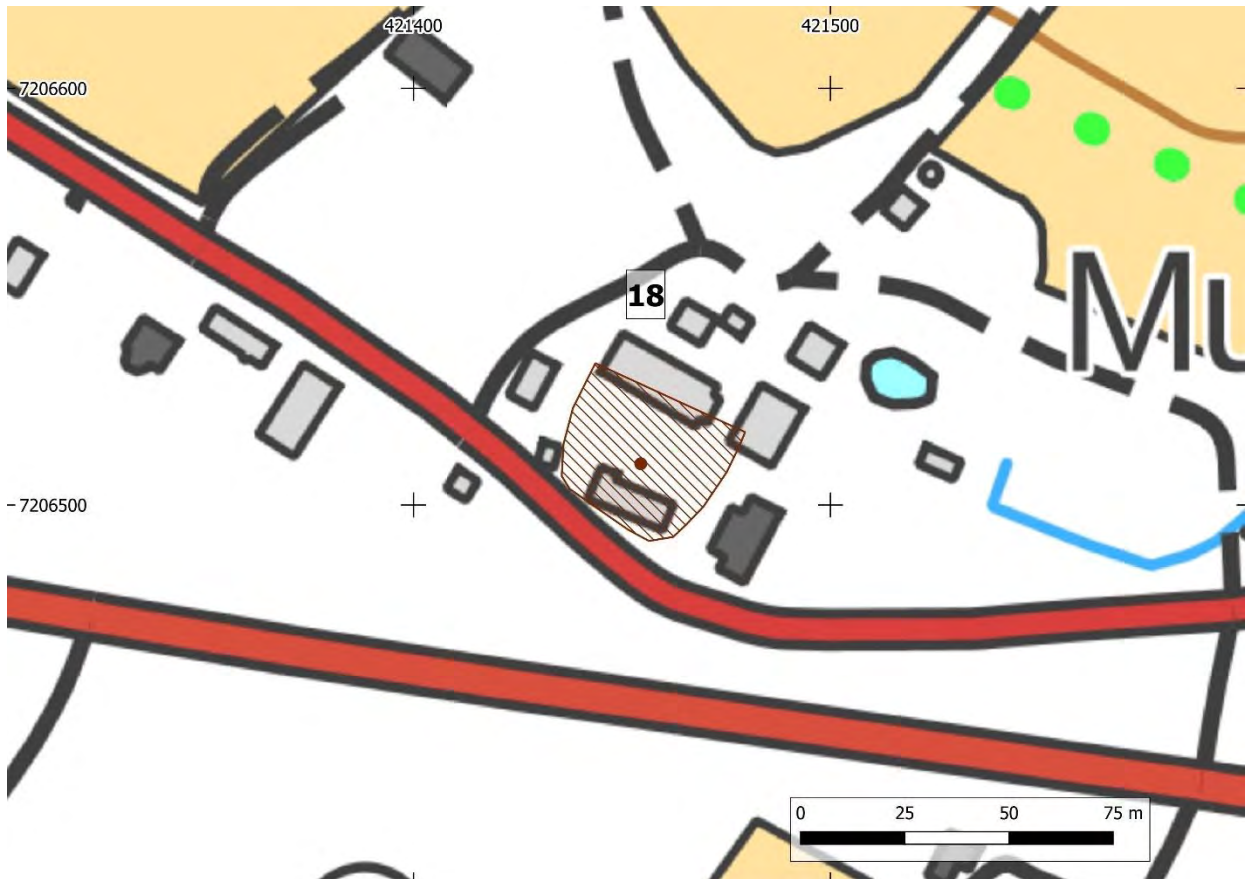
5.18. Muikku*

Nimi:	Muikku
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7206510 E 421455 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Muikun tilan rakennuksien ja pihan kohdalle Oulunsalon Keskipiirissä. Se on merkitty vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon, vuoden 1918 pitäjänkarttaan sekä vuoden 1953 peruskartalle samalle paikalle. Rakennuskanta on hieman muuttunut nykyisellä peruskartalla, mutta pihapiirissä on vielä useita rakennuksia, jotka ovat samalla kohtaa kuin vuoden 1953 kartalla.

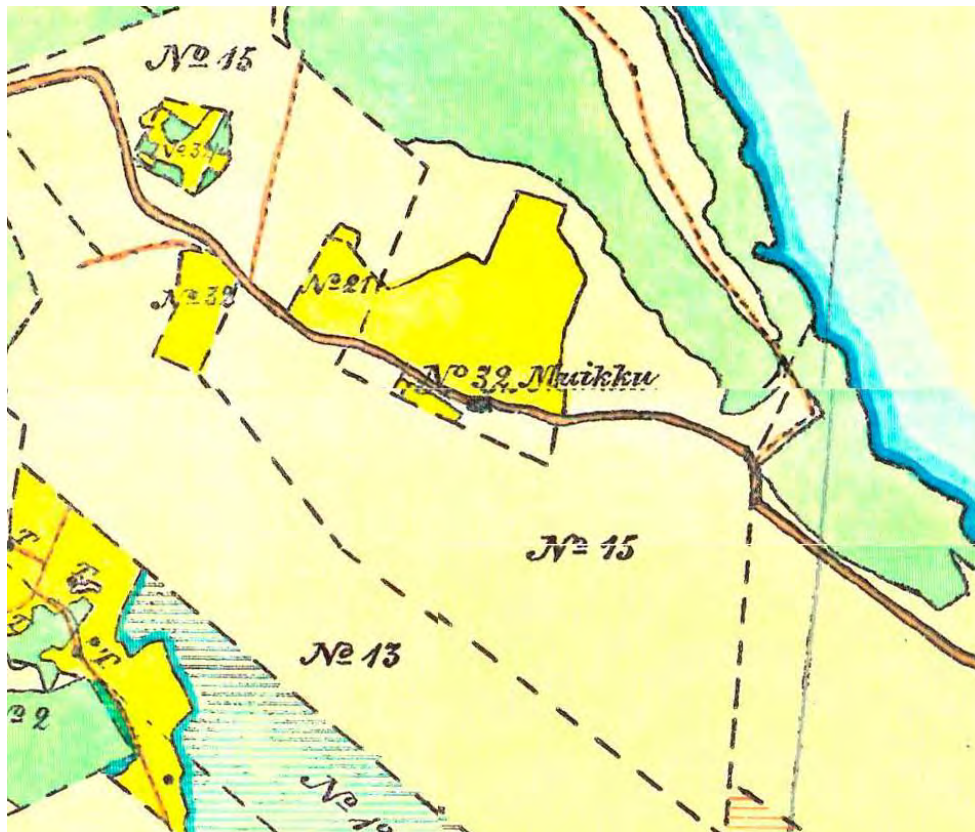
Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Muikun tilan pihapiiriä, jonka kohdalle paikannettu talotontti sijoittuu. Itään.

5.19. Varjakan kartano*

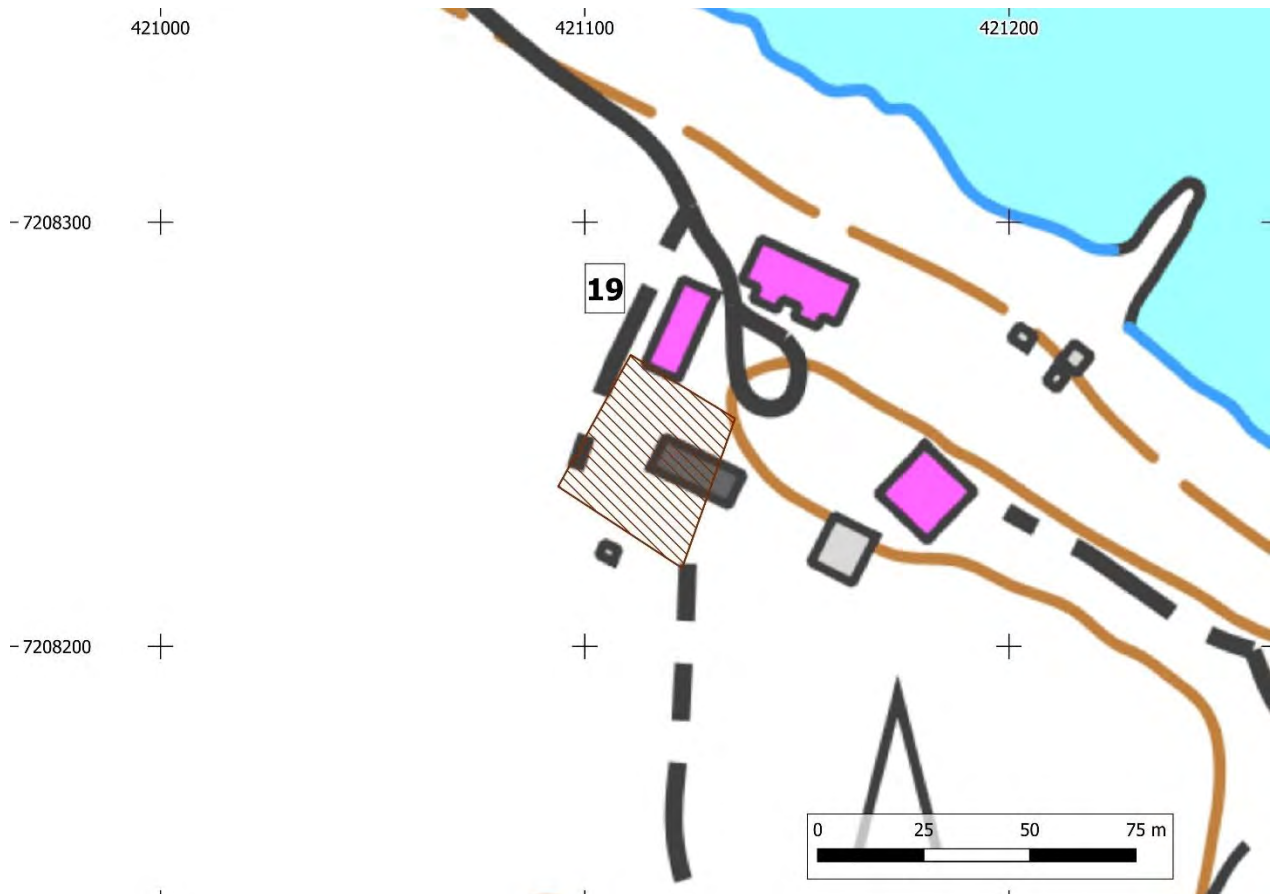
Nimi:	Varjakan kartano
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7208246 E 421115 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Varjakan kartanon pihapiirissä olevan eteläisimmän rakennuksen kohdalle. Varjakan kartano on merkitty vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon sekä vuoden 1918 pitäjänkarttaan nimellä Warjakka. Vuoden 1953 peruskartalla paikannetun talotontin kohdalla on ollut sama rakennus kuin nykyisellä peruskartalla sekä hieman pellon reunaa rakennuksen länsipuolella. Pellon reuna on nykyisin piha-alueita.

Toisen maailmasodan aikaan, vuosien 1941-42 välisenä aikana Varjakassa (ilmeisesti Varjakansaarella) toimi venäläisten sotavankileiri. Varjakan kartanon alueella asui yhteensä noin 100 venäläistä sotavankia, jotka työskentelivät vastapäätä sijaitsevalla Varjakansaarella.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartalta.

Varjakan kartanon luoteisin rakennus. Etelään.

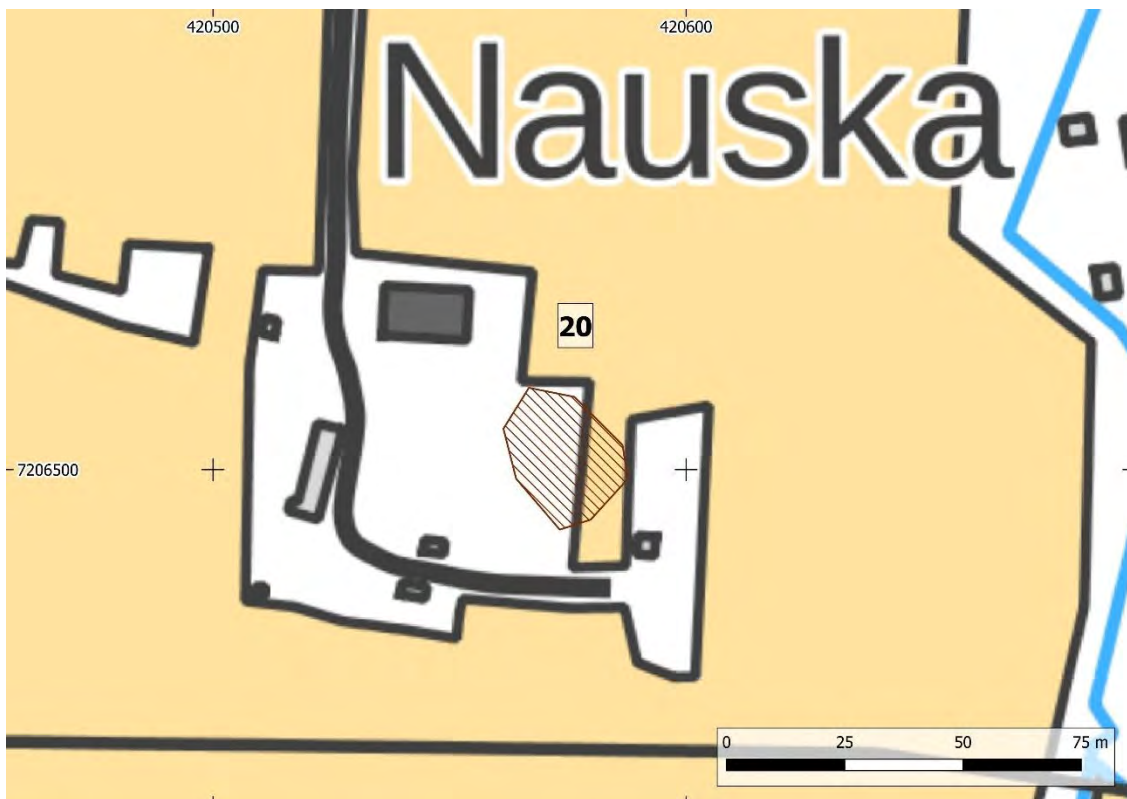
5.20. Nauska*

Nimi:	Nauska
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7206502 E 420574 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Nauskan tilan pihapiiriin. Tila on merkitty samalla paikalle myös vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon sekä vuoden 1918 pitäjänkarttaan. Paikannettu talotontti sijoittuu vuoden 1953 peruskartalla Nauskan tilan päärakennuksen itäpuolelle pellolle. Nykyisellä peruskartalla alue on pihaa sekä pellon reunaa.

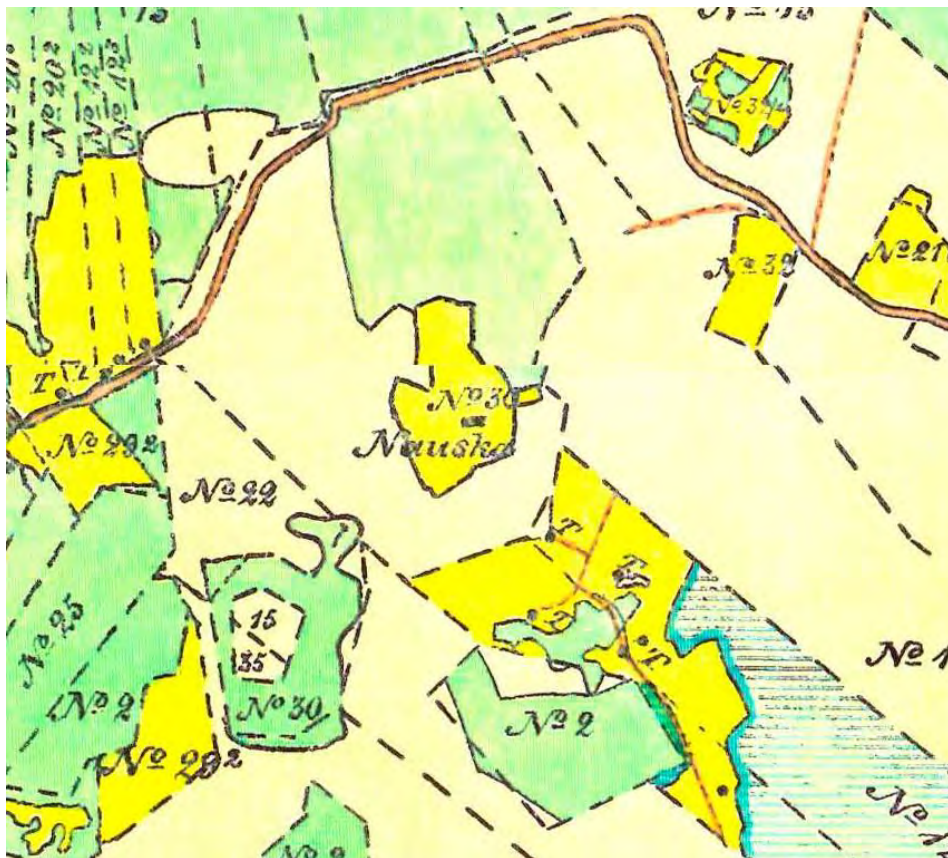
Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Nauskan tilan päärakennus sekä piha-alue, jonka itäreunaan paikannettu talotontti sijoutuu. Itään.

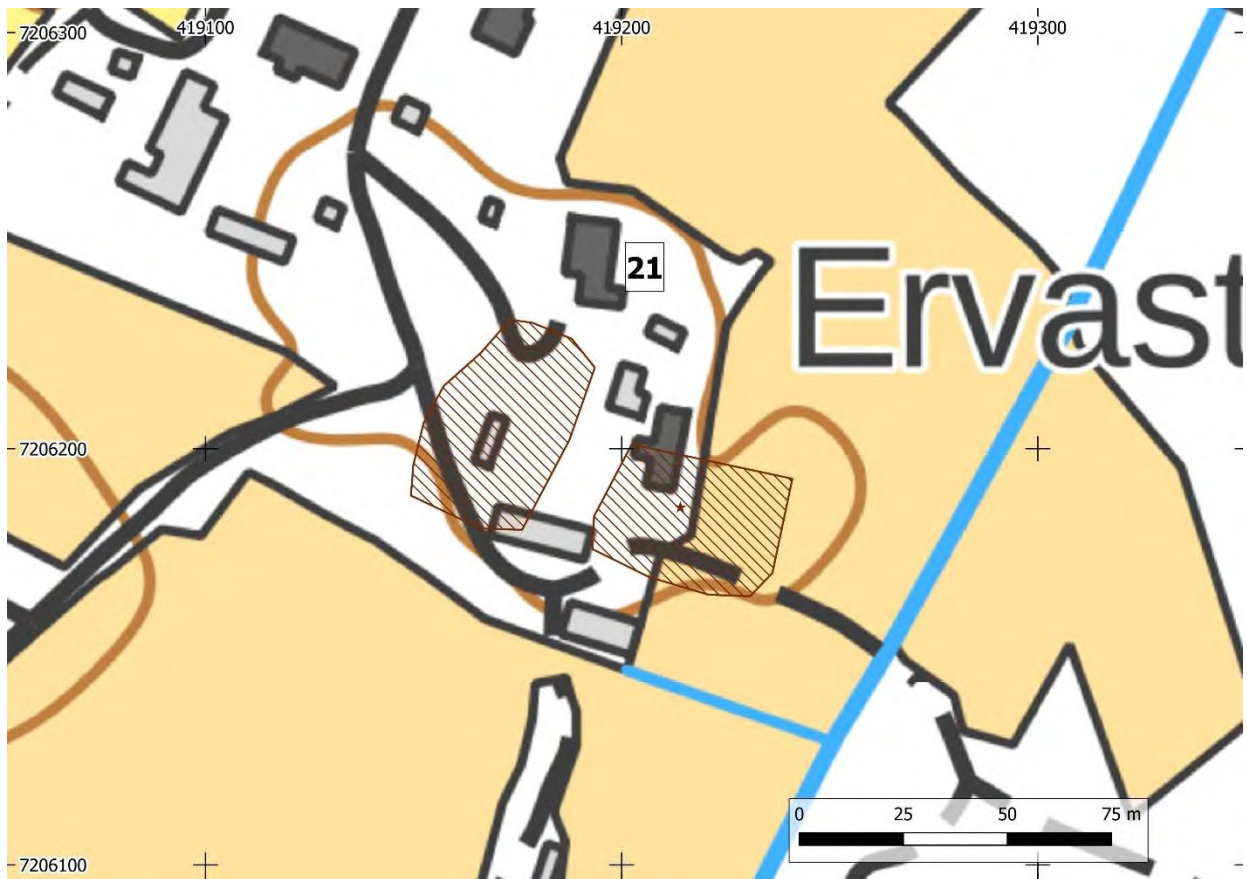
5.21. Ervasti*

Nimi:	Ervasti
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7206206 E 419168 z -
Koordinaattiselite:	Läntisemmän alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannetut kaksi talotonttia, joka sijoittuvat Ervastin tilan kohdalle (itäisemmän talotontin keskipiste N 7206186 E 419214). Ervasti on merkitty myös vuoden 1856 Kalmbergin kartastolle sekä vuoden 1918 pitäjänkartalle. Vuoden 1953 peruskartalla kohdalla on ollut sekä Ervastin että Keskitalon tilat, mutta nykyisellä peruskartalla kohdalla on enää Ervastin tila ja Keskitalon tila on siirtynyt nykyisin tilat erottavan hiekkatien luoteispuolelle.

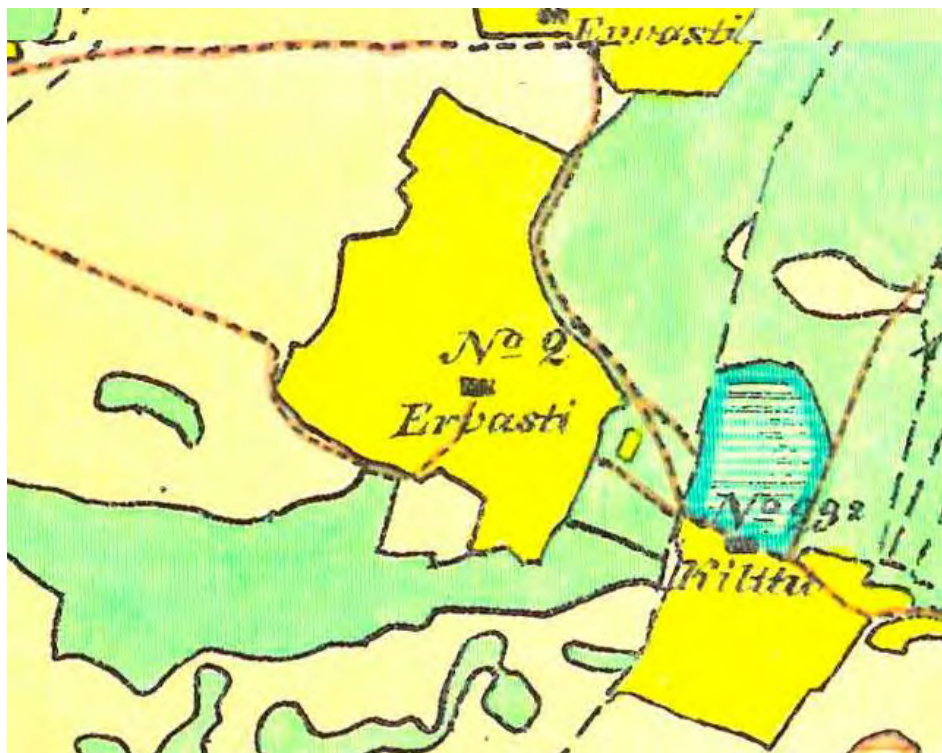
Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla. Itäisempi alue merkitty alakohteena tähdellä.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Ervastin tilan rakennuksia, joiden kohdalle talotontit sijoittuvat. Kaakkoon.

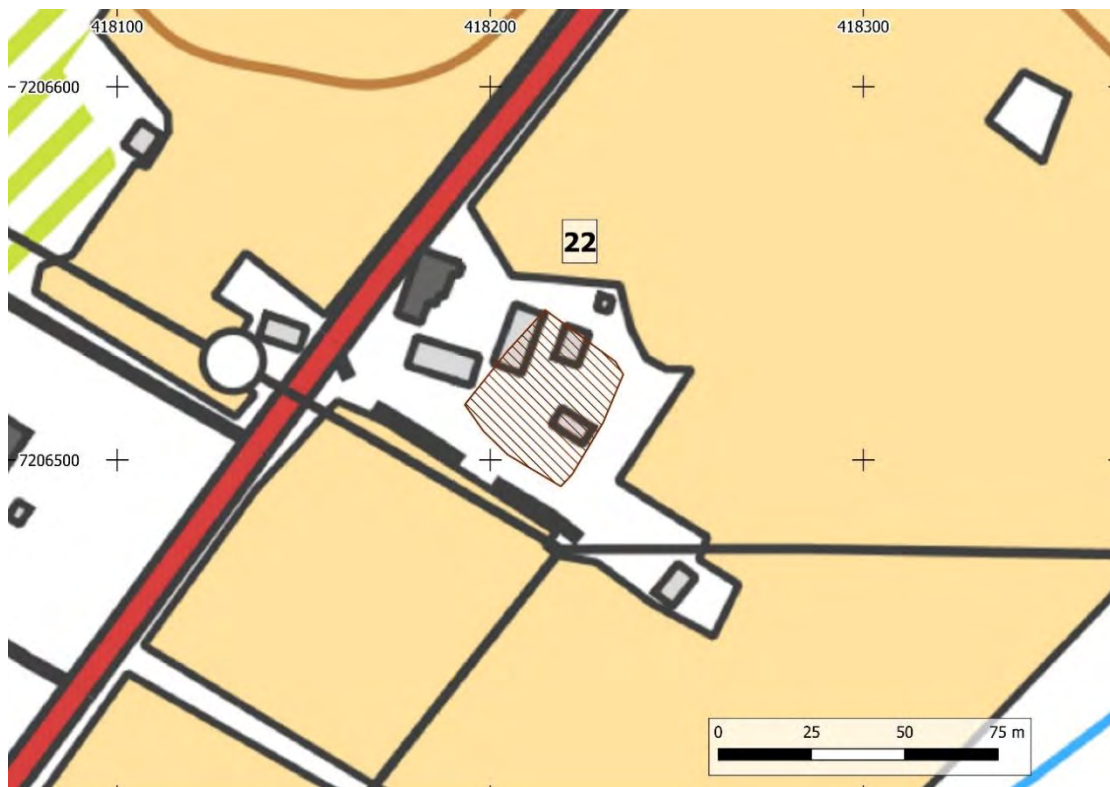
5.22. Kosunen*

Nimi:	Kosunen
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7206517 E 418216 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Kosusen tilan rakennuksien kohdalle. Kosusen tila on merkitty samalle paikalle vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon sekä vuoden 1918 pitäjänkartalle. Vuoden 1953 peruskartalle tilan pihapiiriin on merkitty kaksi rakennusta, nykyisellä peruskartalla 6 rakennusta.

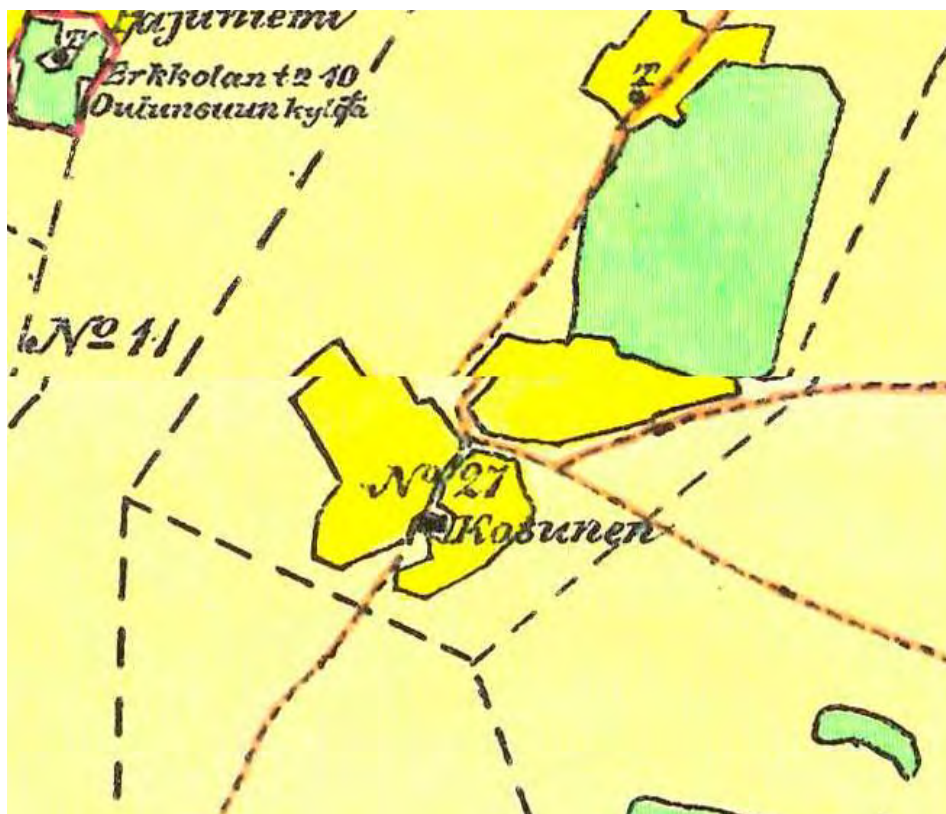
Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Kosusen tilan rakennuksia. Paikannettu talotontti sijoittuu kuvassa etualalla näkyvien rakennuksien taakse. Itään.

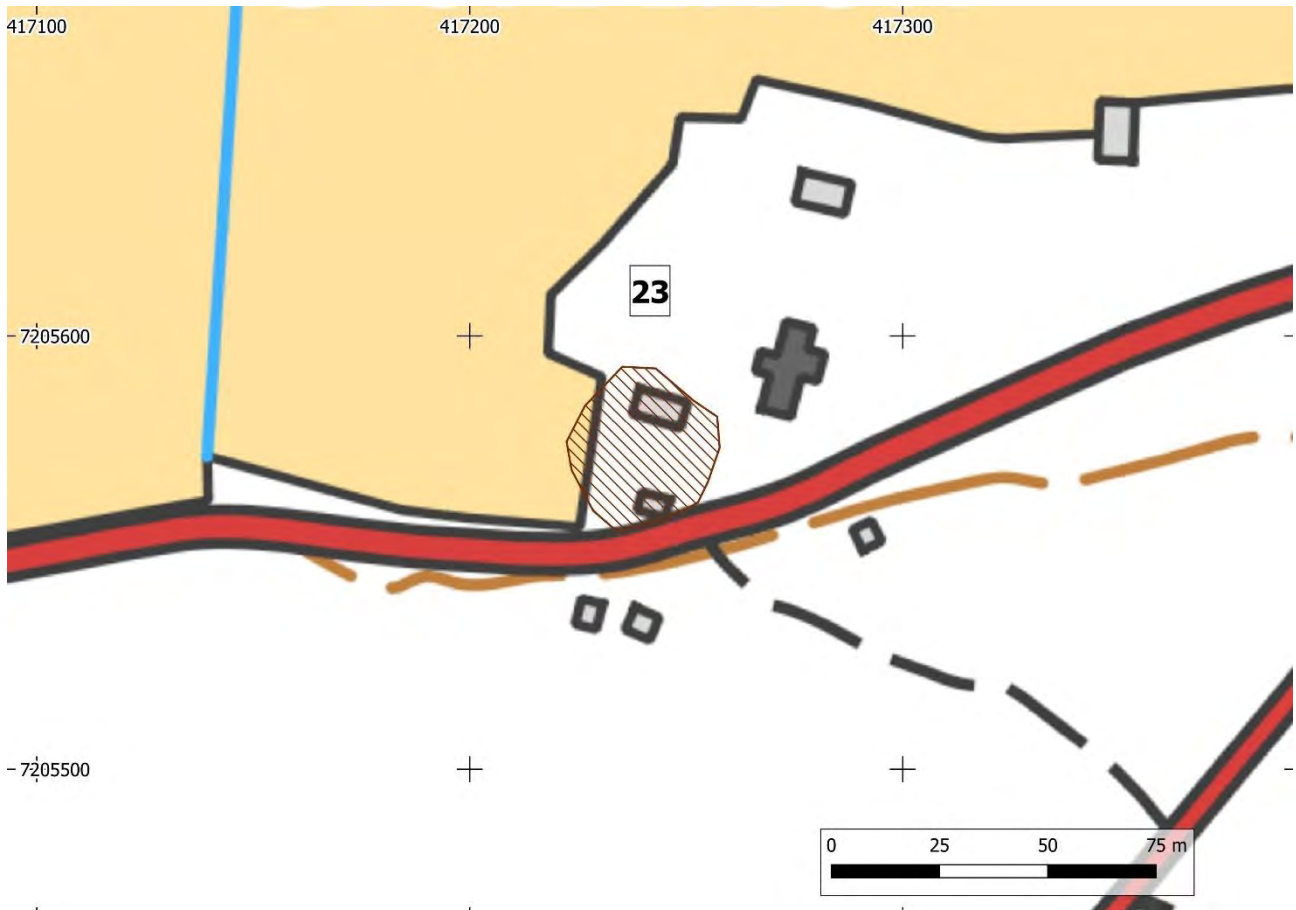
5.23. Siekkinen*

Nimi:	Siekinen
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7205573 E 417240 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Siekkisen tilan rakennuksien kohdalle rajautuen Salonpääntiehen. Tila on merkitty samalle kohtaa vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon nimellä Seikinen sekä vuoden 1918 pitäjänkarttaan nimellä Siekkinen. Vuoden 1953 peruskartalla talotontti rajautuu kahden rakennuksen kohdalle, jotka ovat samalla paikkaa myös nykyisellä peruskartalla.

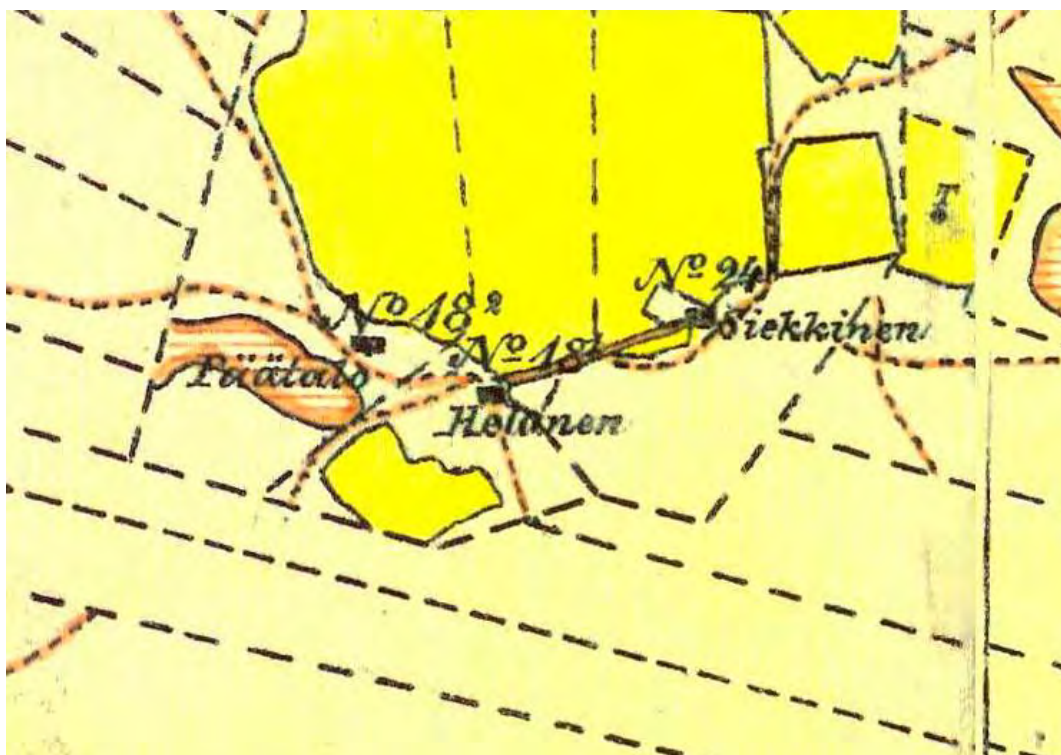
Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta. Siekkinen merkitty karttaan oikealle.

Siekkisen tilan rakennuksia. Paikannettu talotontti sijoittuu kuvassa näkyvien punaisen ja ruskean rakennuksen kohdalle. Koilliseen.

5.24. Helanen*

Nimi:	Helanen
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppe:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7205531 E 417014 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Oulunsalon Salonpään kylän Helasen tilan kohdalle. Tila on merkitty samalle paikalle myös vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon sekä vuoden 1918 pitäjänkarttaan. Vuoden 1953 peruskartalla paikannetun talotontin kohdalla on ollut rakennuksia sekä Päätaloa kohti johtava tie. Nykyisellä peruskartalla kohdalla on sama rakennukset sekä Päätaloon johtava tie, joka on asfaltoitu. Päätalon kohdalle on myös merkitty talotontti isojakokartalle.

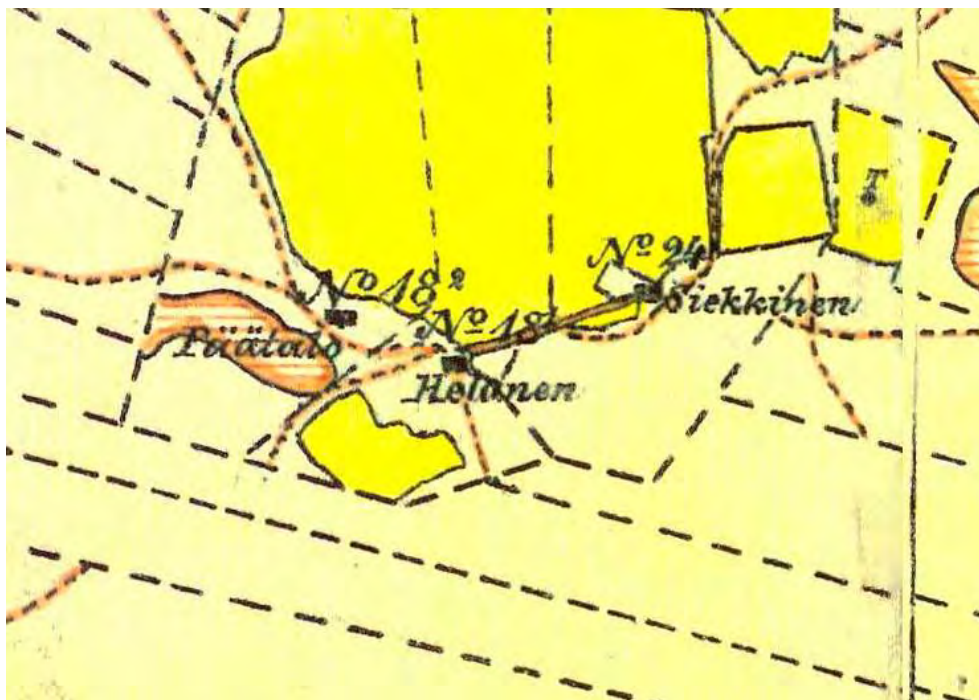
Kuitenkin koska paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäkänkartasta. Helanen merkitty karttaan keskelle.

Helasin tilan rakennuksia sekä Päätalolle johtava tie. Lounaaseen.

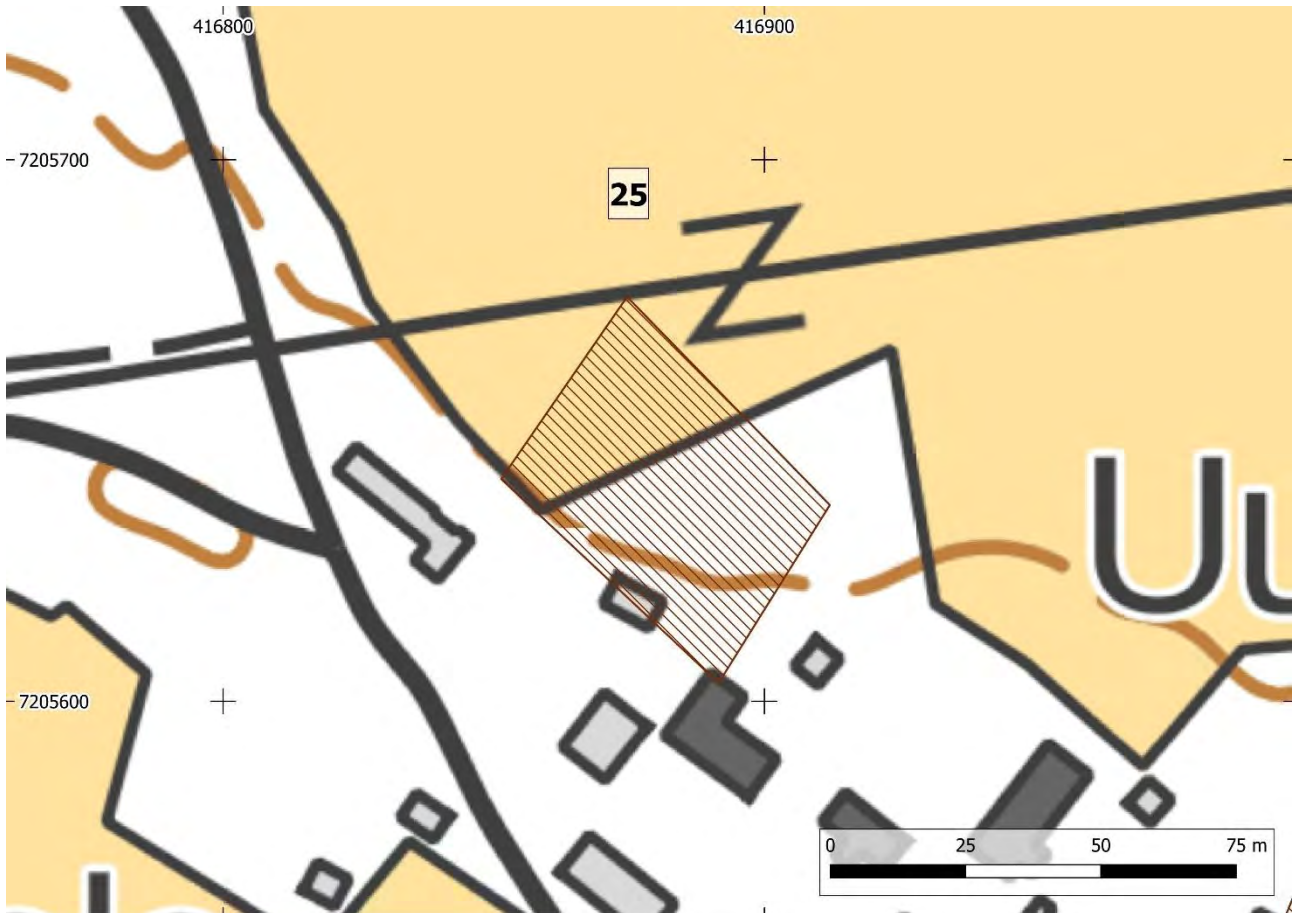
5.25. Uutela*

Nimi:	Uutela
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7205640 E 416881 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Oulunsalon Salonpään Päätalon tilan kohdalle. Päätalon kohdalle paikannetun talotontin kaakkoispuolelle on merkitty myös Helasen tilan kohdalle isojakokarttaan talotontti. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon ei ole erikseen merkitty Päätalon tilaa, vaan se on ilmeisesti ollut osa Helasen tilaa. Karttaan on kuitenkin kohdalle merkitty talo. Vuoden 1918 pitäjänkarttaan Päätalo on jo merkitty omana tilanaan. Päätalon rakennuskanta on pysynyt melko muuttumattomana, jos tarkastelee vuoden 1953 peruskarttaa sekä nykyistä peruskarttaa.

Paikalla on edelleen tilakeskus ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa, on kyseessä muu kulttuuriperintökohde.

Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Päättalo (kohteen nimi Uutela) merkitty karttaan vasemmalle.

Päättalon tilan rakennuksia. Pohjoisluoteeseen.

5.26. Varjakka

Nimi:	Varjakka
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	1000038081
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, talonpohjat
Ajoitus:	historiallinen, 1900-luku
Aiemmat tutkimukset:	Tiina Äikäs koekaivaus 2018 Tiina Äikäs kartoitus 2019 Tiina Äikäs koekaivaus 2021
Koordinaatit:	N 7207930 E 421010 z -
Koordinaattiselite:	Keskeisimmän alueen arvioitu keskus

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

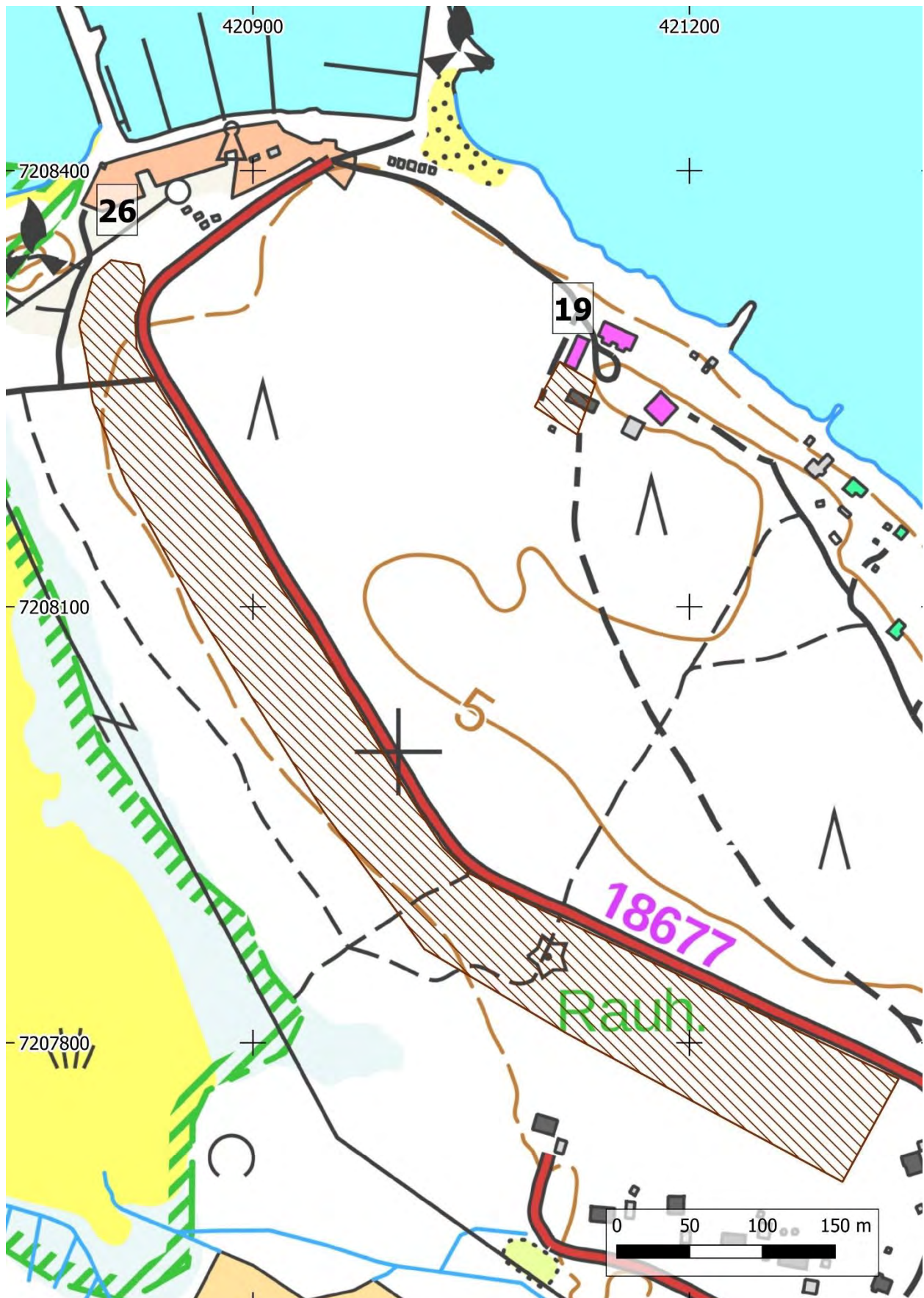
Varjakan mantereella Varjakan satamaan johtavan tien varrella oli vuosina 1900-1928 toimineen Varjakan sahan (ks. Varjakansaari 1000038079 ja Varjakka Pyydyskari 1000038080) työntekijöiden asuntoja. Asuntojen betoniperustukset ovat säilyneet.

Hiltunen 2022:

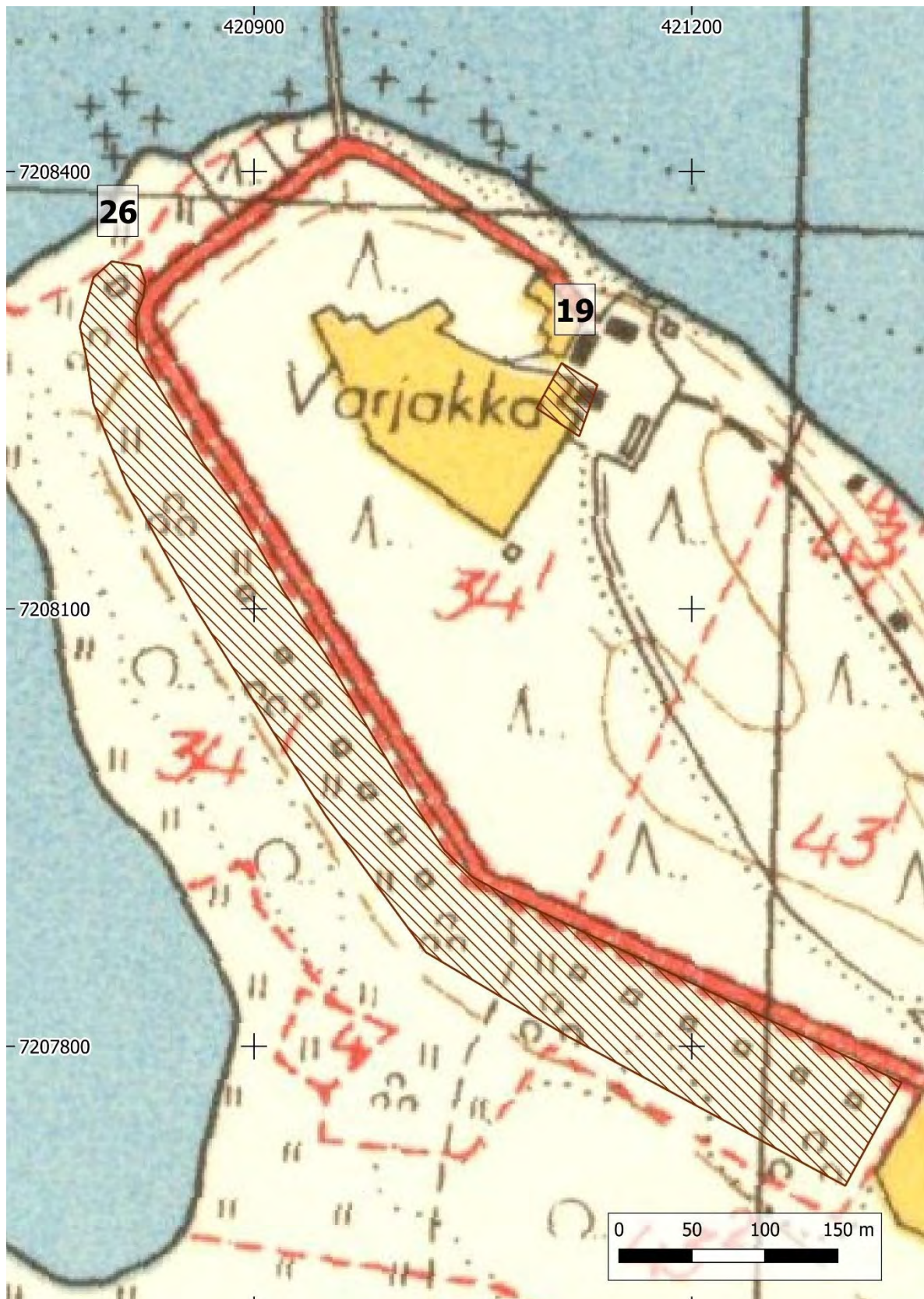
Varjakan satamaan johtavan tien länsi ja etelä puolella sijaitsee Varjakan sahan työntekijöiden asuntoina toimineiden rakennusten perustuksia noin 780 metrin matkalla. Alueella on ollut yhteensä 18 asuinrakennusta ja niihin liittyviä piharakennuksia sekä sauna, joiden betonisia perustuksia on vielä nähtävillä. Osa on raivattu aluskasvillisuudesta ja osaan on pystytetty uudet tienviitat, joihin on merkitty talojen osoitetiedot niiden käyttöajan mukaan, jolloin talojen ohi kulkeva tie oli nimeltään Kukonkatu ja Finninkatu. Osaan perustuksista on lisäksi istutettu puutarhakasveja. Osa perustuksista sijaitsee peitteisessä maastossa, heinikon ja muun kasvillisuuden peitossa.

Oulun yliopisto on suorittanut alueella useita eri tutkimuksia. Vuonna 2018 Finninkatu 102 olevan talon jäännöksellä tehtiin pienimuotoiset koekaivaukset, vuonna 2019 kartoitettiin alueella olevat rakenteet ja vuonna 2021 suoritettiin koekaivaukset Kukonkatu 72 olevan talon jäännöksillä. (Äikäs et al. 2021: 89.)

Rakennusten perustukset on merkitty vuoden 1953 peruskarttaan.

Muut kulttuuriperintökohteet on merkitty ruskealla rasterilla. Numerot viittaavat raportin kohdenumeroihin.

Ote vuoden 1953 peruskartasta. Muut kulttuuriperintökohteet on merkitty ruskealla rasterilla. Numerot viittaavat raportin kohdenumeroihin.

Karttaote vuodelta 1937, joka kuvaa Varjakan niemessä sijainneita Varjakan sahan työntekijöiden asuinalueita.

Betonisia perustuksia, joihin on laitettu Finninkatu 102A tieviitat sekä tehty puutarhaistutuksia. Lounaaseen.

Peitteisessä maastossa sijaitseva rakennuksen betoninen perustus. Kaakkoon.

Betonisen varastorakennuksen jäännös asuinrakennuksen eteläpuolella. Etelään.

5.27. Varjakansaari

Nimi:	Varjakansaari
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	1000038079
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, talonpohjat teollisuuskohteet, höyrysahat kulkuväylät, ratapohjat kulkuväylät, laiturit
Ajoitus:	historiallinen, 1900-luku
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7209164 E 420599 z -
Koordinaattiselite:	Sahan rakennuksien alueen keskipiste

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Saarella on toiminut Varjakan saha vuosina 1900–1928. Sahaan kuuluvat myös Pyydyskarin telakka- ja satama-alue, mantereella sijainneet työläisten asunnot (ks. kohteet Varjakka Pyydyskari 1000038038 ja Varjakka 1000038081) sekä Varjakan kartano. Varjankansaarella oli sahan lisäksi pääkonttori piharakennuksineen ja saunoineen, työntekijöiden asuinrakennuksia, ruokala kauppoja, elokuvateatteri. Lisäksi saarella oli muun muassa oma paloasema, saaren halki kulkenut Pyydyskarille ulottunut kapearaiteinen rautatie sekä laajoja varastoalueita. Osa saaren rakennuksista on säilynyt, osa saaren rakenteista on arkeologisoitunut. Toiminnan loputtua 1928 sahan laitteet siirrettiin Pateniemeen. Sahan rakenteet ja rakennukset ovat kattaneet käytännössä koko saaren, rannoilla on myös veteen ulottuvia rakenteita.

Hiltunen 2022:

Varjakansaari sijaitsee Oulunsalon pohjoispuolella vain noin 280 metrin päässä mantereen rannasta. Saarella on paljon sahaan liittyvien rakennusten ja rakenteiden raunioita rannasta aina sisäosaan asti. Rannoilla on paljon erilaista puutavaraa, joista osa on ilmeisesti vanhojen laitureiden lautoja ja osa voi olla vanhaa sahatavaraa.

Saaren satamasta noin 200 metriä luoteeseen havaittiin hiilimiilu alue (kuuden hiilimiilun jäänteet) rannasta kohti Varjakan rakennuksia kulkevan polun länsipuolelta (keskipiste N 7208902 E 420496). Miilut olivat samankokoisia, halkaisija noin 16 metriä, vallin leveys noin 2 metriä ja syvyys noin 0,3 metriä vallin yläreunaan. Miilunpolttoalue liittyy sahan jälkeiseen aikaan, jolloin paikalla on poltettu jätepuuta (Suomi 2014: 23).

Yhä pystyssä olevien rakennuksien lähettyviltä havaittiin kahden eri rakennuksen betonisia perustuksia. Sahan laaja raunioalue sijaitsee saaren lounaisosassa, jossa on paljon erilaisia betonisia sekä tiilisiä perustuksia yms., jotka liittyvät alueella sijainneeseen saahan (keskipiste N 7209080 E 420235). Sahan rauniot ovat erilaisen kasvuston ja puiden peitossa ja erilaisten raunioiden havaitseminen on paikoitellen hankalaa peitteisessä maastossa.

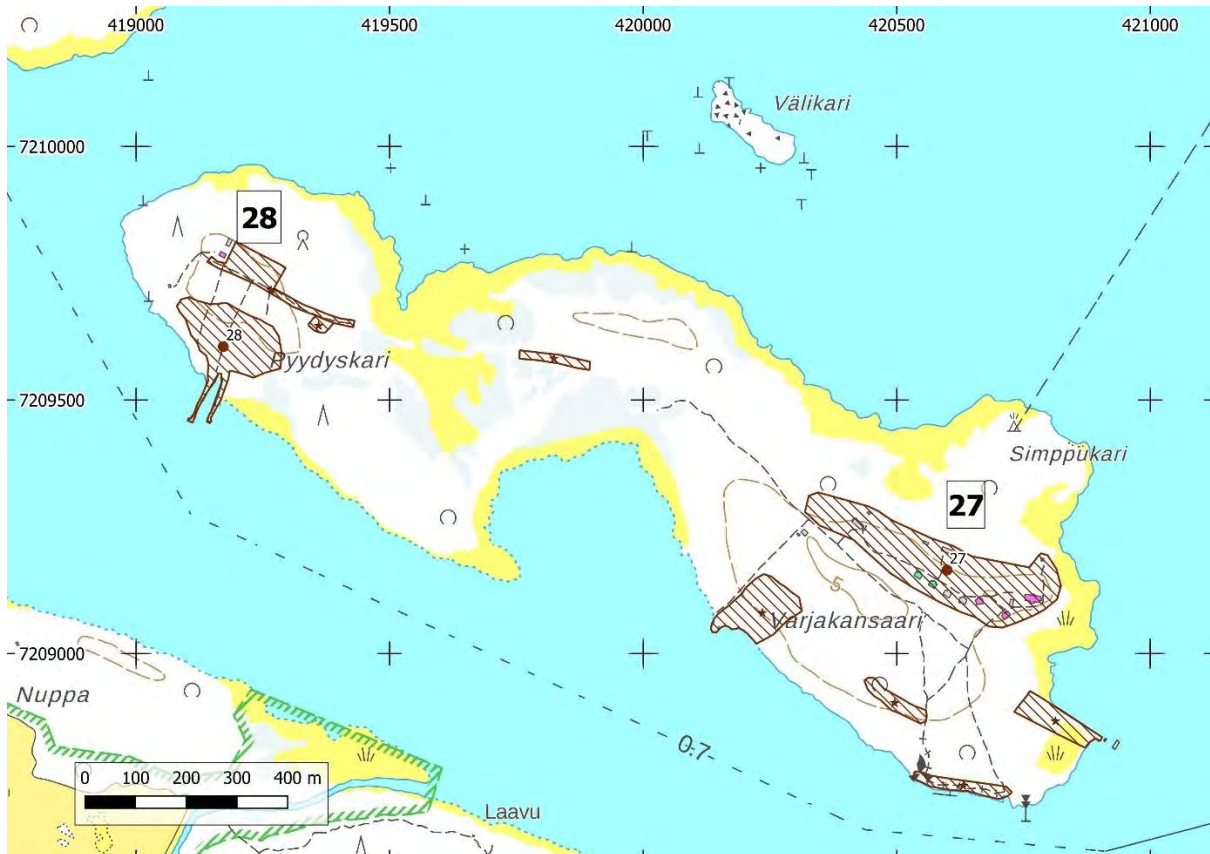
Saaren halki kulkeneesta rautatiestä on vielä merkkejä maastossa. Rautatien pohjaa on säilynyt Varjakansaaren ja Pyydyskarin välisellä matalalla alueella noin 125 metrin matkalta (keskipiste N 7209581 E 419824). Rautatien puisia perustuksia on vielä jonkin verran esillä sen reunoilla. Se erottuu selvästi maastossa hieman korkeampana kohtana, jonka leveys on noin 5 metriä. Nykyään sen kohdalla kulkee polku. Rautatien pohjaa on jäljellä myös Pyydyskarissa noin 300 metrin matkalla. Täälläkin sen kohdalla kulkee nykyään polku.

Saaren kaakkoisosassa on varastorakennuksen sekä kilpukkasarmin rauniot sekä ns. Petsamon möljä eli rimasta ja jätepuusta rakennettu jätemaa (keskipiste N 7208866 E 420813).

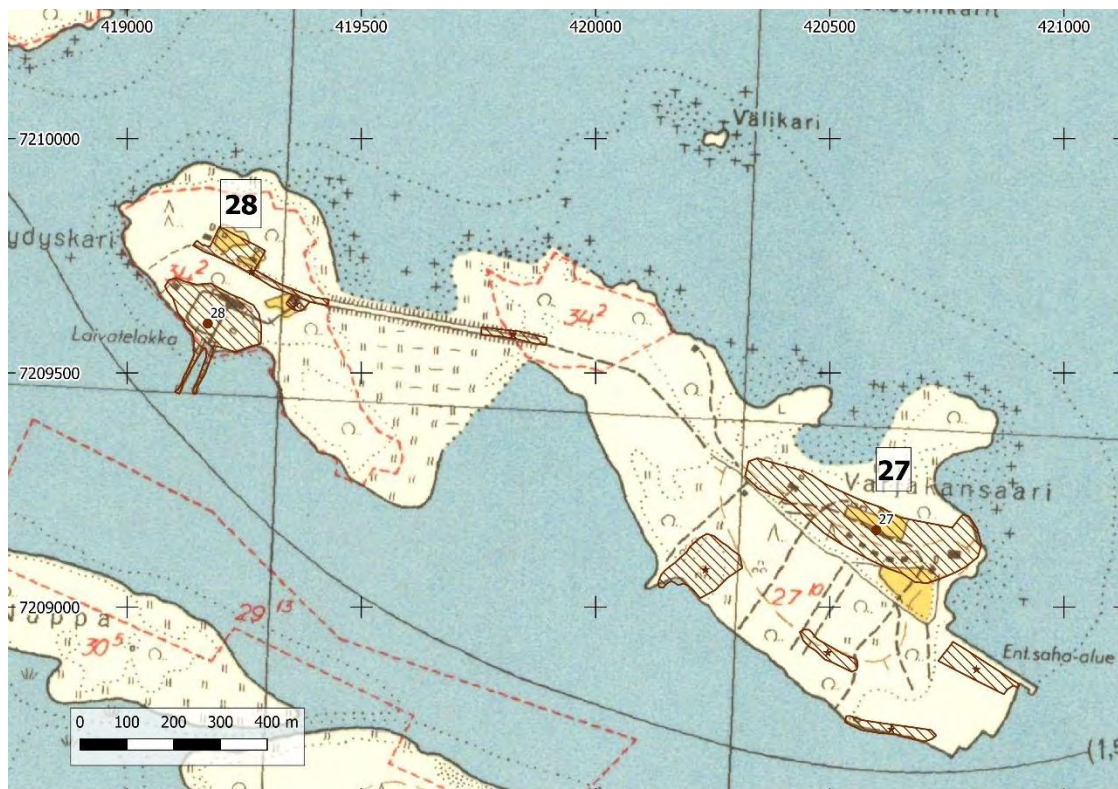
Saaren eteläosassa on sijainnut Franz Johan Franzenin vuonna 1852 perustama laivavarvi sekä hänen asuinkartanonsa. Hänen poikansa, Georg Franzen muutti perheineen niemelle rakennettuun uuteen kartanoon vuonna 1900. Varjakansaassa sijainnut kartano on Suomen mukaan täysin hävinnyt maastosta. (Hiltunen 1987: 185, Suomi 2014: 19.) Nyt tehdyssä inventoinnissa ei havaittu merkkejä saassa sijainneesta kartanosta.

Saassa on myös ilmeisesti toisen maailmansodan aikaan ollut vankileiri. (Suomi 2014: 23) Vankileiristä löytyy niukasti informaatiota. Esim. Äikäs et al. on maininnut artikkelissaan (Äikäs et al. 2021: 100-101), että Varjakassa on ollut vankileiri ja noin sata venäläistä sotavankia asuin mantereen puolella Varjakan kartanolla.

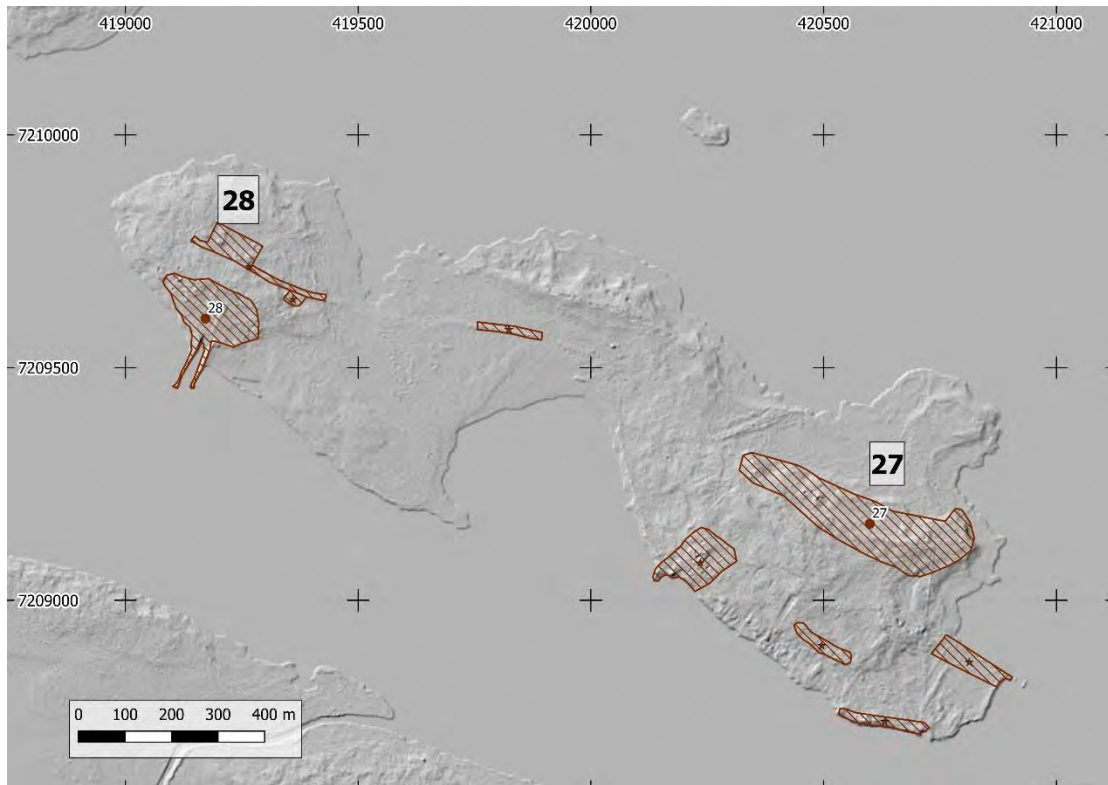
Inventoinnin yhteydessä kohteelle laadittiin rajaus. On hyvin todennäköistä, että saarella on enemmänkin sanaan aikaiseen toimintaan liittyviä rakenteita, joita ei tämän inventoinnin yhteydessä havaittu. Aluerajaukset perustuvat maastossa tehtyihin havaintoihin sekä vuonna 2014 tehtyyn Varjakan asemakaavan maisemaselvitykseen, jossa kartoitettiin sekä vanhoilta kartoilta että maastossa sahan aikaisia rauniota (Suomi 2014: 51-52).

Muu kulttuuriperintökohteiden aluerajaukset on merkitty ruskealla rasterilla. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin.

Ote vuoden 1953 peruskartasta. Muu kulttuuriperintökohteiden aluerajaukset on merkitty ruskealla rasterilla. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin.

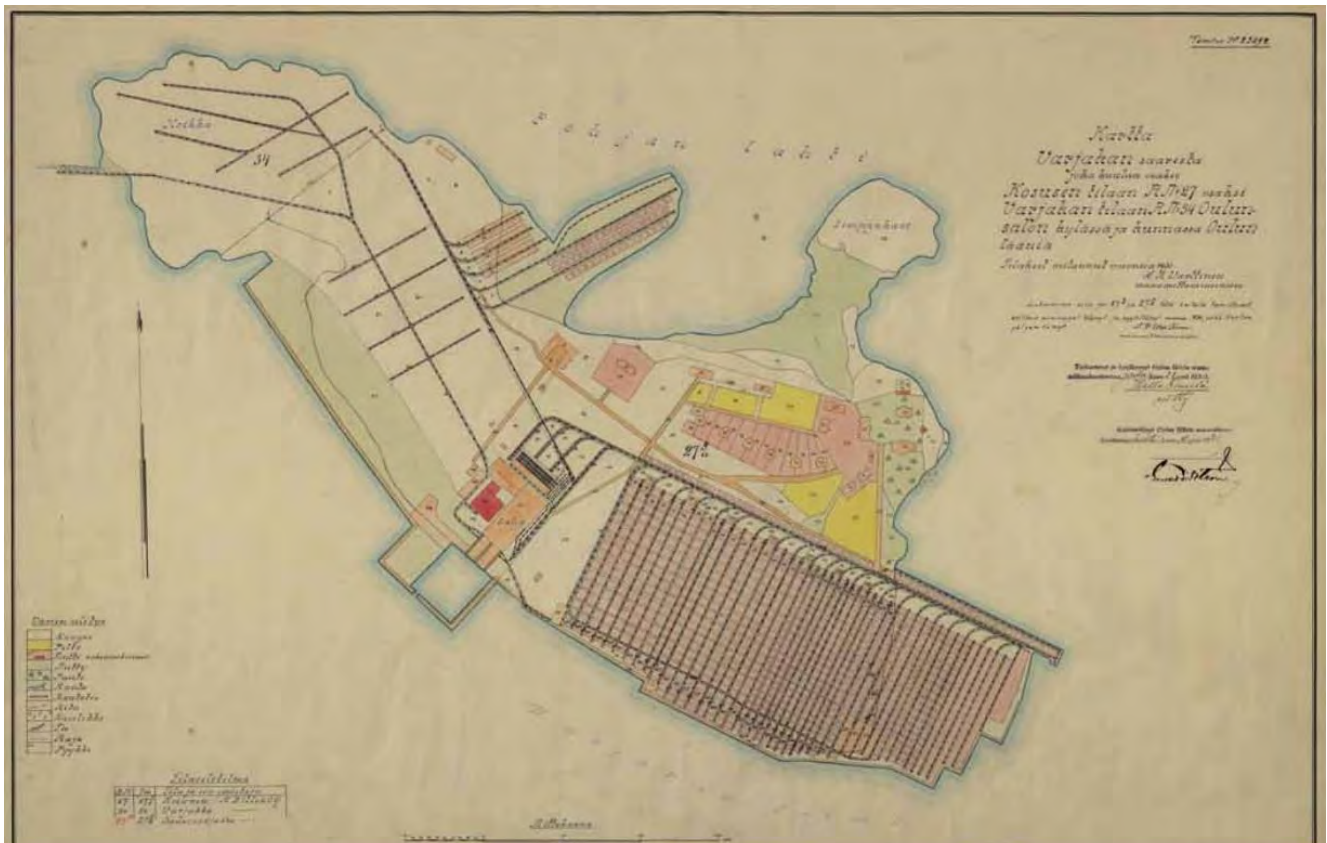
Ote MML:n korkeusmallista. Muu kulttuuriperintökohteiden aluerajaukset on merkitty ruskealla rasterilla. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin.

Metsien isojakoa varten laadittu kartta ennen sahan tuloa saareen. Saarelle on merkitty punaisella rakennus, ilmeisesti Franzenin kartano. (Suomi 2014: 20)

Saaressa sijainnut kartano on merkitty vuoden 1913 vesijätön jaon kartasta. (Suomi 2014: 20)

Karttaote vuoden 1931 kartasta, joka kuvaa sahanaikaista tilannetta Varjakansaareissa. (Suomi 2014: 22)

*Ylävasen: yksi kuudesta hiilimiilusta. Länteen. Yläoikea: rannalla olevia laiturin tms. jätteitä.
Luoteeseen. Alavasen: Sahan alueella olevia betonisia perustuksia. Koilliseen.*

Alaoikea: Varjakansaaren ja Pyydyskarin välissä olevaa rautatienpohjaa ja sen puista rakennettua perustaa. Etelään.

5.28. Varjakka Pyydyskari

Nimi:	Varjakka Pyydyskari
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	1000038080
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	teollisuuskohteet, telakat, kulkuväylät, ratapohjat, satamat
Ajoitus:	historiallinen, 1900-luku
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7209710 E 419210 z -
Koordinaattiselite:	Muinaisjäännösrekisteri

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Pyydyskarilla sijaitti vuosina 1900-1928 toimineen Varjakan sahan (ks. Varjakansaari 1000038079 ja Varjakka 1000038081) telakka- ja satama-alue. Puutavara kuljetettiin kapearaiteista rautatietä pitkin sahalta satamaan. Alueella oli ruokala, talousrakennuksia ja sauna. Sahan aikaiset rakenteet kattavat koko saaren, osa rakenteista ulottuu rantaveteen.

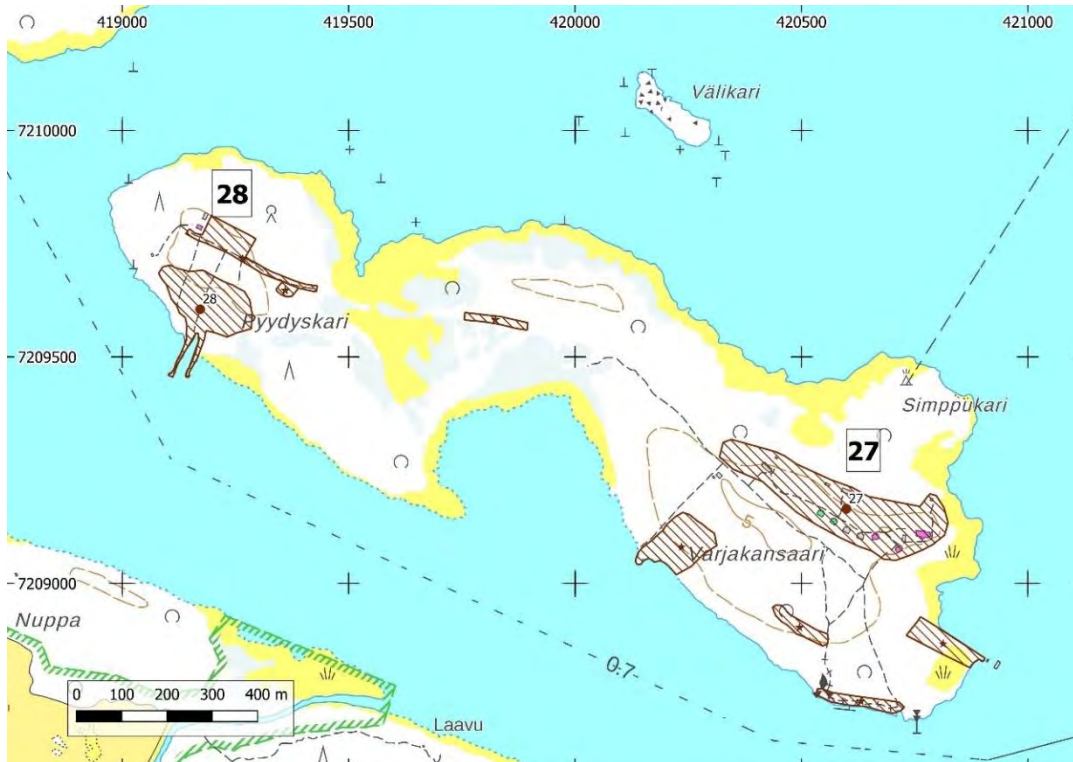
Hiltunen 2022:

Pyydyskari sijaitsee Varjakansaaren luoteisosassa. Alueelta havaittiin laaja telakka- ja satama-alue, jossa on paljon erilaisia betonisia perustuksia, jotka liittyvät alueella sijainneeseen Varjakan telakkaan. Telakan rannalla sijaitsee kaksi pitkää vanhaa laiturin pohjaa, jotka liittyvät alueella sijainneeseen satamaan (telakan keskipiste N 7209605 E 419172).

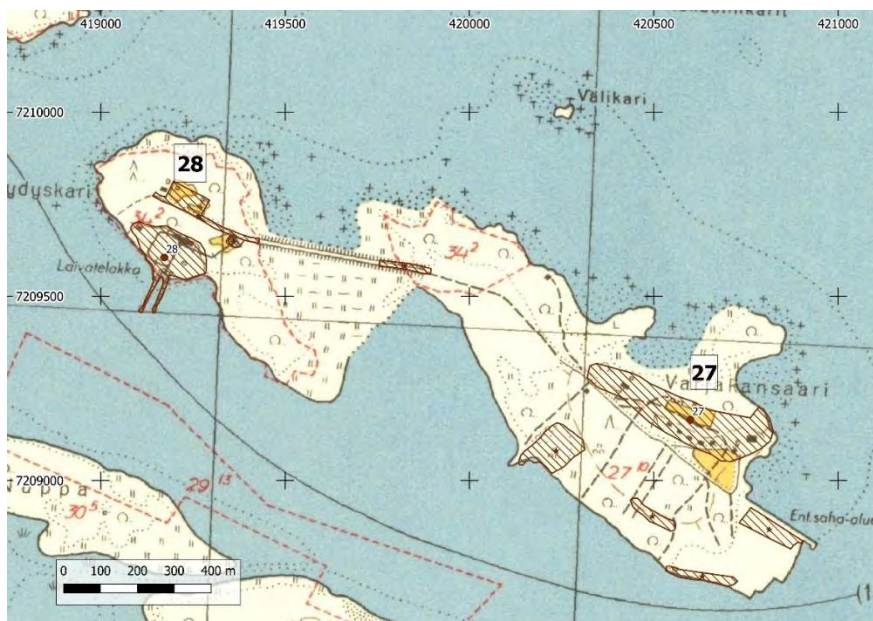
Telakka-alueen pohjoispuolella on nähtävissä Pyydyskarilta Varjakansaareen kulkeneen rautatien pohjaa, joka erottuu maastossa noin 5 metriä leveänä muuta maastoa korkeampana kohtana. Yhteensä ratapohjaa on noin 300 metrin matkalla ja sen kohdalla on nykyään polku (keskikohta N 7209717 E 419266). Ratapohjan pohjoispuolella on vuoden 2014 Varjakan asemakaavan maisemaselvityksessä kartoitettuja telakan toimintaan liittyvien rakennuksien raunioita.

Ratapohjan eteläpuolelta havaittiin noin 30 x 10 metrin kokoinen kivijalka, jonka keskellä on pystyssä tiilestä rakennettu savupiippu (keskikohta N 7209646 E 419360). Alueella on sijainnut talousrakennuksia, ruokala ja sauna. On hyvin todennäköistä, että kyseessä on joko jonkin talousrakennuksen tai ruokalan kivijalka. Vuoden 1953 peruskarttaan kohdalle on merkitty rakennus.

Kohteelle laadittiin aluerajaus inventoinnin yhteydessä. On hyvin todennäköistä, että saarella on enemmänkin sanaan aikaiseen sekä telakan aikaiseen toimintaan liittyviä rakenteita, joita ei tämän inventoinnin yhteydessä havaittu. Aluerajaukset perustuvat maastossa tehtyihin havaintoihin sekä vuonna 2014 tehtyyn Varjakan asemakaavan maisemaselvitykseen, jossa kartoitettiin sekä vanhoilta kartoilta että maastossa sanaan aikaisia rauniota (Suomi 2014: 51-52).

Muu kulttuuriperintökohteiden aluerajaukset on merkitty ruskealla rasterilla. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin.

Ote vuoden 1953 peruskartasta. Muu kulttuuriperintökohteiden aluerajaukset on merkitty ruskealla rasterilla. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin.

Ylävasen: telakkaan liittyviä betonisia rakenteita. Länteen. Yläoikea: telakan rannalla sijaitsee kaksi pitkää vanhaa laiturin pohjaa, jotka liittyvät alueella sijainneeseen satamaan. Etelään.

Alavasen: Pyydyskarilla sijaitseva vanhan rautatien pohjaa. Itään. Alaoikea: alueelta havaitun kivijalan betoniperustusta. Etelään.

Mahdolliset muinaisjäännökset

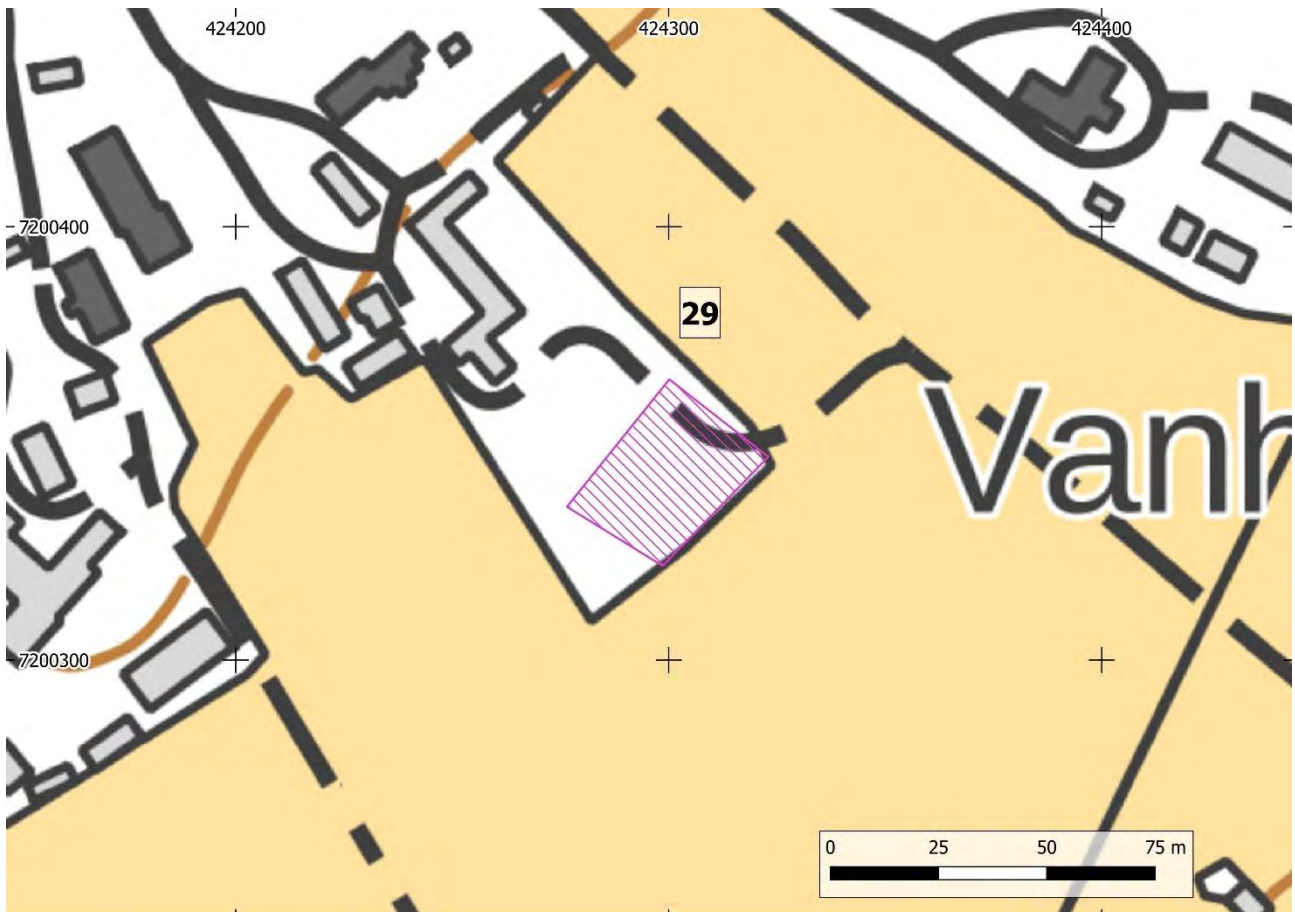
5.29. Siirtola*

Nimi:	Siirtola
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200340 E 424297 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Siirtolan tilan kaakkoispuolella sijaitsevalle peltoalueen reunalle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon mahdollisesti jokin rakennus. Tästä on hankala saada selvää kartan mittakaavasta johtuen. Vuoden 1918 pitäjänkartalle kohdalla on peltoa. Vuoden 1953 peruskartalle kohdalle on merkitty ilmeisesti piha-aluetta, joka on kuitenkin voinut olla jo peltoa. Nykyiselle peruskartalle kohdalle on myös merkitty piha-aluetta, mutta maastossa havaitun perusteella kohdalla on kuitenkin peltoa sekä sen keskellä metsäsaareke.

Pelto oli inventoinnin aikaan pitkällä heinällä, joten pellolla tai metsäsaarekkeella ei kuljettu jalkaisin. On mahdollista, että säilyneitä kulttuurikerroksia tai rakenteita on säilynyt maanalla, joten kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös.

Mahdollisen muinaisjännöksen aluerajaus on merkitty vaalean punaisella vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Isojakokartalta paikannetun talotontin aluetta Siirtolan tilan kaakkoispuolella. Lounaaseen.

5.30. Kaakinen*

Nimi:	Kaakinen
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200460 E 424554 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Ala-Kaakisen tilan luoteispuolella sijaitsevalle pellolle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon on merkitty Ala-Kaakisen tila, mutta se on sen verran epätarkka, että ei ole varmuutta kuvaako se kyseistä kohtaa. Todennäköisempää on, että se kuvaa pellon kaakkoispuolella sijaitsevaa Ala-Kaakisen tilaa. Vuoden 1918 pitäjänkarttaan kohdalle on merkitty peltoa niin kuin nykyiselle peruskartallekin.

Inventoinnin aikaan pelto oli pitkällä ruoholla/heinällä, joten siellä ei kuljettu jalkaisin. On mahdollista, että säilyneitä kulttuurikerroksia tai rakenteita on säilynyt maanalla, joten kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös.

Mahdollisen muinaisjännöksen aluerajaus on merkitty vaalean punaisella vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Isojakokartalta paikannetun talotontin aluetta Ala-Kaakisen luoteispuolella sijaitsevalla pellolla.
Koilliseen.

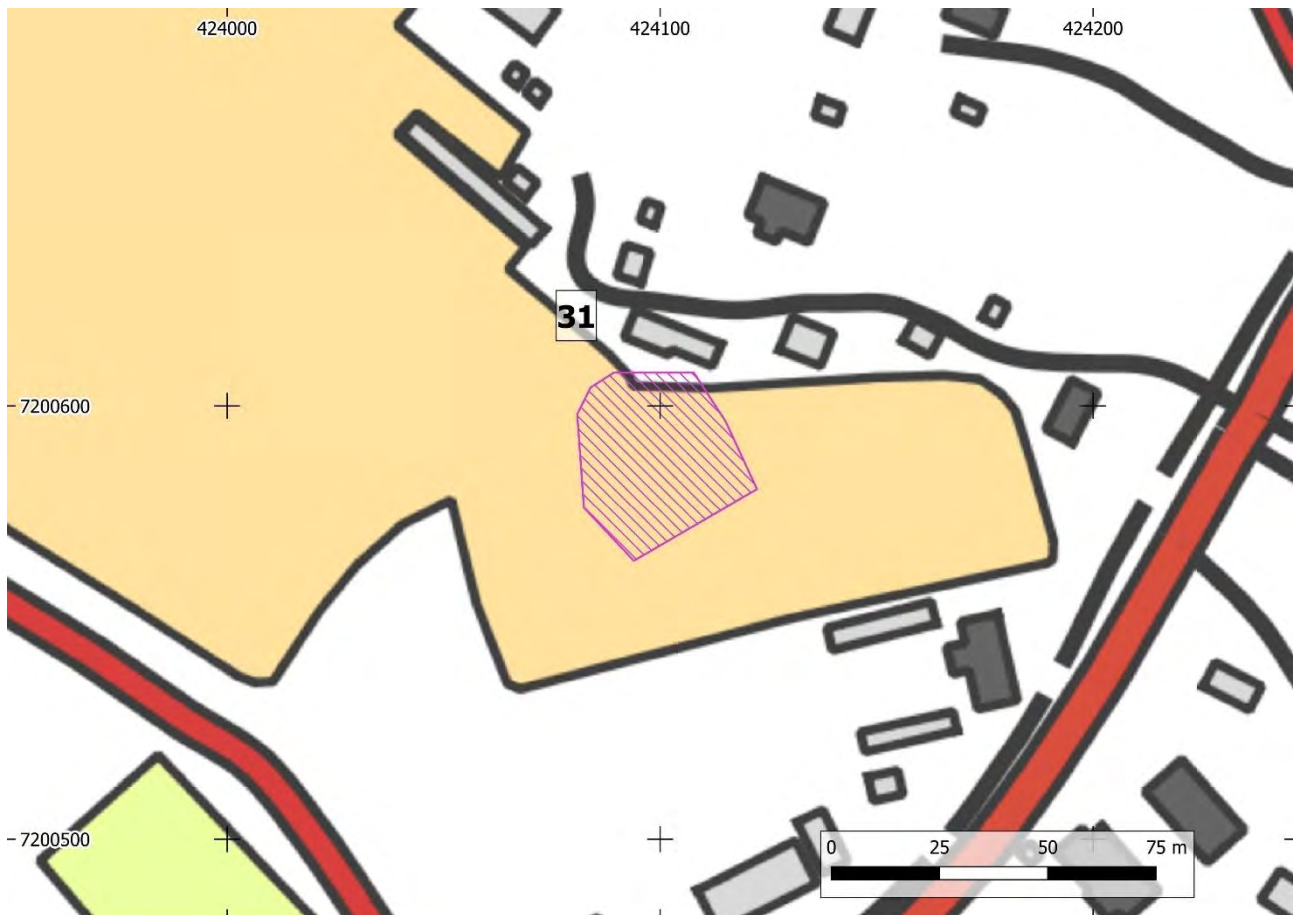
5.31. Uusi-Juntti*

Nimi:	Uusi-Juntti
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200587 E 424098 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Uusi-Juntti nimisen tilan pohjoispuolen peltoalueelle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon alueelle on merkitty torppia, mutta kartan epätarkkuuden vuoksi ei voi varmuudella sanoa, osuuko joku niistä juuri talotontin kohdalle. Vuoden 1918 pitäjänkartalle talotontin läheisyyteen on merkitty yksi rakennus ja peltoa. Vuoden 1953 peruskartalla kohdalle on merkitty peltoa. Nykyisellä peruskartalla alue on peltoa.

Inventoinnin aikaan pelto oli pitkällä ruoholla/heinällä, joten siellä ei kuljettu jalkaisin. On mahdollista, että säilyneitä kulttuurikerroksia tai rakenteita on säilynyt maanalla, joten kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös.

Mahdollisen muinaisjännöksen aluerajaus on merkitty vaalean punaisella vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Isojakokartalta paikannetun talotontin aluetta Uusi-Juntin tilan pohjoispuolella. Koilliseen.

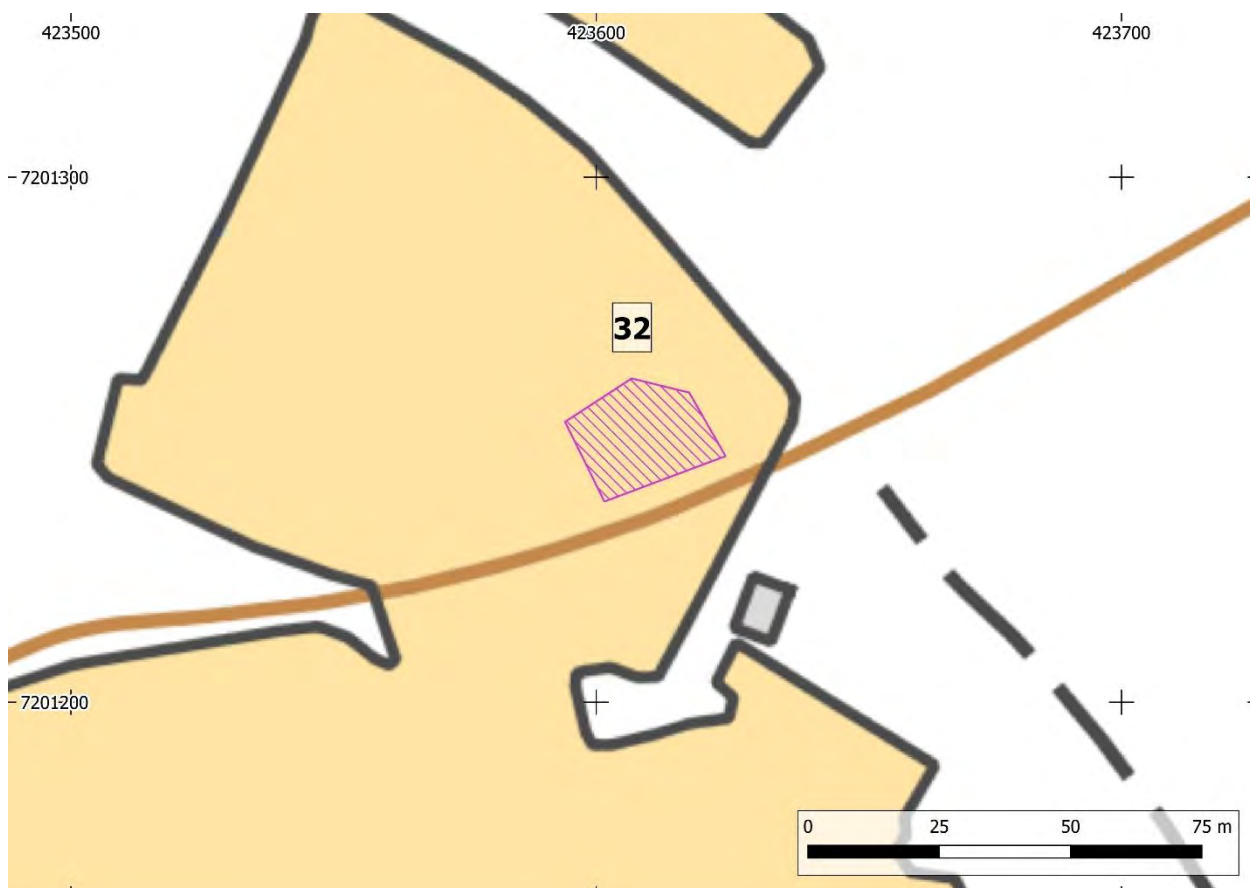
5.32. Mökkiperä*

Nimi:	Mökkiperä
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7201249 E 423606 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu lentokentän länsipuolella sijaitsevalle peltoalueelle Mökkiperän eteläpuolella. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon sekä vuoden 1918 pitäjänkartalle paikalle ei ole merkitty taloa eikä peltoa. Vuoden 1953 peruskartalla sekä nykyisellä peruskartalla kohdalle on merkitty peltoa.

Inventoinnin aikaan peltoalue oli ruoholla, joten havainnointimahdollisuuden olivat huonot. Talotontin alueelle tehtiin muutama pisto kairalla, joista havaittiin ainoastaan peltokerrosta. On kuitenkin mahdollista, että säilyneitä kulttuurikerroksia tai rakenteita on säilynyt maanalla, joten kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös.

Mahdollisen muinaisjännöksen aluerajaus on merkitty vaalean punaisella vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Isojakokartalta paikannetun talotontin aluetta Mökkiperän eteläpuolisella peltoalueella.
Pohjoiseen.

5.33. Koura*

Nimi:	Koura
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7202689 E 425185 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu nykyiselle Kouran asuinalueelle Oulunsalon keskustassa. Vuoden 1856 Kalmbergin kartasto on sen verran epätarkka, että ei ole täysin varmuutta osuuko karttaan merkitty talo juuri talotontin kohdalle. Vuoden 1918 pitäjänkartalla kohdalle on merkitty Kouran tila. Vuoden 1953 peruskartalla talotontti sijoittuu Kouran tilan eteläreunaan yhden rakennuksen, pihan ja pellonreunan kohdalle. Nykyisellä peruskartalla kohdalle on merkitty viheraluetta ja pyörätie.

Maastossa ei havaittu alueelta mitään maalle päälle näkyviä rakenteita. Alue on tasaista viheraluetta, jossa kulkee hiekkapohjainen pyörätie. Sen itäpuolella rakennusten välissä on hyvin pienialainen metsäalue. On mahdollista, että säilyneitä kulttuurikerroksia tai rakenteita on säilynyt maanalla. Hiekkapohjaisen pyörätien rakentaminen ei välttämättä ole tuhonnut maanalaisia kulttuurikerroksia tai rakenteita, jos niitä paikalla vielä on. Näin ollen kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös.

Mahdollisen muinaisjännöksen aluerajaus on merkitty vaalean punaisella vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Viheraluetta ja hiekkapohjainen pyörätie paikannetun talotontin alueella. Pohjoiseen.

5.34. Kaveri*

Nimi:	Kaveri
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7203964 E 424094 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu modernin asutuksen väliselle rakentamattomalle viheralueelle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon paikalle on merkitty talo nimellä Haveri. Vuoden 1918 pitäjänkartalla kohdalla on myös merkitty talo joko nimellä Haveri tai Kaveri (hieman epäselvä teksti). Vuoden 1953 peruskartalle aivan paikannetun talotontin länsireunan välittömään läheisyyteen on merkitty kolme rakennusta. Vuoden 1953 peruskartalla tilan nimi on muodostunut Kaveriksi.

Nykyisin tilan kohdalla on moderni omakotitalo sekä muita rakennuksia. Paikannetun talotontin kohta on säästynyt rakentamiselta ja siinä on tasaista nurmialuetta. On hyvinkin mahdollista, että säilyneitä kulttuurikerroksia tai rakenteita on säilynyt maanalla tällä alueella, joten kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös.

Mahdollisen muinaisjännöksen aluerajaus on merkitty vaalean punaisella vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta. Mahdollinen muinaisjännös on tontti numero 20. Tontti numero 19 on tuhoutunut myöhemmän maankäytön myötä.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Tasaista nurmialuetta paikannetun talotontin kohdalla. Pohjoiseen.

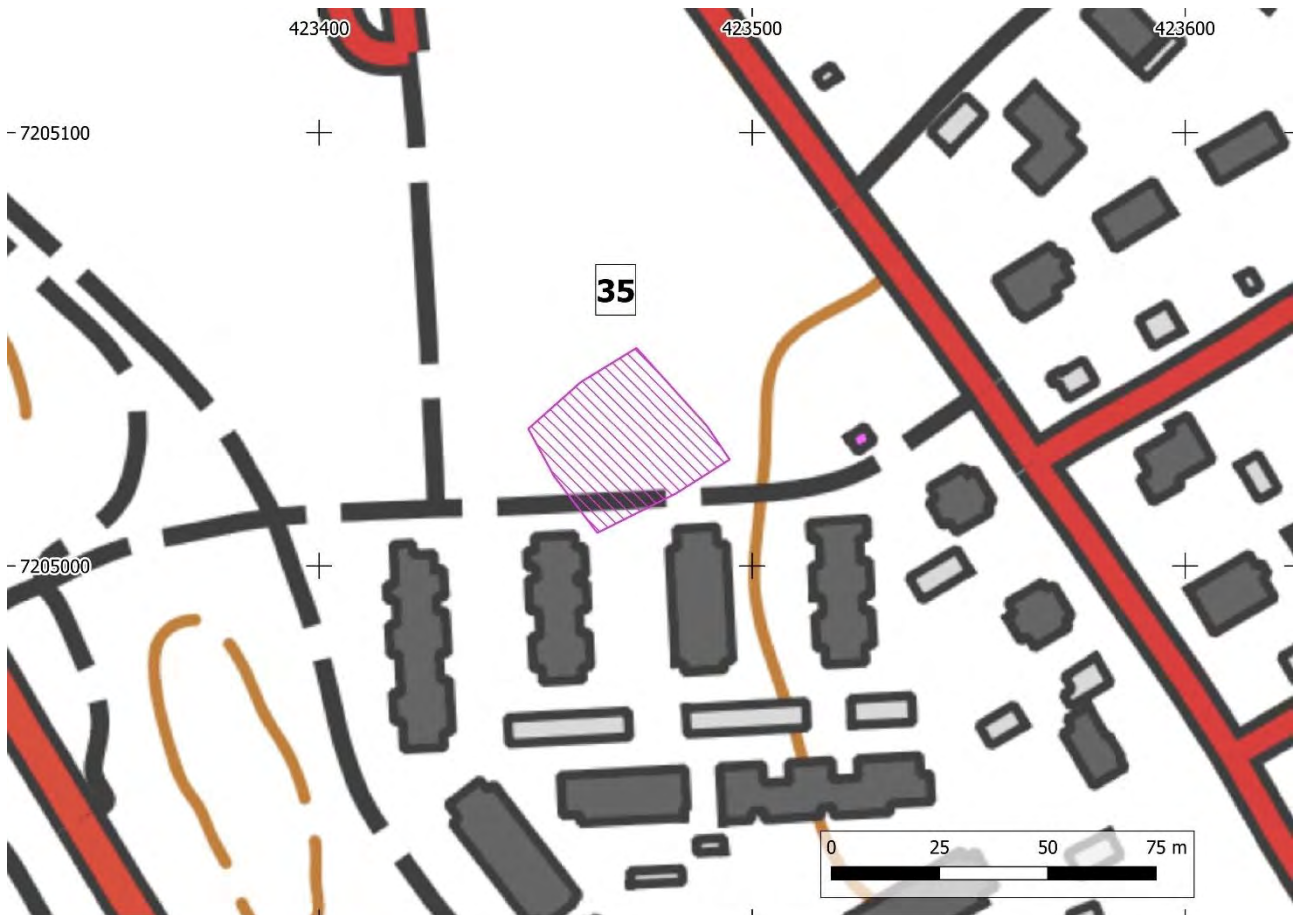
5.35. Niemi*

Nimi:	Niemi
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7205028 E 423470 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Oulunsalon Niemenrannan asuinalueelle Hailuodontien itäpuolelle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastolla kohdalle on ilmeisesti merkitty tila nimeltä Niemilä. Vuoden 1918 pitäjänkartalla paikalle on merkitty tila ja se nimi on muotoutunut Niemeksi. Vuoden 1953 peruskartalla heti paikannetun talotontin koillispuolelle on merkitty Niemen tila, jonka pihapiirissä on ollut useita rakennuksia. Nykyisellä peruskartalla tilaa ei enää ole vaan se on rakentamatonta aluetta.

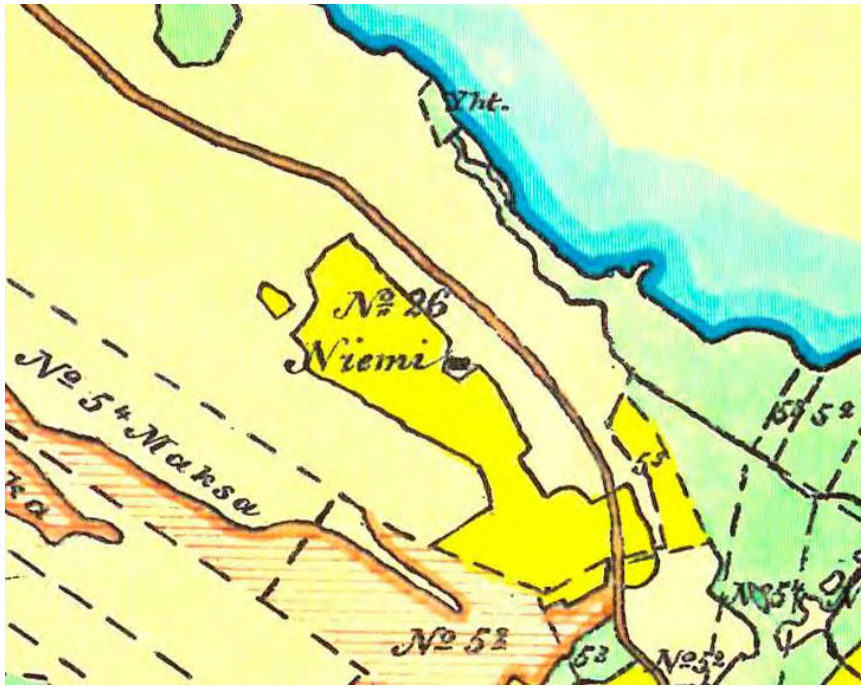
Paikannettu talotontti sijoittuu osaksi asfaltoidun pyörätien ja osaksi korkeaa horsmaa ja heinää kasvavan alueen kohdalle. Alueella on kapeita oja, jotka ovat todennäköisesti vanhoja pelto-ojia. Horsman ja heinän takia havaintomahdollisuudet olivat todella huonot eikä alueelta havaittu mitään merkkejä vanhasta asutuksesta. On kuitenkin mahdollista, että säilyneitä kulttuurikerroksia tai rakenteita on säilynyt maanalla tällä alueella, joten kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös.

Mahdollisen muinaisjännöksen aluerajaus on merkitty vaalean punaisella vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta.

Paikannetun talotontin alue on asfaltoitua pyörätietä sekä pitkää horsmaa ja heinää kasvavaa vanhaa peltoa. Pohjoiseen.

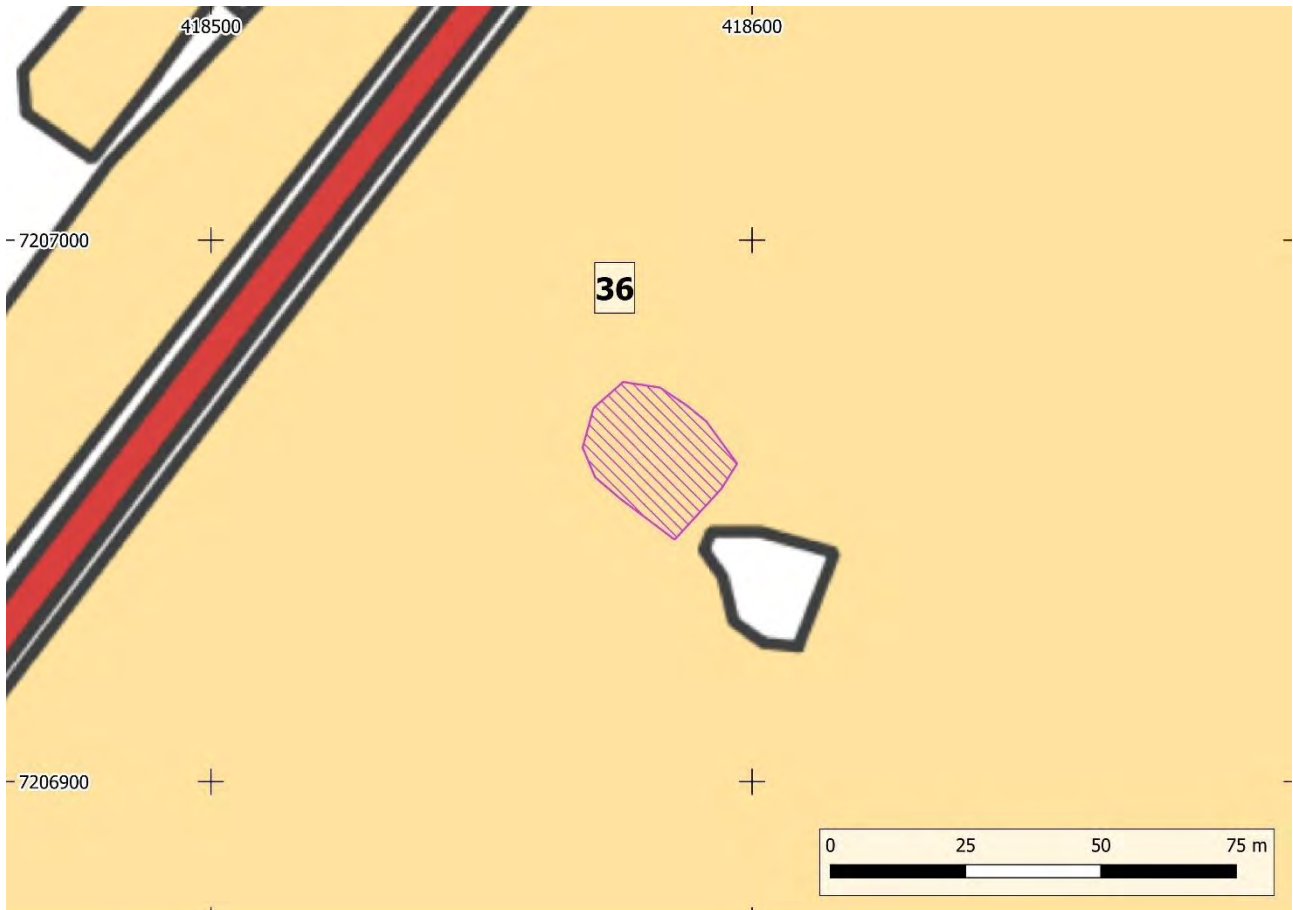
5.36. Savela*

Nimi:	Savela
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	mahdollinen muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, yksinäistalot
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7206961 E 418582 z -
Koordinaattiselite:	Alueen keskipiste

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu talotontti, joka sijoittuu Salonpääntien koillispuolelle peltoalueelle. Vuoden 1856 Kalmbergin kartastoon sekä vuoden 1918 pitäjänkartastoon sen läheisyyteen on merkitty torppa. Vuoden 1953 peruskartalla sekä nykyisellä peruskartalla paikannetun talotontin alue on peltoa.

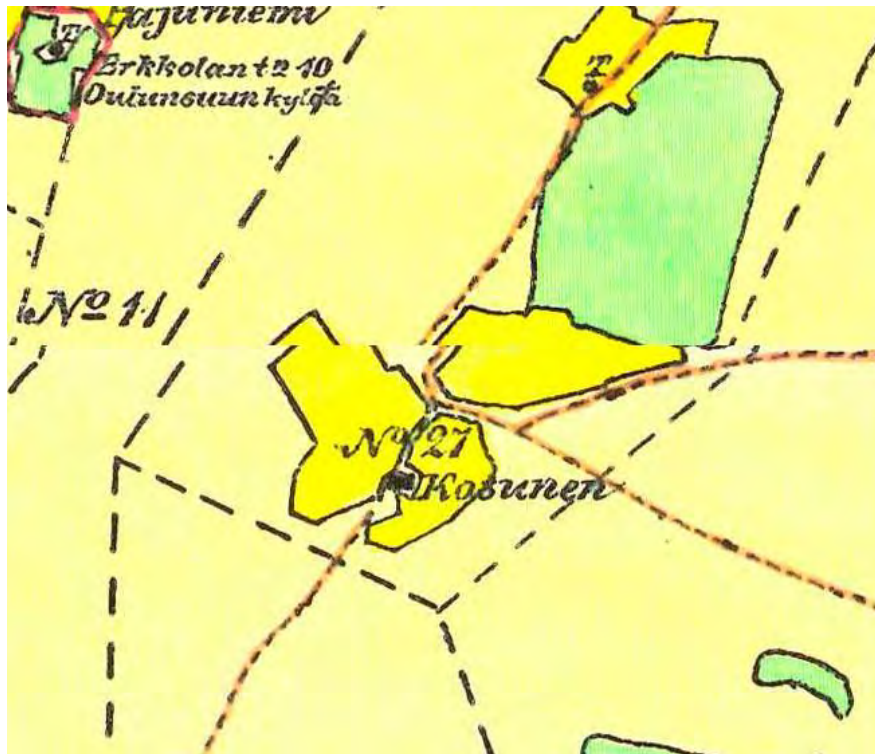
Inventoinnin aikaan pelto oli heinällä, joten havaintomahdollisuudet olivat melko huonot. Paikannetun talotontin kaakkoispuolella oli vanha puinen laonnut lato tms., jossa havaittiin kaksi kaiverrusta; toinen oli vuosiluku 1869 ja toinen vuosiluku 1894. Vuosiluvun 1869 etupuolelle oli kaiverretty numero 16. Maanpäältä ei havaittu mitään merkkejä latoa vanhemmista rakenteista. On kuitenkin mahdollista, että säilyneitä kulttuurikerroksia tai rakenteita on säilynyt maanalla tällä alueella, joten kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös.

Mahdollisen muinaisjännöksen aluerajaus on merkitty vaalean punaisella vinorasterilla.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Ote vuoden 1918 pitäjänkartasta. Kohteen Savelan läheisyyteen on merkitty torppa, joka on kartassa ylhäällä.

Paikannetun talotontin aluetta Salonpääntien koillispuolella olevalla peltoalueella. Laonnut lato erottuu puita kasvavalla alueella. Itään.

Yhdestä laudasta havaittu vuosiluku 1869 sekä numero 16. Koilliseen.

Löytöpaikat

5.37. Ala-Kaakinen

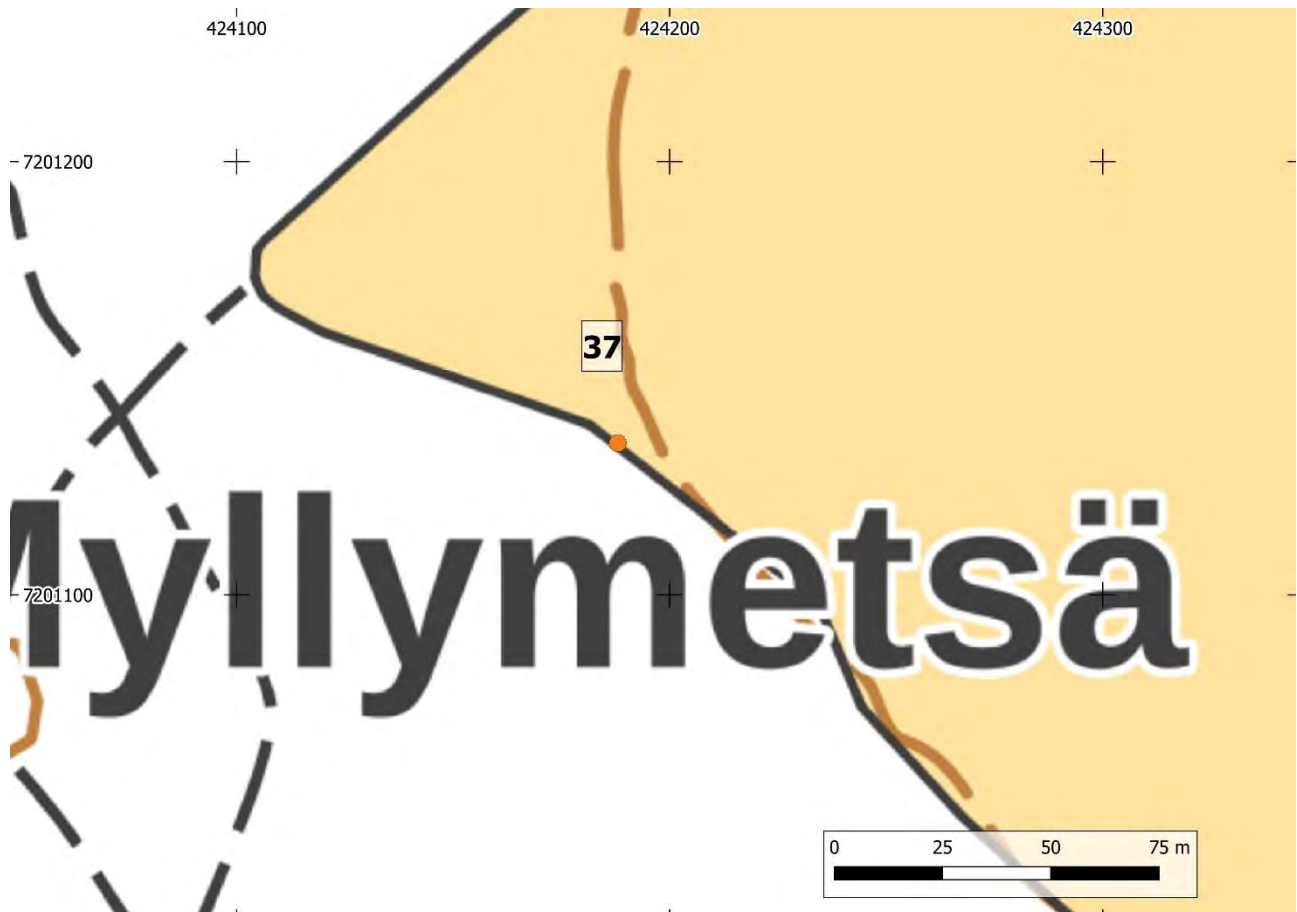
Nimi:	Ala-Kaakinen
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	567040046
Muinaisjäännösstatus:	löytöpaikka
Muinaisjäännöstyyppi:	löytöpaikat, kätköt
Ajoitus:	keskiaikainen
Aiemmat tutkimukset:	M. Sarkkinen ja M. Torvinen tarkastus 2005
Koordinaatit:	N 7201115 E 424180 z -
Koordinaattiselite:	Muinaisjäännösrekisteristä

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

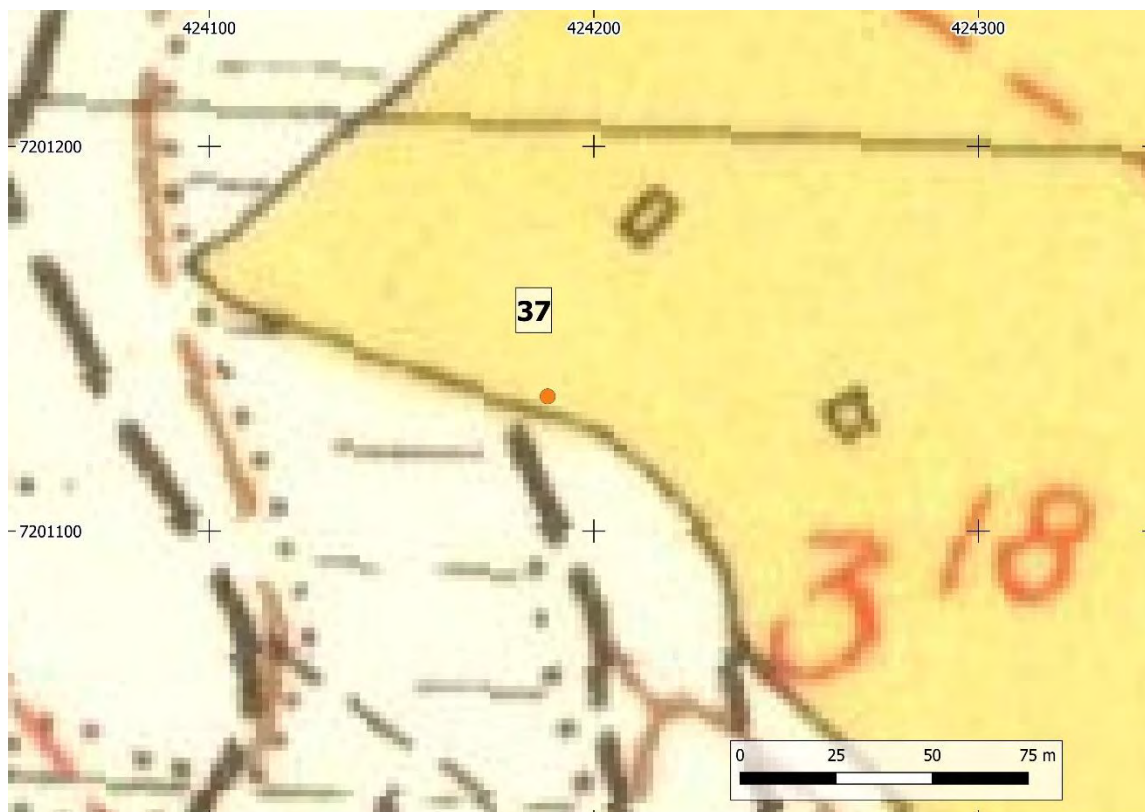
Kohde sijaitsee Oulunsalon Kylänpuolella peltoalueen eteläpuolisen Myllymetsän pohjoislaidalla lähellä peltoa. Paikalta on löydetty 1959 keskiaikaista rahaa. Löytö sisältää 98 ruotsalaista aurtuaa Albert Mecklenburgilaisen ajalta (1364–1389). Rahat on kätketty noin 1390–1415. Löytökohta on peltoaukean länsikulmasta noin 100 metrin päässä ja pellon reunasta noin 20 metrin päässä. Paikalla on pari matalaa harjannetta, joita pitkin kulkee polku. Löytöpaikka on läntisemmän harjanteen päässä. Molempien harjanteiden päissä on modernit kuopat, jotka ovat syntyneet löydön jälkeen paikalta lisää kolikoita etsittäessä. Kätkö liittyy todennäköisesti keskiaikaiseen Oulunsalon kauppapaikkaan, jonka tarkkaa sijaintia ei tunneta, mutta joka tiedetään hävitetyn vuonna 1415. Kätkön löytöalueen ja vanhan kirkon tienoolta tunnetaan kaksikin satamaa merkitsevää Hamina-nimeä, joten on mahdollista, että myös markkinapaikka on sijainnut ko. alueella. Vuoden 2005 tarkastuksessa paikalla ei havaittu jälkiä kiinteistä muinaisjäännöksistä. Löydöt: KM/Rahakammio 60056.

Hiltunen 2022:

Löytöpaikka tarkastettiin inventoinnin yhteydessä. Lisäksi käytiin läpi irtolöydön lähiympäristöä, sekä metsää että pellon reunaa. Pelto oli inventoinnin aikaan ruoholla, joka vaikeutti pellolla tehtävää havainnointia. Lähelle merkittyä löytöpaikkaa, alueella kulkevalle harjanteelle tehtiin muutama kairaus, joista havaittiin ainoastaan luontaisia maakerroksia. Pohjoisosassa harjannetta on noin 1 x 1 x 0,5 metrin kokoinen moderni kuoppa, joka on syntynyt löydön jälkeen paikalta lisää kolikoita etsiessä. Alueelta ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Ote vuoden 1953 peruskartasta. Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

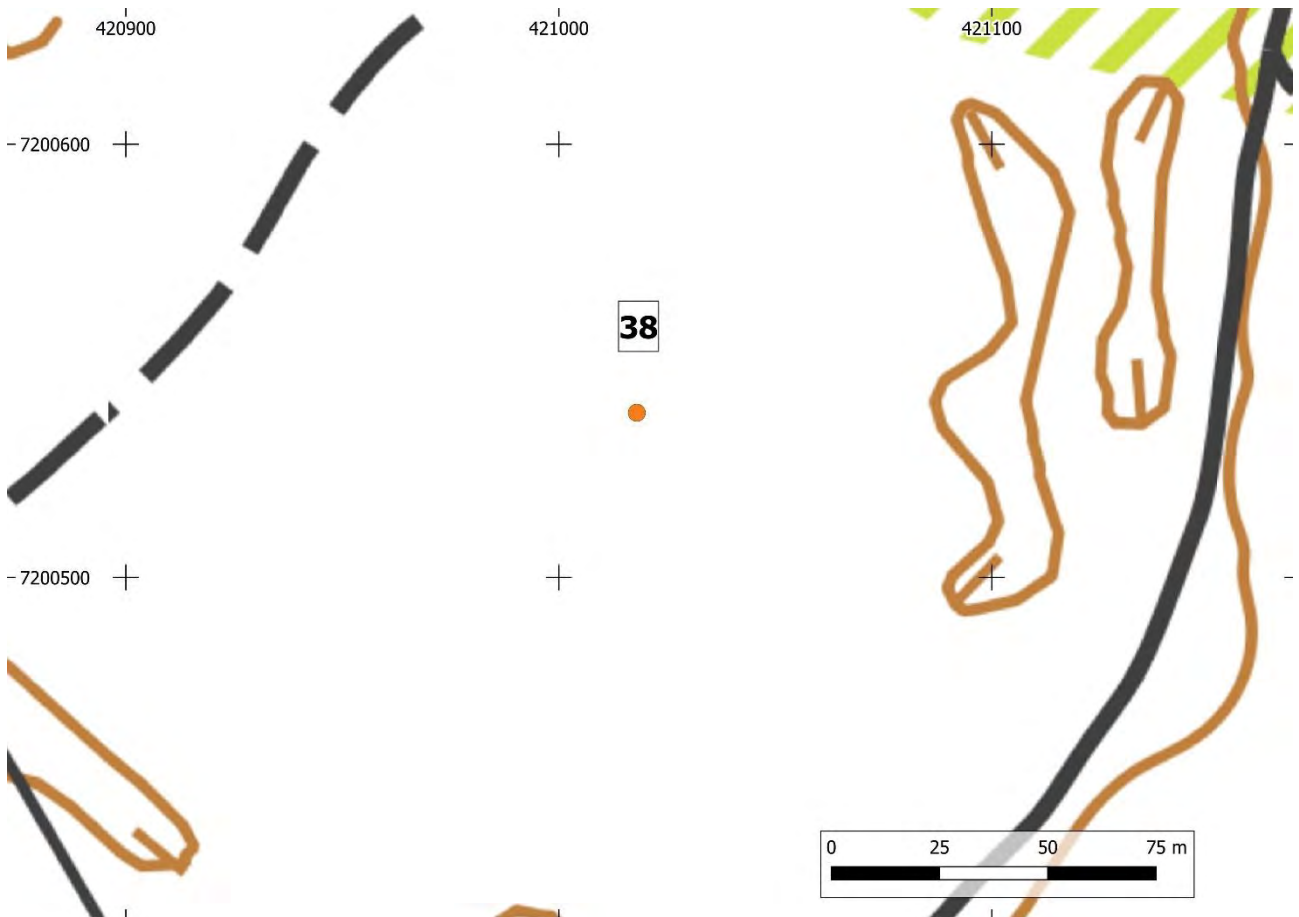
Ala-Kaakisen löytöpaikan harjanne. Oikealla kuvassa näkyy kuoppa, joka on tehty lisää kolikoita etsittäessä. Pohjoiseen.

5.38. Purnunnokka 1*

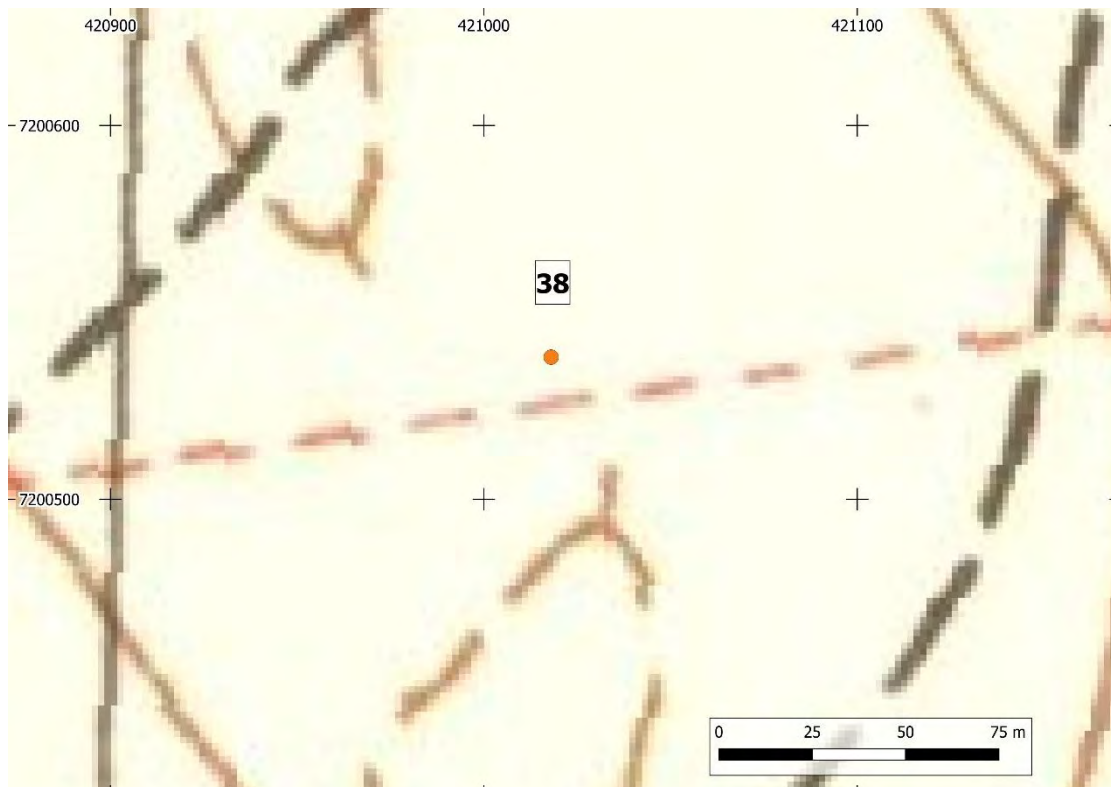
Nimi:	Purnunnokka 1
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	löytöpaikka
Muinaisjäännöstyyppi:	löytöpaikat, irtolöytöpaikat
Ajoitus:	rautakautinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200538 E 421018 z -
Koordinaattiselite:	Metallinetsinharrastajan ilmoittama tieto

Hiltunen 2022:

Oulunsalon lounaisosasta, hiekkapohjaiselta mäntykankaalta on löytynyt metallinilmaisimella mahdollisesti rautakaudelle ajoittuva punnus. Alueella on paljon harjanteita, jotka ovat syntyneet maankohoamisen myötä. Inventoinnissa tarkastettiin löytöpaikka sekä sen ympäristöä. Alueella havaittiin useita pieniä noin 10–15 cm syviä ilmeisesti lapiolle tehtyjä pistoja. Ne ovat hyvin suurella todennäköisyydellä tehty, kun alueella on kuljettu metallinilmaisimella. Löytöpaikan läheisyyteen tehtiin yhteensä 10 pientä koekuoppaa, joista ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Alueelta havaittiin yksi isompi painanne sekä kaksi pienempää kuoppaa, jotka niihin tehtyjen koekuoppien sekä silmämääräisen tarkastelun perusteella todettiin luontaisiksi, eikä ihmisen tekemiksi. Alueelta ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavia merkkejä, joten kyseessä on löytöpaikka.

Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Ote vuoden 1953 peruskartasta. Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Purnunnokka 1 löytöpaikka. Pohjoiseen.

Alueelta havaittiin useampi kuvan mukainen pieni kaivanto, jotka liittyvät todennäköisesti liittyvät metallinilmaisimen käyttöön alueella.

5.39. Purnunnokka 2*

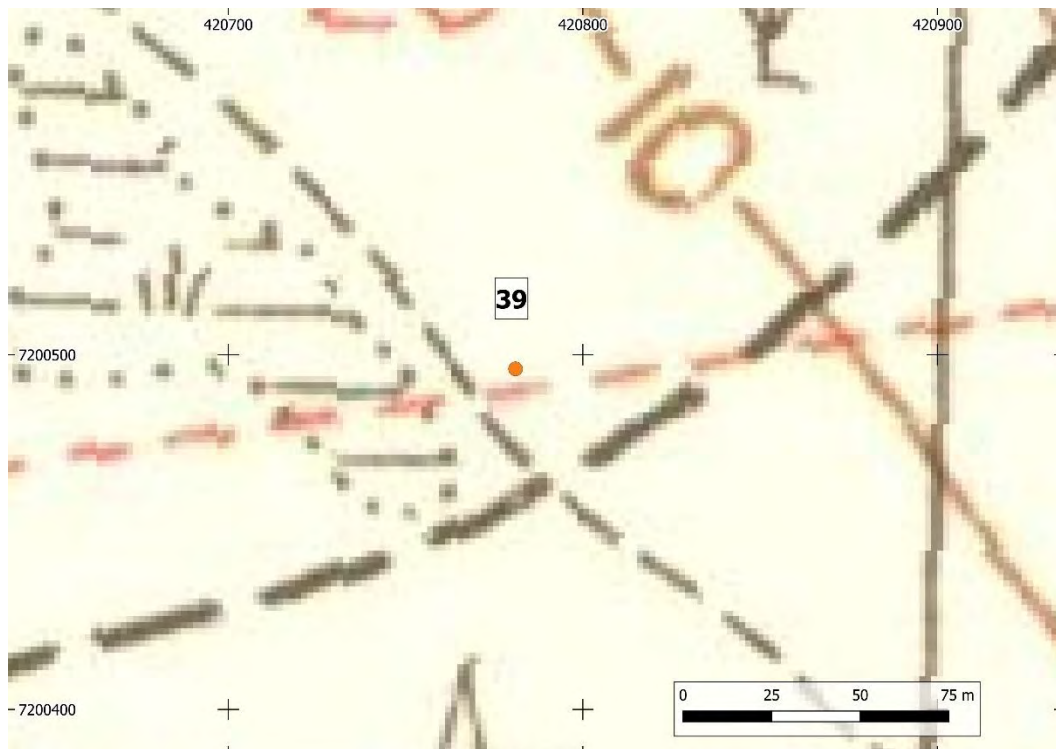
Nimi:	Purnunnokka 2
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	löytöpaikka
Muinaisjäännöstyyppi:	löytöpaikat, irtolöytöpaikat
Ajoitus:	ajoittamaton
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7200496 E 420781 z -
Koordinaattiselite:	Metallinetsinharrastajan ilmoittama tieto

Hiltunen 2022:

Oulunsalon lounaisosasta, hiekkapohjaiselta mäntykankaalta on löytynyt metallinilmaisimella nuolenkärki. Löytökohta on paikannettu jälkikäteen arvioimalla kartalta, joten sen tarkka sijainti ei ollut tiedossa inventoinnin aikaan. Alueella on harjanteita, jotka ovat syntyneet maankohoamisen myötä. Löytöpaikan läheisyydessä kulkee useita hiekkapohjaisia ulkoilureittejä. Löytöpaikalle ja sen läheisyyteen tehtiin muutama koepisto lapiolla, joista havaittiin ainoastaan luontaisia hiekkakerroksia. Alueella ei havaittu myöskään maanpäälle mitään merkkejä muinaisjäännöksestä. Kyseessä on näin ollen löytöpaikka.

Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Ote vuoden 1953 peruskartasta. Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Lapio on pystyssä löytöpaikan kohdalla. Pohjoiseen.

5.40. Kisakangas

Nimi:	Kisakangas
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	1000044194
Muinaisjäännösstatus:	löytöpaikka
Muinaisjäännöstyyppi:	löytöpaikat, irtolöytöpaikat
Ajoitus:	historiallinen, rautakautinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7202847 E 419661 z -
Koordinaattiselite:	Muinaisjäännösrekisteristä

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Metallinetsinnässä 31.5.2019 löytyi kaksi mahdollista nuolenkärkeä ja kaksi hevosenkengän naulaa. Viranomaiskäyttöön Ilppari ILM 10795.

Hiltunen 2022:

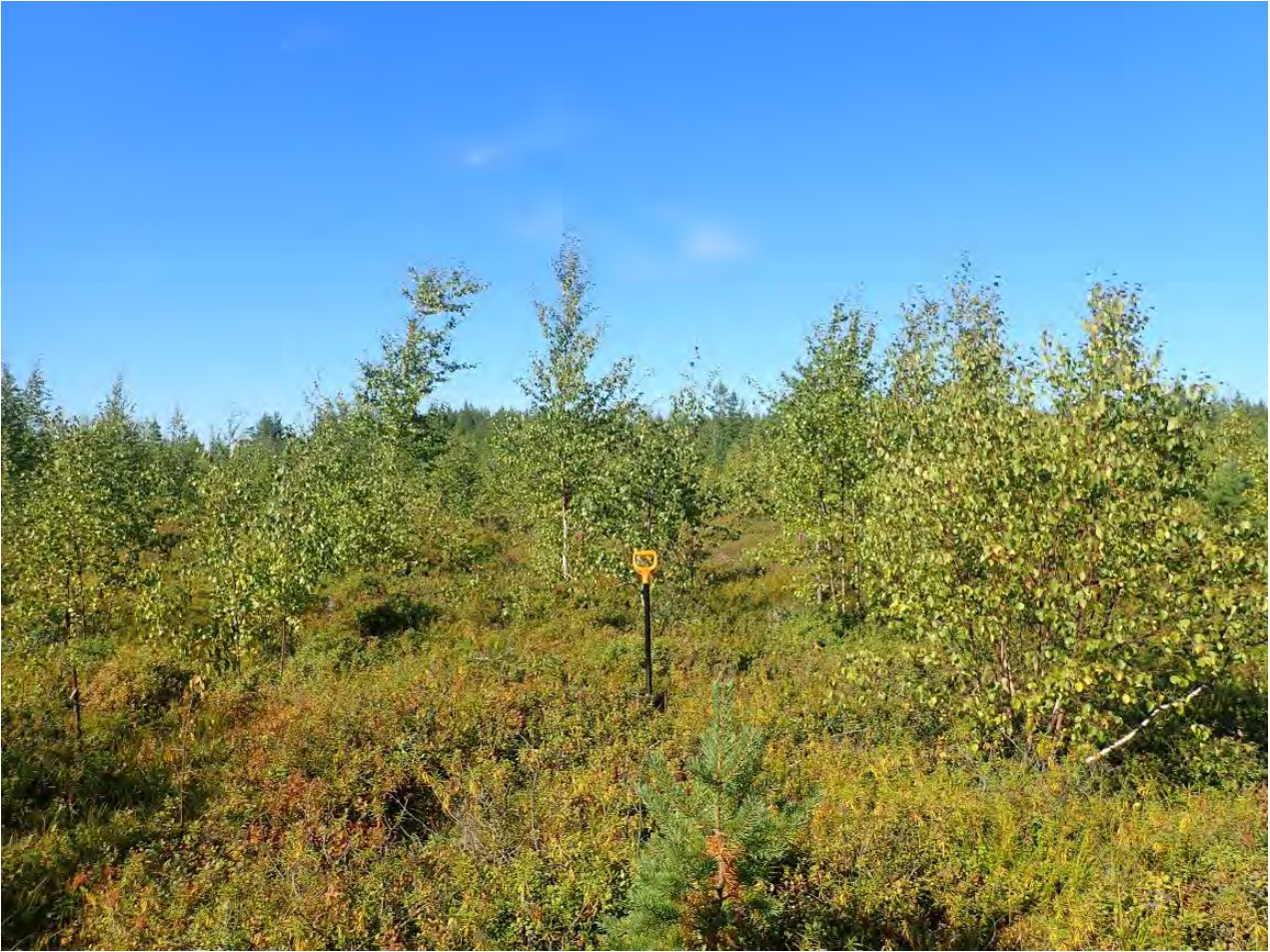
Löytöpaikka sijaitsee Kisakankaalla suuren maanottoalueen koillispuolella. Alue on melko kostea soistuneen oloista aluetta, jossa kasvaa hyvin pieniä mäntyjä sekä koivuja. Löytöpaikka sekä sen ympäristö tarkastettiin inventoinnissa. Alueelle kaivettiin muutama lapionpisto, joista ei havaittu kulttuurikerroksia. Alueelta ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa, joten kyseessä on löytöpaikka.

Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Ote vuoden 1953 peruskartasta. Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

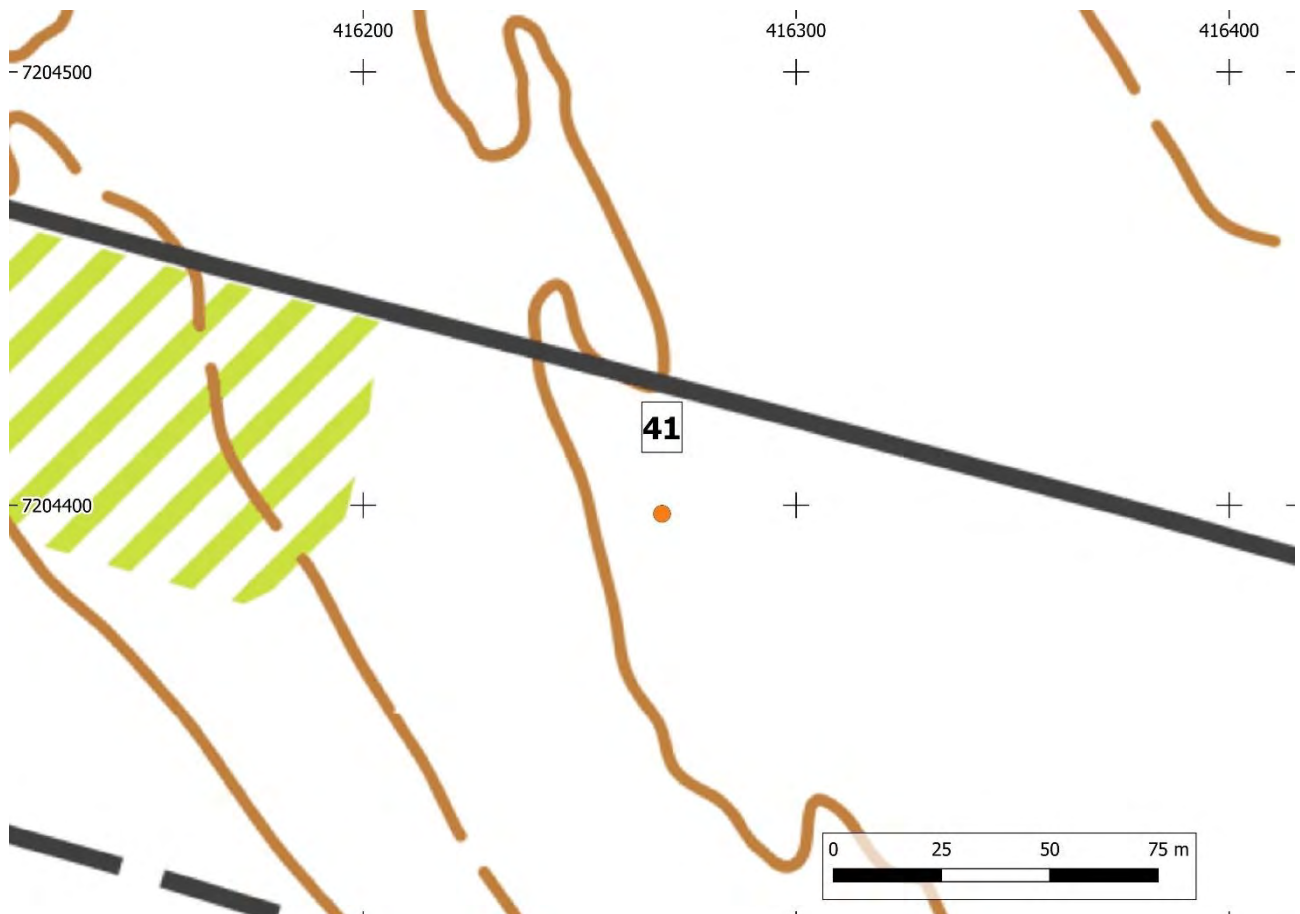
Kisakankaan löytöpaikka. Luoteeseen.

5.41. Kotaniemi*

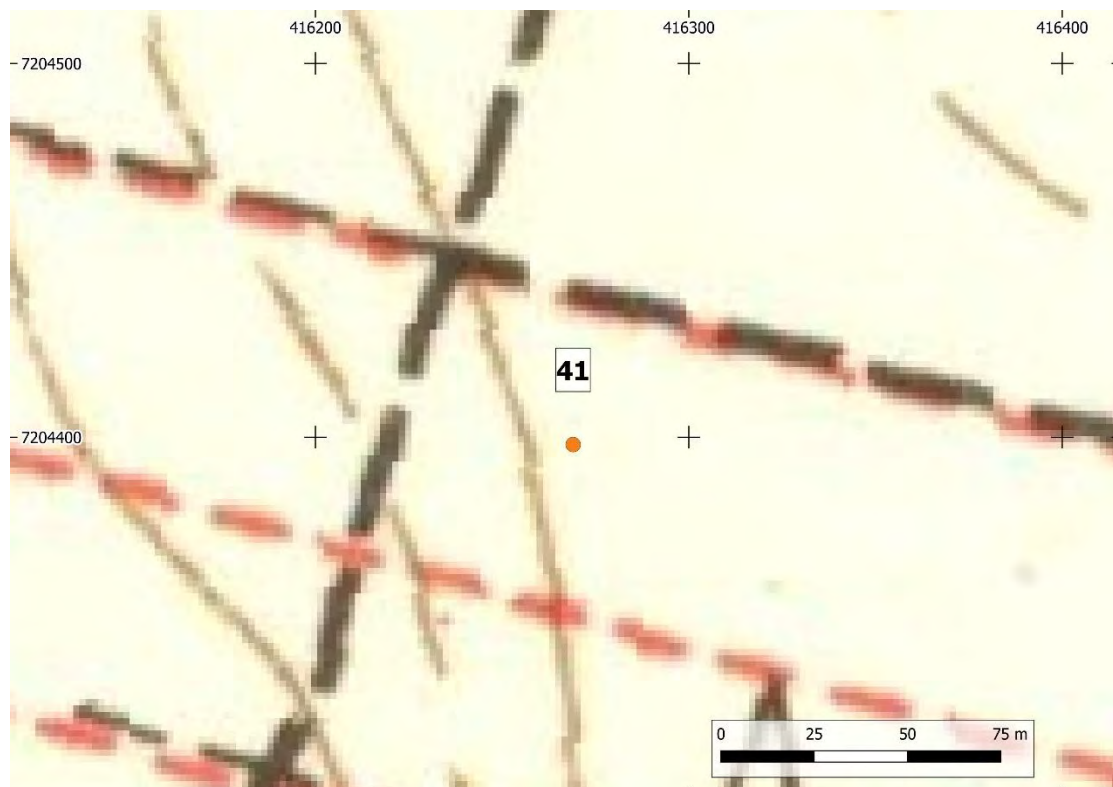
Nimi:	Kotaniemi
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	löytöpaikka
Muinaisjäännöstyyppi:	löytöpaikat, irtolöytöpaikat
Ajoitus:	ajoittamaton
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7204398 E 416269 z -
Koordinaattiselite:	Ilppari-ilmoitus

Hiltunen 2022:

Löytöpaikka sijaitsee Oulunsalon länsiosassa, Kotaniemen koillispuolella hiekkapohjaisella mäntykankaalla. Alueella on paljon maankohoamisen myötä syntyneitä harjanteita. Löytöpaikan pohjoispuolella, noin 30 metrin päässä kulkee metsäautotie. Paikalta on löytynyt tulusrauta, kaksi viskaria sekä vanhoja nauvoja. Inventoinnin yhteydessä löytöpaikalle ja sen lähiympäristöön kaivettiin muutamia pieniä koekuoppia sekä -pistoja, joista havaittiin ainoastaan luontaisia hiekkakerroksia. Alueelta ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa, joten kyseessä on löytöpaikka.

Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Ote vuoden 1953 peruskartasta. Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Lapio on pystyssä Kotaniemen löytöpaikan kohdalla. Etelään.

5.42. Salonpää*

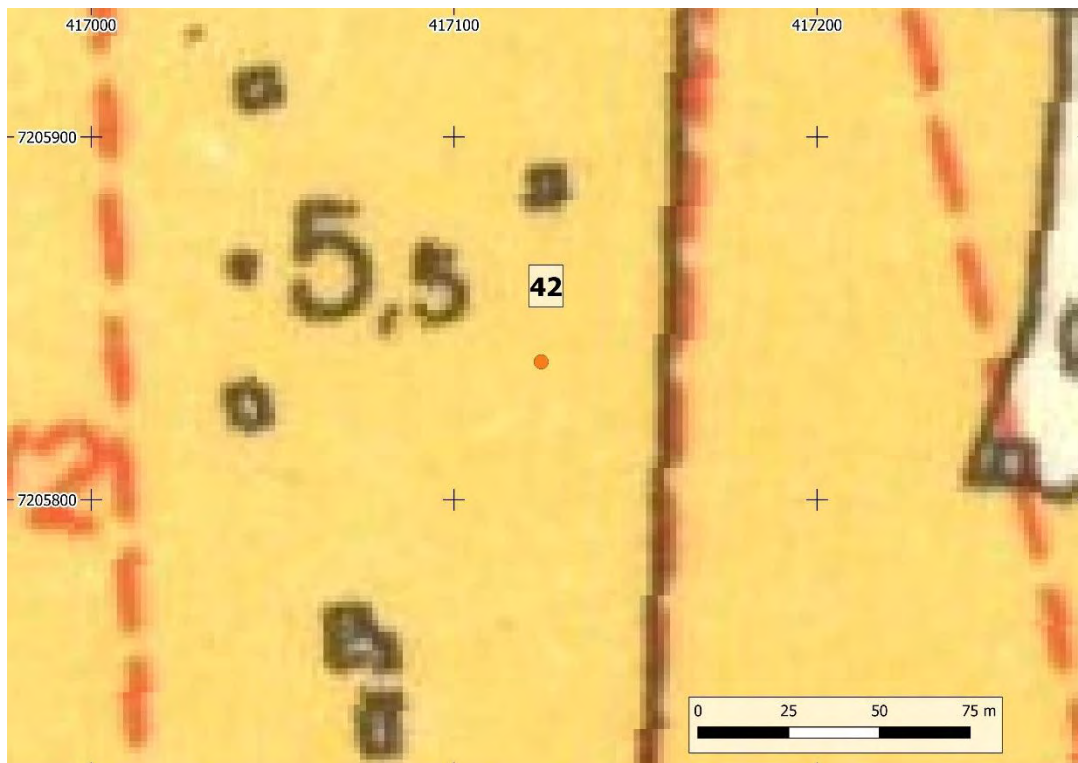
Nimi:	Salonpää
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	löytöpaikka
Muinaisjäännöstyyppi:	löytöpaikat, irtolöytöpaikat
Ajoitus:	keskiaikainen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7205835 E 417128 z -
Koordinaattiselite:	Metallinetsinharrastajan ilmoittama tieto

Hiltunen 2022:

Oulunsalon luoteisosasta, Salonpään peltoalueelta on löytynyt vuonna 2020 metallinilmaisimella kaiverruksin koristeltu metallikahva, ilmeisesti veitsenkahva, joka ajoittunee 1500-luvulle. Inventoinnin aikaan pelto oli lyhyellä heinällä ja se oli todennäköisesti melko vasta niitetty. Näkyvyys pellon pintaan oli heinän vuoksi todella huono. Löytöpaikan kohdalle ja sen ympärille noin 10–20 metrin alueelle tehtiin useita kairauksia. Kaira meni noin 30 cm syvyyteen ja jokaisessa kairauksessa havaittiin ainoastaan noin 20–25 cm paksu peltokerros, jonka alla oli vaalean ruskea hiekka. Paikalla ei havaittu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Kyseessä on näin ollen irtolöytöpaikka.

Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Ote vuoden 1953 peruskartasta. Löytöpaikka on merkitty oranssilla pisteellä.

Salonpään peltoaluetta. Kaira on pystyssä löytöpaikan kohdalla. Lounaaseen.

Muu kohde

5.43. Pellonpää*

Nimi:	Pellonpää
Kunta:	Oulu
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	muu kohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, torpat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7202932 E 424211 z -
Koordinaattiselite:	Isojakokartan paikannus

Hiltunen 2022:

Vuoden 1764/1788 isojakokartalta paikannettu torppa, joka sijoittuu Oulunsalon keskustan alueelle Karhuojantien länsipuolelle metsäiselle alueelle sekä osaksi asfaltoidulle pyörätielle. Alueelta ei havaittu maanpäälle mitään merkkejä paikalla sijainneesta torpasta. Metsäisellä alueella tehtiin lisäksi muutamia kairauksia, joista ei havaittu mitään merkkejä kulttuurikerroksista. Vuoden 1918 pitäjänkartalle kohdalle on merkitty peltoa. Vuoden 1953 peruskartalla kohdalle on merkitty metsää.

Museoviraston historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset oppaan mukaan ”*autioituneet 1750-lukua vanhemmat torppien ja mäkitupien paikat ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä. Nuorempi - 1700-luvun lopun tai 1800-luvun - autioitunut torpan tai mäkituvan paikka luokitellaan kiinteäksi muinaisjäännökseksi vain, mikäli siihen on erityisiä perusteita eli kohteen on tällöin oltava arkeologisena kokonaisuutena hyvin säilynyt ja edustava. Nuorempia autioituneita torppia ja -mäkitupia on mahdollista määrittää myös muiksi kulttuuriperintökohteiksi.*”

Torppaa voidaan pitää muuna kohteena, koska se on paikannettu 1750-lukua nuoremmalta kartalta eikä maastossa tehty ollenkaan sellaisia havaintoja, joka viittaisivat sen säilyneisyyteen.

Muu kohde on merkitty sinisellä pisteellä.

Ote vuoden 1764/1788 isojakokartasta.

Paikannetun torpan paikka maastossa. Luoteeseen.

6. Lähteet

Karttalähteet

Tekijä tuntematon. 1650. Geographisk Charta på Kiemi, Iiå, Uhlå, Limingo, Salo, Peheiocki, Kalaiocki, Lochto, Gamble Carleij, Kelwiå, Kroneby Sochnar belägne i Österbotn. Kansallisarkisto.

Tekijä tuntematon. 1653 Geographisch afrijtningh öfwer Salo och Limingå Sochnar i Österbotn belägna. Kansallisarkisto.

Mellin MJ. 1764–1788. Oulunsalo Storskifteskarta med beskrivning. Oulunsalon isojakokartat, Kansallisarkisto.

Kalmbergin kartasto 1856. Oulu, Kempele, Oulunsalo, Lumijoki, Haukipudas, Hailuoto, Siikajoki. Kansalliskirjaston julkaisuarkisto Doria.

Pitäjänkartta 1918

Tehty Maanmittaushallituksessa 1918. Mittakaava 1:20000

Vanhat peruskartat (Maanmittaushallitus)

Karttalehti 2444 05, Lumijoenselkä vuosi 1953.

Karttalehti 2444 06, Pajuniemi vuosi 1956.

Karttalehti 2444 08, Oulunsalo vuosi 1953.

Karttalehti 2444 09, Oulu vuosi 1953.

Tutkimuskirjallisuus

Hiltunen, Mauno 1987. Oulunsalon historia. Oulunsalon kunta ja seurakunta.

Mäkiniemi, Kaisa & Kela, Noora 2021. Selvitys Oulunsalon rakennetuista kulttuuriympäristöistä. Sweco Ympäristö Oy, Oulu

Suomi, Laura 2014. Varjakan asemakaavan maisemaselvitys. Oulun kaupunki, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut.

Takala, Timo 2012. Oulunsalo Varjakan osayleiskaava. Oulunsalon Kunta. Arkkitehtitoimisto Timo Takala Ky.

Vahtola, Jouko 1992. Pohjois-Pohjanmaan rannikon asutuksen synty. *Suomen varhaishistoria. Tornion kongressi 14.-16.6.1991*. Studia Historica Septentrionalia, Pohjois-Suomen Historiallinen Yhdistys.

Äikäs, Tiina et al. 2021. Oulunsalon Varjakan sahamiljöön moninaisten toimijoiden kulttuuriperintökohteena. *Tekniikan Waiheita* 39. vuosikerta: 3. Tekniikan Historian Seura ry.

Ohjeet ja Oppaat

Maaseudun historiallisten asuinpaikkojen inventointiohje 2015 (5.5.2015).
Museovirasto.

Liite 1. Oulunsalon osayleiskaava-alueen arkeologisen inventoinnin yleiskartat.

Oulunsalon osayleiskaava-alueen arkeologisen inventoinnin yleiskartat erillisenä karttaliitteenä.

Liite 2. Isojakokartoilta (1764/1788) paikannetut talot ja torpat.

Kartan tunnistenumero	talon num. Isojakartalla	pitäjänkartta nimi	vanha pk	nykytilanne
1 (raportin kohde 4)	31	Sarkkinen	talo/piha	talo/piha
2 (raportin kohde 5)	30	Pelttari	talo/piha	tie/piha/aitta
3	29	ei nimeä	tie	tie
4	29	Kurikka	talo/piha	talo/piha
5	28	Kurikka	talo	talo/piha
6 (raportin kohde 6)	26 & 27	Anttila	talo	talo
7 (raportin kohde 7)	5	Vilppula	talo	rakennus
8 (raportin kohde 8)	1	Eskonsipo	talo/piha	talo/piha
9	2	ei nimeä	talo	talo
10 (raportin kohde 29)	3	ei nimeä	piha?	pelto
11	4	Juntti	mod. rakennuksia	mod. Rakennuksia
12 (raportin kohde 30)	5	ei nimeä	pelto	pelto
13 (raportin kohde 31)	4	ei nimeä	pelto	pelto
14 (raportin kohde 9)	6	Yli-Kaakinen	talo	talo
15 (raportin kohde 32)	42	ei nimeä	pelto	pelto
16	53	ei nimeä	pelto	lentokenttä
17 (raportin kohde 10)	7	Yli-Isola	talo/tie	talo/tie
18 (raportin kohde 10)	7	Isola	piha?	talo/tie/piha
19	ei numero, torppa	ei nimeä	pelto	talo
20	8	Särkelä	pelto	palvelukeskus
21	50	Remes	pelto	tie/parkkipaikka
22	9	Remes	pelto/tie	tie/parkkipaikka
23 (raportin kohde 11)	10	Jääskö	talo/piha	talo/piha
24 (raportin kohde 12)	11	Lääkkö	talo/piha	talo/piha
25	11	Santaniemi	pelto/metsä	talo
26	51	ei nimeä	pelto	talo
27	52	ei nimeä	pelto	talo
28	60	Salmela	talo/tie	talo/piha
29 (raportin kohde 33)	13	Koura	talo/piha/pelto	polku/nurmialue
30	9	ei nimeä	pelto	talo
31	49	ei nimeä	pelto	mod.talon piha
32	14	Öörni	pelto	varasto
33	48	ei nimeä	pelto	mod.talon piha
34	47	ei nimeä	pelto	talo
35	54	ei nimeä	tie	tie
36	54	ei nimeä	tie	tie
37 (raportin kohde 43)	46	ei nimeä	metsä	pyörätie/metsä
38	61	ei nimeä	metsä	talo/pyörätie
39 (raportin kohde 13)	15	Lassila	talo	talo
40 (raportin kohde 14)	16	Raumala	talo	talo

41 (raportin kohde 15)	17	Karvola	talo	talo
42 (raportin kohde 16)	18	Takkinen	talo/piha	talo/piha
43	19	Matikka	pelto	talo/piha
44 (raportin kohde 34)	20	Kaveri	pelto	nurmialue
45	22	ei nimeä	tie	tie
46 (raportin kohde 17)	21	Ala-Toikka	talo	talo
47	23	Kujala	talo	tie/talo
48 (raportin kohde 35)	24	Niemi	pelto/piha	vanha pelto
49 (raportin kohde 18)	39	Muikku	talo	talo
50	39	ei nimeä	pelto	talo/piha
51 (raportin kohde 19)	40	Warjakka	talo	talo
52 (raportin kohde 20)	39	Nauska	pelto/piha	pelto/piha
53	36	Ervasti	pelto	talo/piha
54	37	Kilttu?	talo/pelto	talo
55 (raportin kohde 21)	36	Ervasti	talo	talo
56 (raportin kohde 21)	36	Ervasti	talo	talo
57 (raportin kohde 36)	35	ei nimeä	pelto	pelto
58 (raportin kohde 22)	35	Kosunen	talo	talo
59 (raportin kohde 23)	33	Siekinen	talo	talo
60 (raportin kohde 24)	32	Helanen	talo	talo/tie
61 (raportin kohde 25)	32	Päätalo	talo	talo

Oulunsalon osayleiskaava-alueen arkeologisen inventoinnin isojakokartoilta paikannetut talot ja torpat erillisenä karttaliitteenä.

OULU

Oulunsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi KARTTALIITE, yleiskartat

Tilaja:
Oulun kaupunki

Heilu Oy
Jussi-Pekka Hiltunen

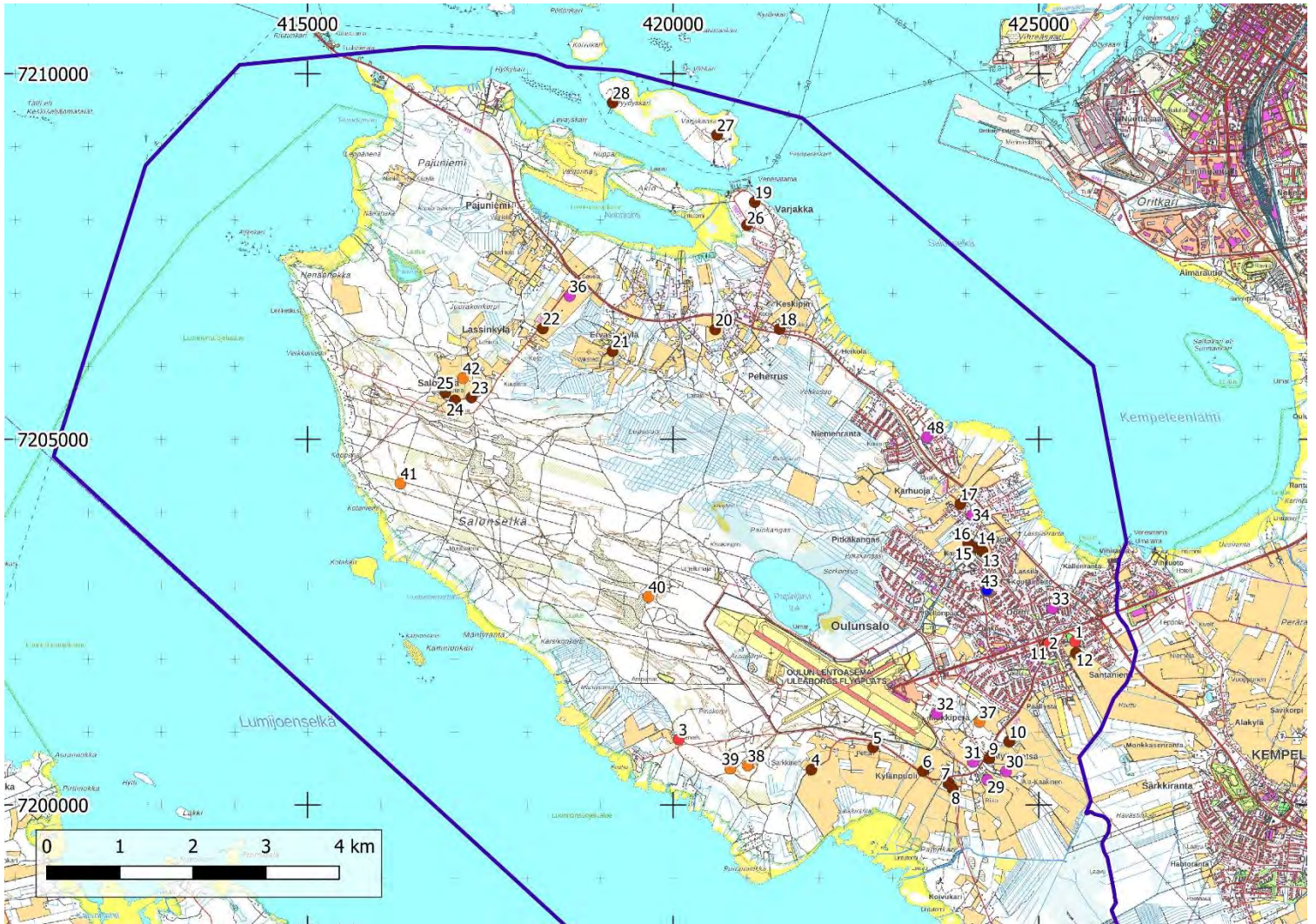
Liite 1. Oulunsalon osayleiskaava-alueen arkeologisen inventoinnin yleiskartat.

Karttaluettelo

Kartta 1. Yleiskartta inventointialueesta.....	2
Kartta 2. Inventoinnissa havaitut kohteet.	3
Kartta 3. Oulunsalon pohjoisosan kohteet.	4
Kartta 4. Oulunsalon eteläosan kohteet.....	5
Kartta 5. Oulunsalon pitäjänkartta vuodelta 1918.	6
Kartta 6. Selvitysalue vuosien 1953 ja 1956 peruskartoilla.....	7
Kartta 7. Selvitysalue MML:n korkeusmallissa.	8
Kartta 8. Selvitysalue MML:n ortokuvakartassa.	9
Kartta 9. Maastossa kuljetut alueet.....	10
Kartta 10. Maastossa kuljetut alueet selvitysalueen pohjoisosassa.....	11
Kartta 11. Maastossa kuljetut alueet selvitysalueen eteläosassa.	12

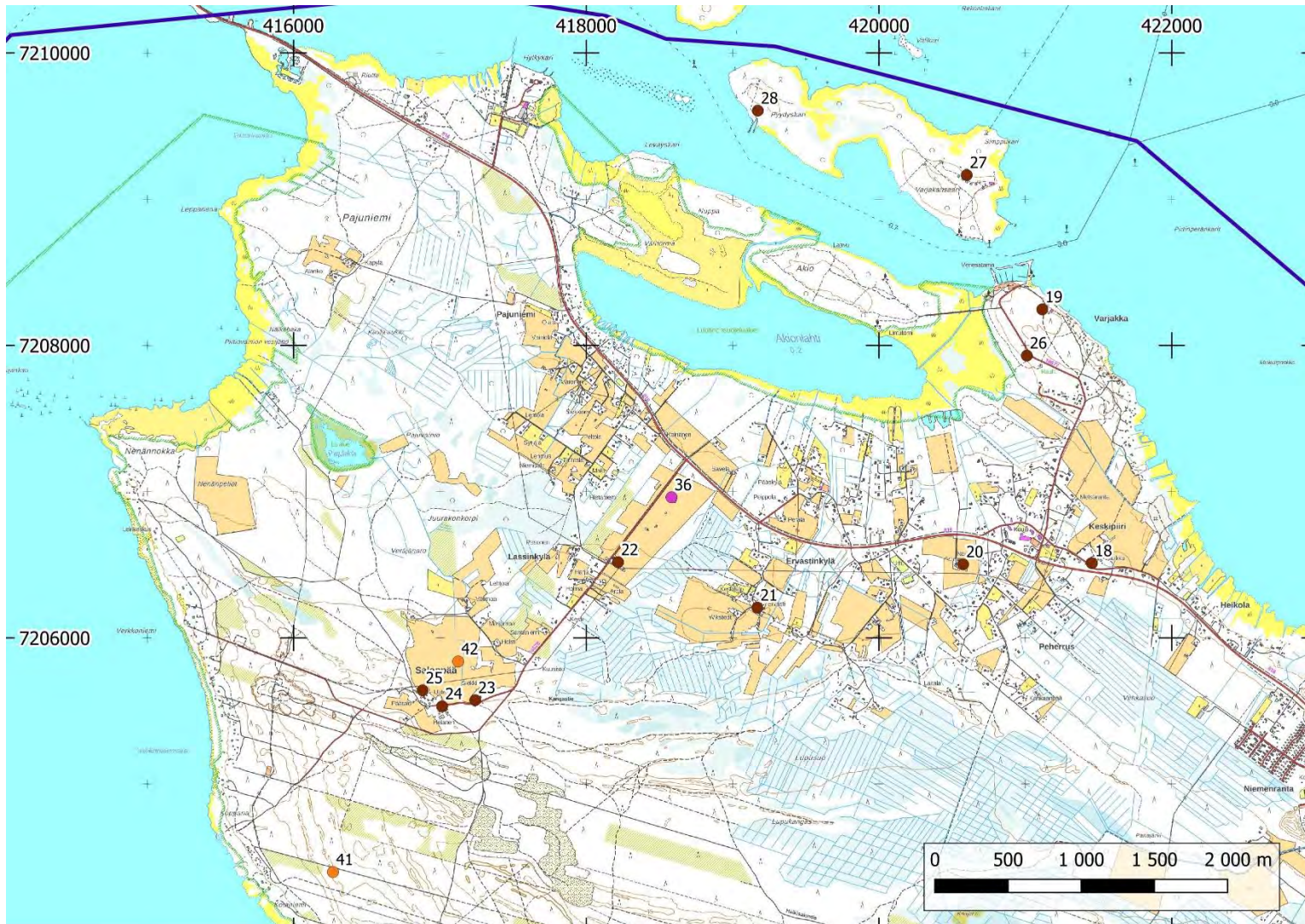

Kartta 1. Yleiskartta inventointialueesta. Selvitysalue merkitty sinisellä viivalla.

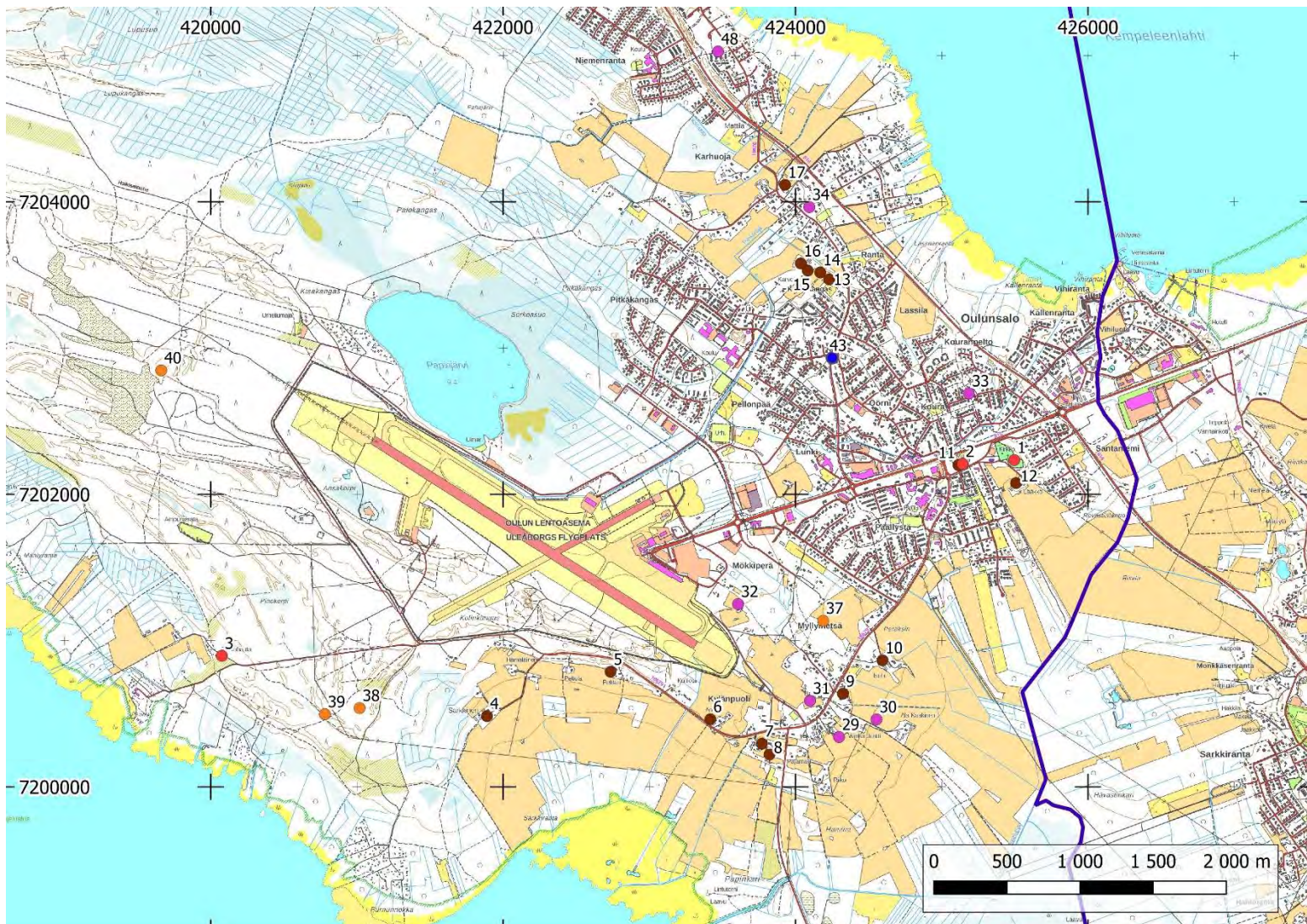
Kartta 2. Inventoinnissa havaitut kohteet.

Inventointialue on rajattu paksummalla sinisellä viivalla. Kiinteät muinaisjäännökset ovat merkitty punaisin pistein (numerot 1-3), muut kulttuuriperintökohteet ruskein pistein (numerot 4-28), mahdolliset muinaisjäännökset vaalean punaisin pistein (numerot 29-36), löytöpaikat oranssein pistein (numerot 37-42) ja muu kohde sinisellä pisteellä (numero 43).

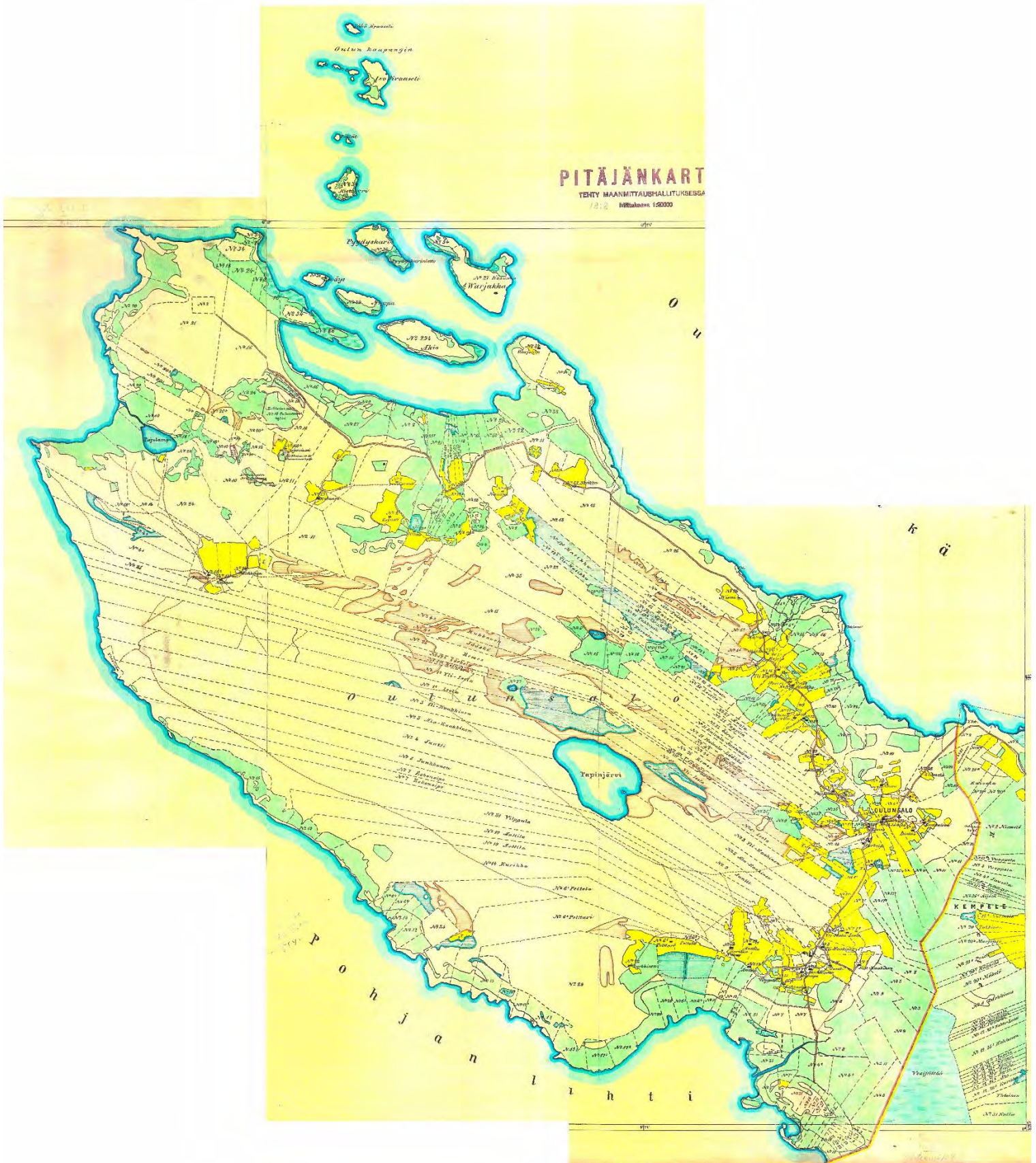
Kartta 3. Oulunsalon pohjoisosan kohteet.

Yleiskartta inventointialueen pohjoisosasta sekä siellä sijaitsevat kohteet. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin.

Kartta 4. Oulunsalon eteläosan kohteet.

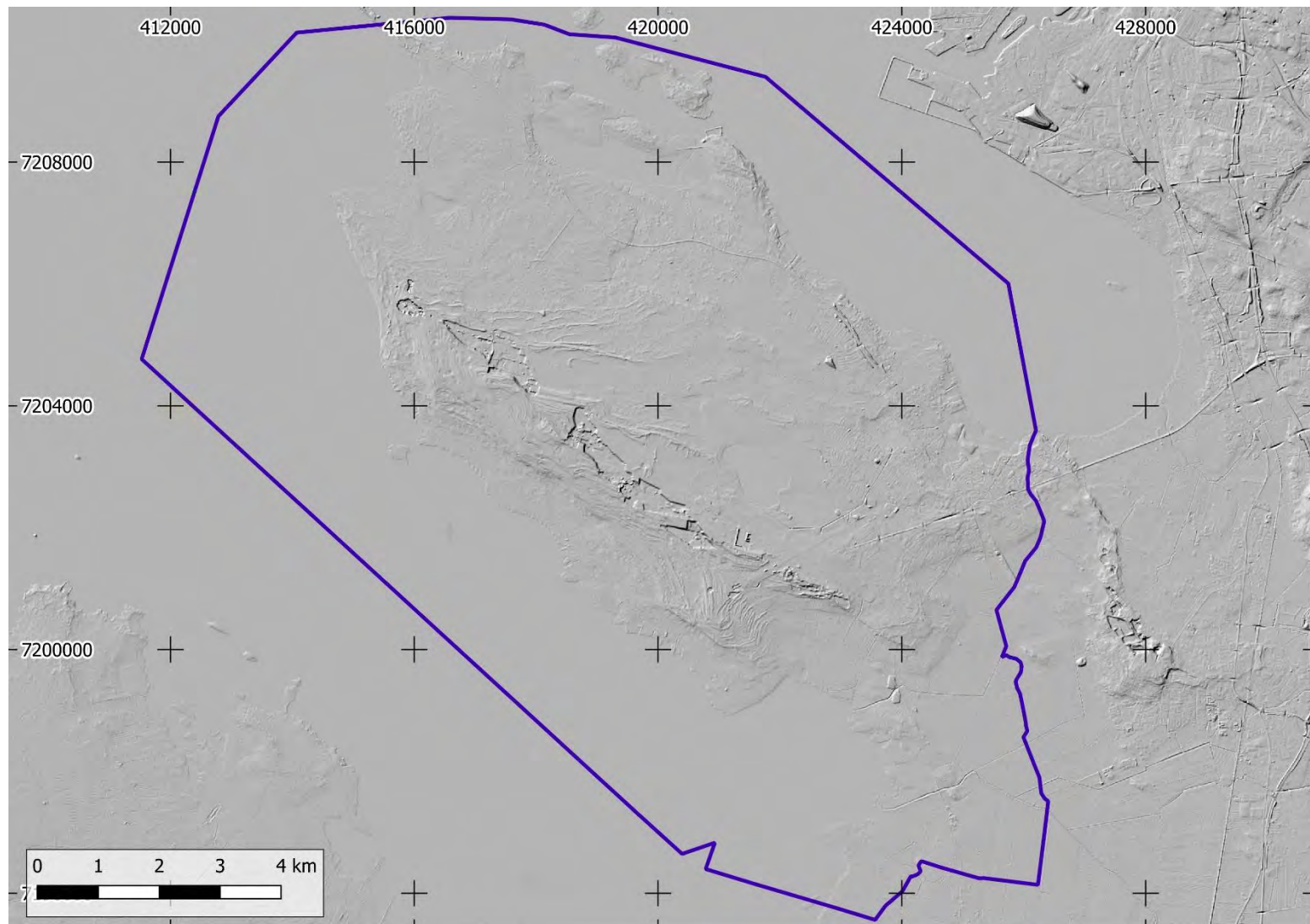
Yleiskartta inventointialueen eteläosasta sekä siellä sijaitsevat kohteet. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin.

Kartta 5. Oulunsalon pitäjänkartta vuodelta 1918.

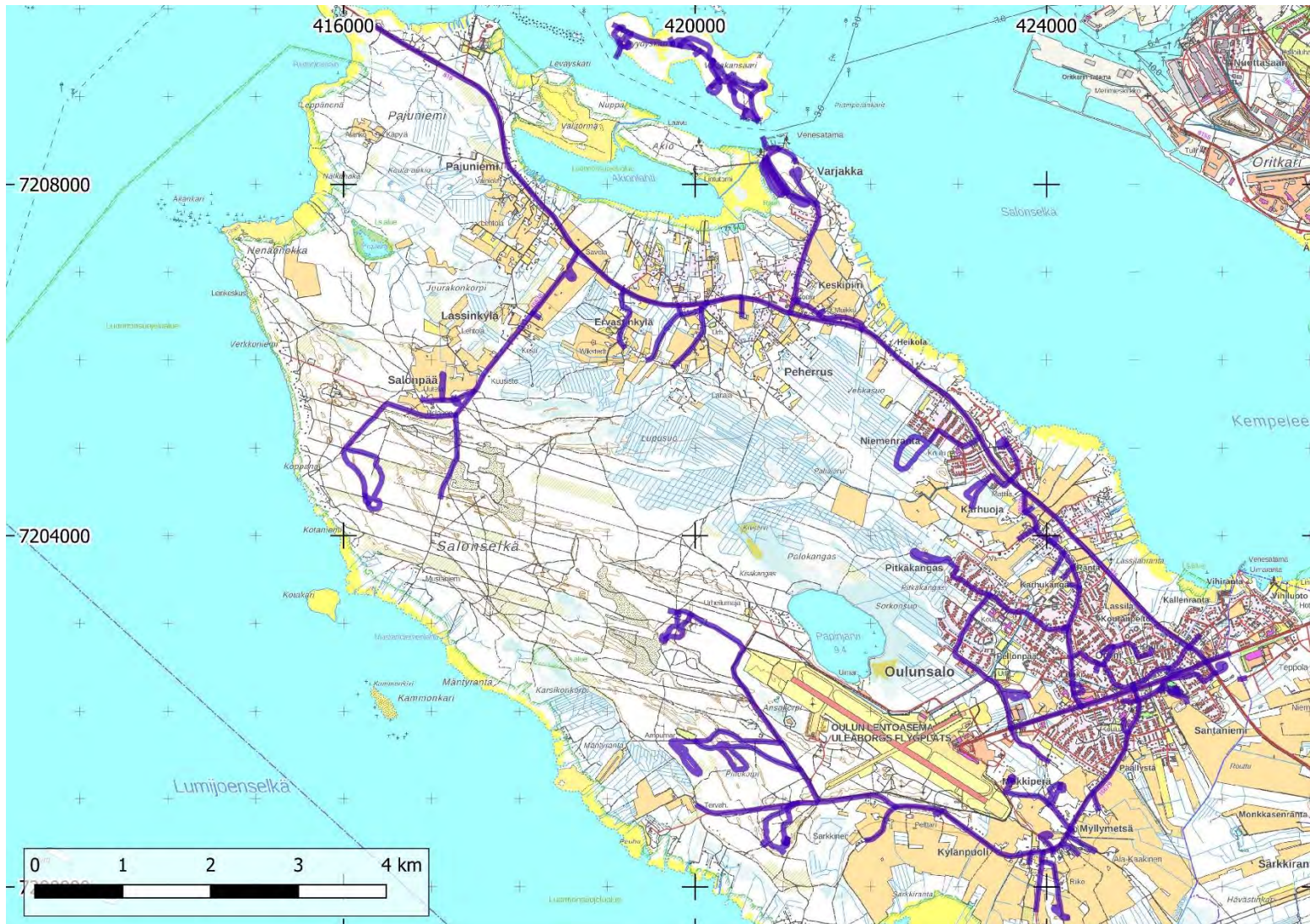
Kartta 6. Selvitysalue vuosien 1953 ja 1956 peruskartoilla.

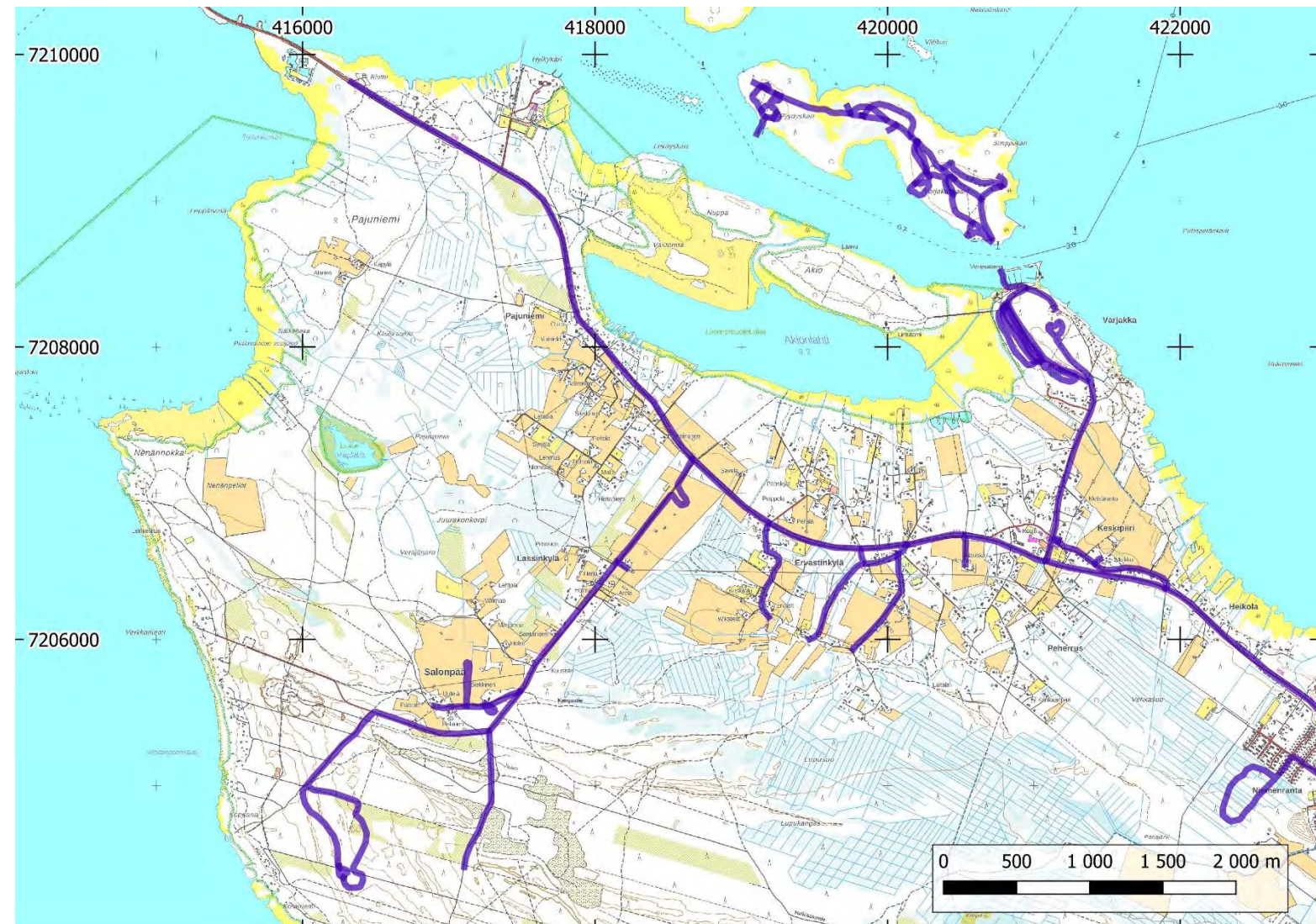
Kartta 7. Selvitysalue MML:n korkeusmallissa.

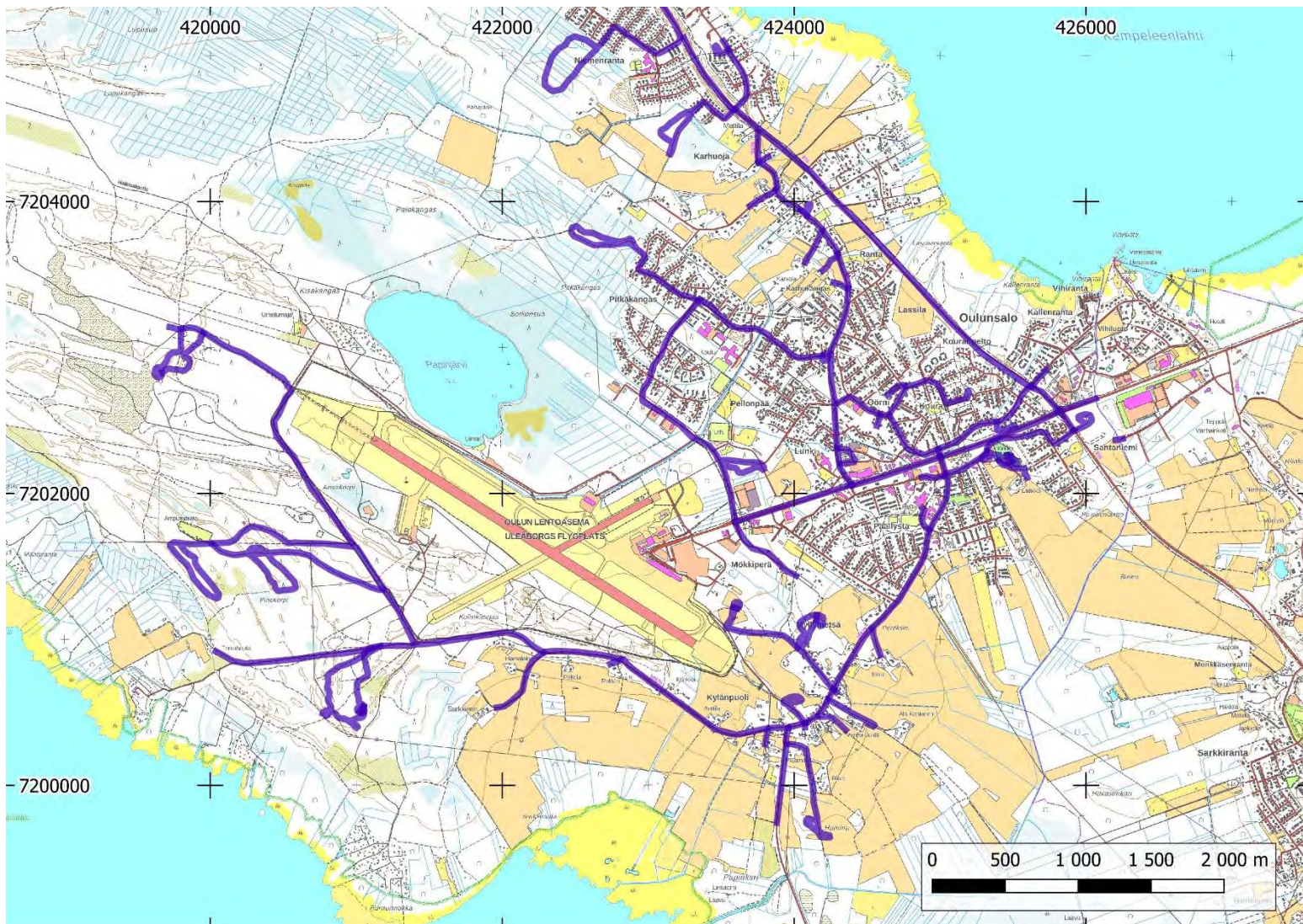
Kartta 8. Selvitysalue MML:n ortokuvakartassa.

Kartta 9. Maastossa kuljetut alueet.

Kartta 10. Maastossa kuljetut alueet selvitysalueen pohjoisosassa.

Kartta 11. Maastossa kuljetut alueet selvitysalueen eteläosassa.

OULU

Oulunsalon
osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi
KARTTALIITE,
isojakokartoilta (v. 1764/1788)
paikannetut talot ja torpat

Tilaja:
Oulun kaupunki

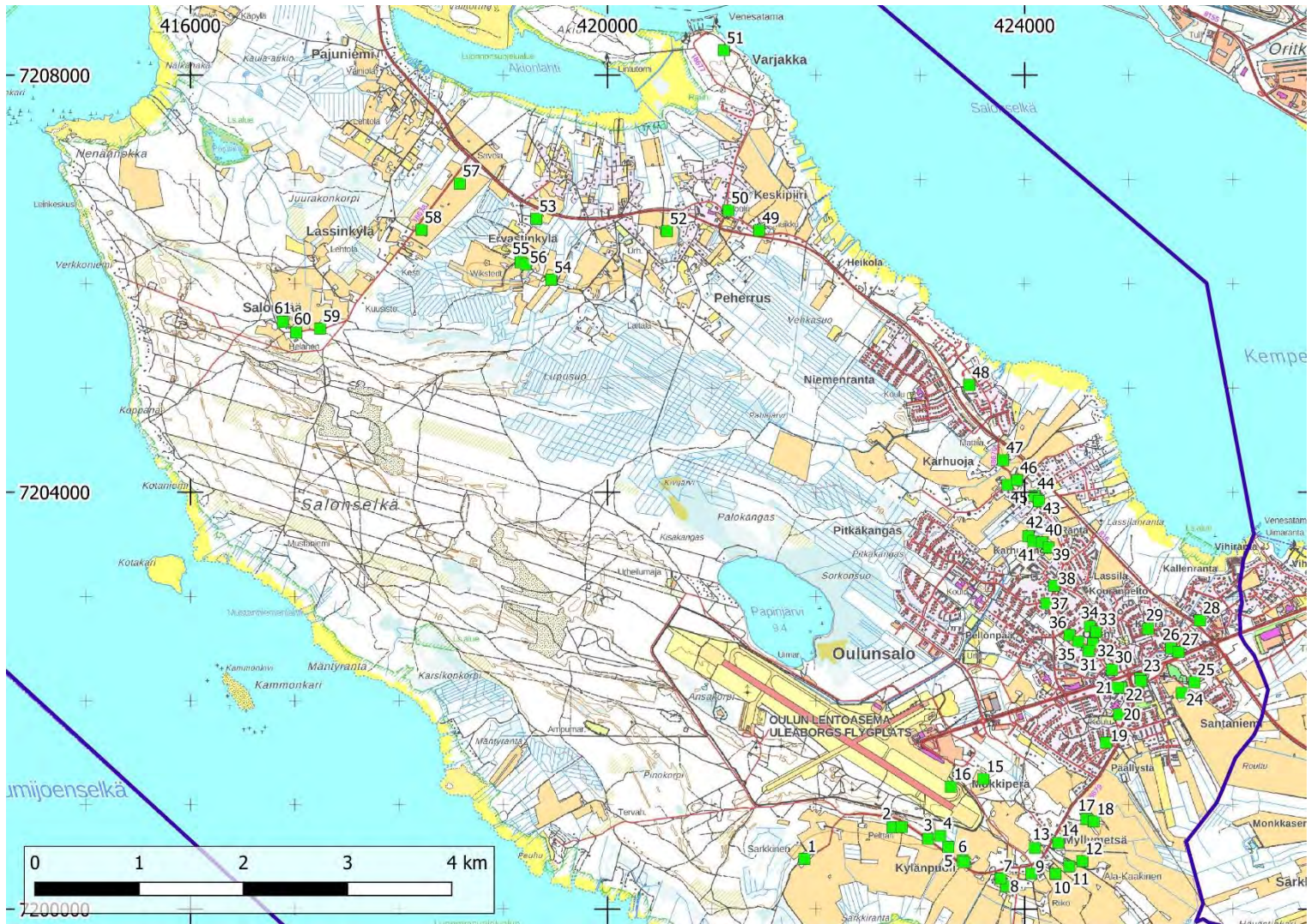
Heilu Oy
Jussi-Pekka Hiltunen

Liite 2. Isojakokartoilta (1764/1788) paikannetut talot ja torpat.

Karttaluettelo

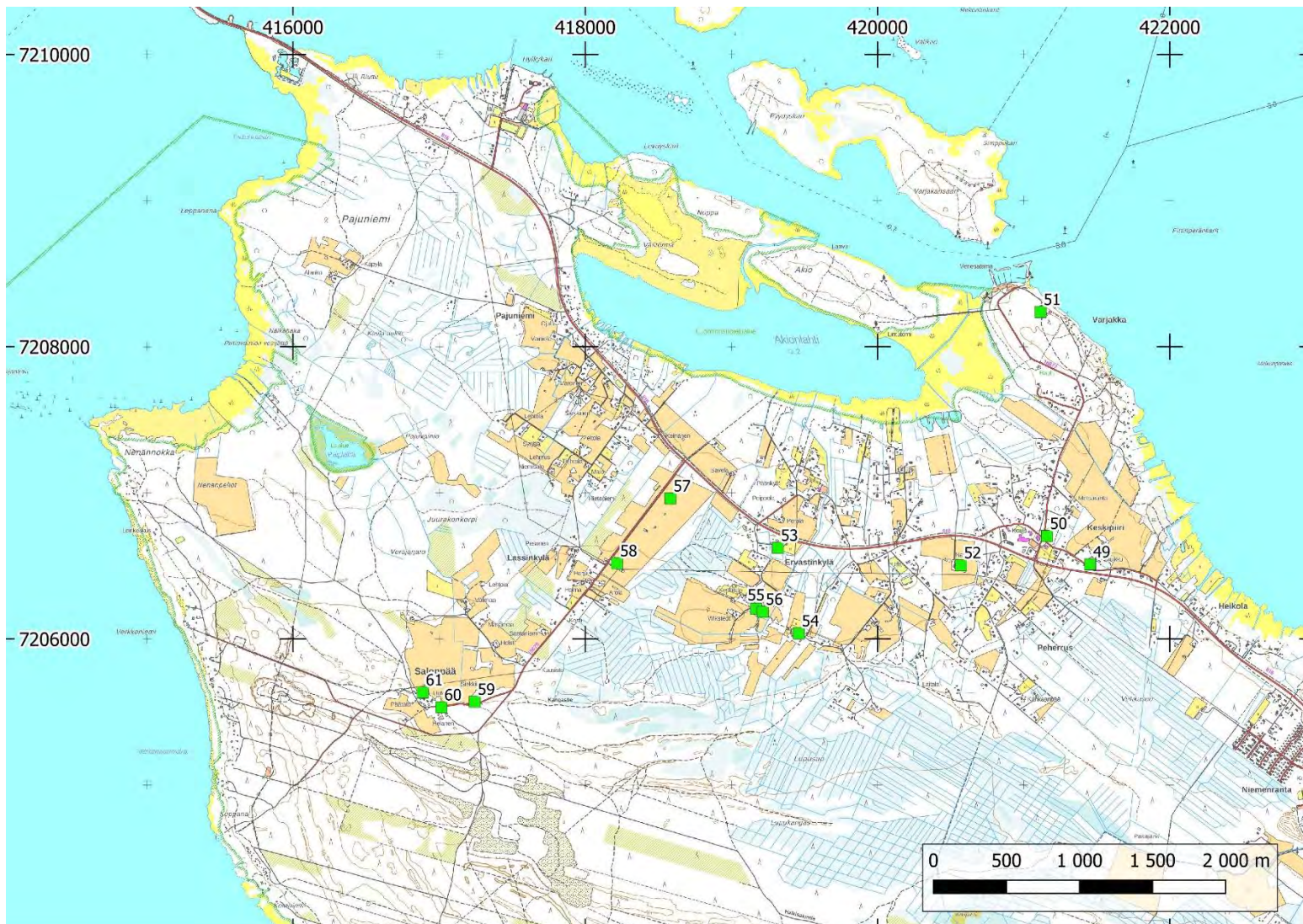
Kartta 1. Isojakokartoilta paikannetut talot ja torpat.	3
Kartta 2. Isojakokartoilta paikannetut talot ja torpat selvitysalueen pohjoisosassa.	4
Kartta 3. Isojakokartoilta paikannetut talot ja torpat selvitysalueen eteläosassa.	5

Kartan tunnistenumero	talun num. Isojakartalla	pitäjänkartta nimi	vanha pk	nykytilanne
1 (raportin kohde 4)	31	Sarkkinen	talo/piha	talo/piha
2 (raportin kohde 5)	30	Pelttari	talo/piha	tie/piha/aitta
3	29	ei nimeä	tie	tie
4	29	Kurikka	talo/piha	talo/piha
5	28	Kurikka	talo	talo/piha
6 (raportin kohde 6)	26 & 27	Anttila	talo	talo
7 (raportin kohde 7)	5	Vilppula	talo	rakennus
8 (raportin kohde 8)	1	Eskonsipo	talo/piha	talo/piha
9	2	ei nimeä	talo	talo
10 (raportin kohde 29)	3	ei nimeä	piha?	pelto
11	4	Juntti	mod. rakennuksia	mod. Rakennuksia
12 (raportin kohde 30)	5	ei nimeä	pelto	pelto
13 (raportin kohde 31)	4	ei nimeä	pelto	pelto
14 (raportin kohde 9)	6	Yli-Kaakinen	talo	talo
15 (raportin kohde 32)	42	ei nimeä	pelto	pelto
16	53	ei nimeä	pelto	lentokenntä
17 (raportin kohde 10)	7	Yli-Isola	talo/tie	talo/tie
18 (raportin kohde 10)	7	Isola	piha?	talo/tie/piha
19	ei numero, torppa	ei nimeä	pelto	talo
20	8	Särkelä	pelto	palvelukeskus
21	50	Remes	pelto	tie/parkkipaikka
22	9	Remes	pelto/tie	tie/parkkipaikka
23 (raportin kohde 11)	10	Jääskö	talo/piha	talo/piha
24 (raportin kohde 12)	11	Lääkkö	talo/piha	talo/piha
25	11	Santaniemi	pelto/metsä	talo
26	51	ei nimeä	pelto	talo
27	52	ei nimeä	pelto	talo
28	60	Salmela	talo/tie	talo/piha
29 (raportin kohde 33)	13	Koura	talo/piha/pelto	polku/nurmialue
30	9	ei nimeä	pelto	talo
31	49	ei nimeä	pelto	mod.talon piha
32	14	Öörni	pelto	varasto
33	48	ei nimeä	pelto	mod.talon piha
34	47	ei nimeä	pelto	talo
35	54	ei nimeä	tie	tie
36	54	ei nimeä	tie	tie
37 (raportin kohde 43)	46	ei nimeä	metsä	pyörätie/metsä
38	61	ei nimeä	metsä	talo/pyörätie
39 (raportin kohde 13)	15	Lassila	talo	talo
40 (raportin kohde 14)	16	Raumala	talo	talo
41 (raportin kohde 15)	17	Karvola	talo	talo
42 (raportin kohde 16)	18	Takkinen	talo/piha	talo/piha
43	19	Matikka	pelto	talo/piha
44 (raportin kohde 34)	20	Kaveri	pelto	nurmialue
45	22	ei nimeä	tie	tie
46 (raportin kohde 17)	21	Ala-Toikka	talo	talo
47	23	Kujala	talo	tie/talo
48 (raportin kohde 35)	24	Niemi	pelto/piha	vanha pelto
49 (raportin kohde 18)	39	Muikku	talo	talo
50	39	ei nimeä	pelto	talo/piha
51 (raportin kohde 19)	40	Warjakka	talo	talo
52 (raportin kohde 20)	39	Nauska	pelto/piha	pelto/piha
53	36	Ervasti	pelto	talo/piha
54	37	Kilttu?	talo/pelto	talo
55 (raportin kohde 21)	36	Ervasti	talo	talo
56 (raportin kohde 21)	36	Ervasti	talo	talo
57 (raportin kohde 36)	35	ei nimeä	pelto	pelto
58 (raportin kohde 22)	35	Kosunen	talo	talo
59 (raportin kohde 23)	33	Siekinen	talo	talo
60 (raportin kohde 24)	32	Helanen	talo	talo/tie
61 (raportin kohde 25)	32	Päätalo	talo	talo

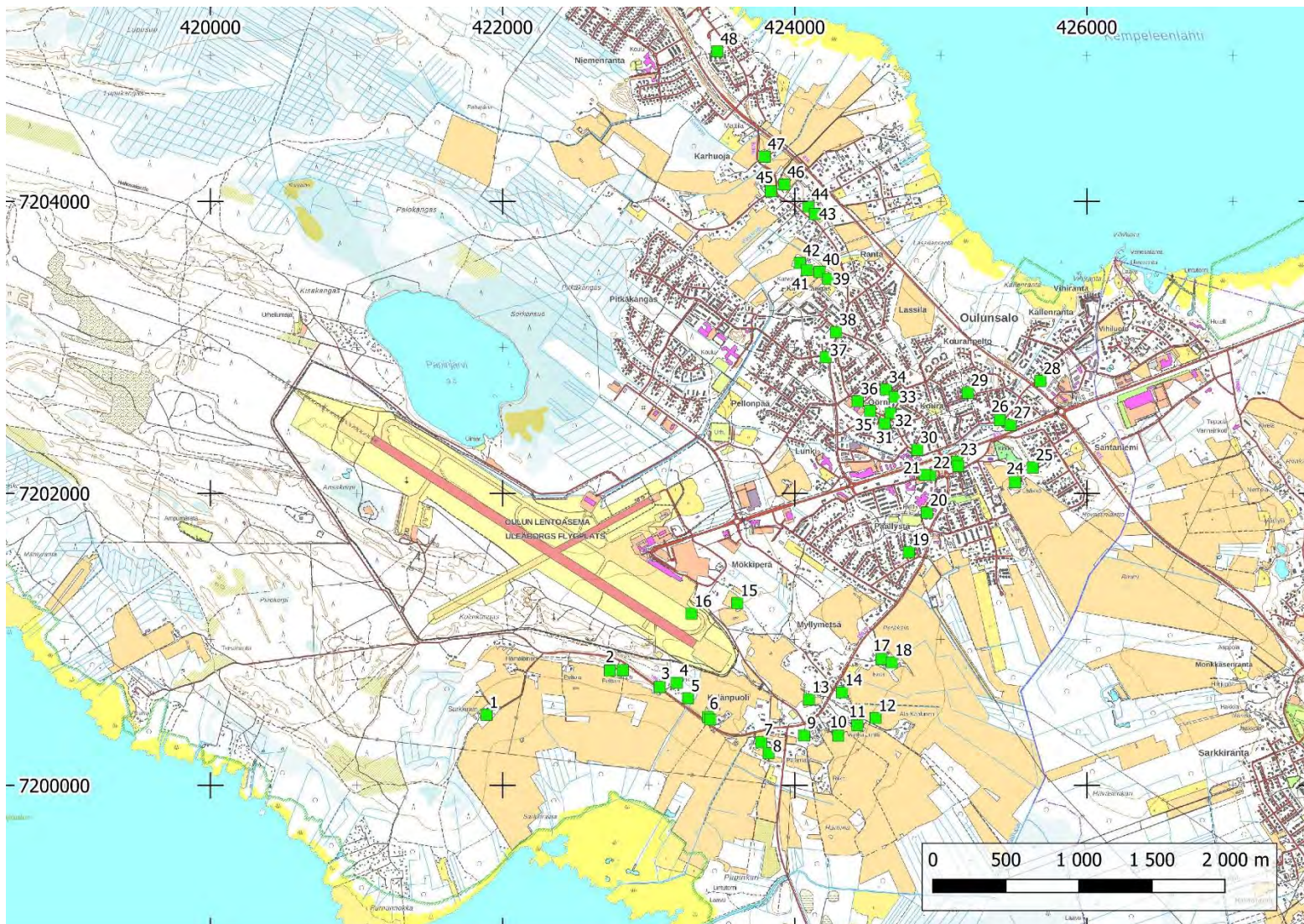
Kartta 1. Isojakokartoilta paikannetut talot ja torpat.

Isojakokartoilta (1764/1788) paikannetut talot ja torpat on merkitty vihreillä neliöillä. Numerot ovat edellä olevan taulukon kartan tunnistenumeroita.

Kartta 2. Isojakokartoilta paikannetut talot ja torpat selvitysalueen pohjoisosassa.

Isojakokartoilta (1764/1788) paikannetut talot ja torpat on merkitty vihreillä neliöillä. Numerot ovat edellä olevan taulukon kartan tunnistenumeroita.

Kartta 3. Isojakokartoilta paikannetut talot ja torpat selvitysalueen eteläosassa.

Isojakokartoilta (1764/1788) paikannetut talot ja torpat on merkitty vihreillä neliöillä. Numerot ovat edellä olevan taulukon kartan tunnistenumeroita.